

ē habilitas constructibilis. causata ab identitate
totius et partium. quia totum et partes realiter idem dicuntur
potest disconueniencia partium cuius accidenti excur-
sari per conuenientiam totius.

Nota quod super prolepsi plura dubia mouentur.
Et primo videtur in prolepsi inter partes
debeat poni copula vel non. Et de hoc
est optimo inter grammaticos. Et quod copula
non debeat poni sic probatur. In omni figura de-
bet esse uicium. si si in prolepsi ponitur copula
non est uicium. ergo non est figura. Maior est
uera per distinctionem figure. scilicet figura est uicium
cui ratione excusatum. Minor probatur quia si idem
istum currunt aliqui bene et aliqui male nullum
est hic uicium. ergo non est figura. quod uicium
appareret si copula non ponitur. quod esset oratio
in copulate. Alia ratio probatur sic. quicquid
facimus otiosi eius quod intendimus peccamus
sed si in prolepsi ponimus copulam facimus otiosi
eius quod intendimus. ergo peccamus. Minor est
uera. Minor probatur quia si ponitur non uicium
quod est otiosi eius quod intendimus facit in pro-
lepsi. Quia intendimus. Unde totum per partes
ut patet per doctrinale. Distinguit regimen
quod uixerat ante prolepsis. ergo ratio. Alia
ratio etiam probatur idem sic. Inter ea que
dicunt idem non debet poni copula si partes
dicunt idem. ergo inter eas non debet eadem copula
maior est uera. Minor probatur quia partes idem

Ratio.

dicunt extra totum quod dicunt in toto. Si in toto
 dicunt unum propositum. ergo. extra etiam debet
 dici unum. si unum ergo idem. In istarum
 reduciuntur auctoritates. Et primo doctrinalis
 dicitur. hi metuit alii dominos alios ma-
 gistros. Et sicut boetius in quarto dicentis. non
 enim est dissimile miraculum nescienti cum egrum
 quidam leuibus. quidam uero aeribus aduenient
 Et cum istis corporibus hiis quidem. dulcia illis
 uero amara inueniunt. **A**d rationes factas
 in istarum sic respondendum est. omnis illis que fieri
 possent probando quod debeat poni. Et primo ad
 primam negando minorem. quia quamquam ponatur
 copula non tollitur quod non sit inueniunt. quia ibi est
 deordinatio et disproportion ut monstratum est
 supra inter totum et partes. **A**d aliud dicimus
 quod quamquam ponatur copula nos bene distinguimus
 totum per partes et actus sibi per determinaciones partium
 sicut intendimus. quia et. tenetur ibi diuisione
Ad tertium est respondendum. quod licet partes dicant
 unum propositum in toto. extra totum dicunt ipsum
 unum diuisionem. Et non sequitur quod si dicunt
 unum. dicant idem. quia una pars non dicit id
 quod altera. licet omnes simul dicant idem quod
 totum. **E**t quod illud argumentum concludit quod
 inter totum et partes non debeat esse copula. quod
 procedimus. sed non quod non debeat esse inter partes

Nota quod super prolepsi adhuc queritur
 utrum sit bonum latinum nos legimus
 utrumque bene. quod utrumque minus singularis et

¶

psone tercie. et legimus nūi plis et psone pme. Et si dixeris q exauit p prolensi. Arguit q nō possit hic esse ista rācō. ubi sūt ea que requirunt i prolensi ē prolensis. si hic nō sunt ergo nō ē prolensis. maior ē uera. minor probat q in prolensi requiruntur ptes et determinacōes prius hic nō sūt ptes et determinacōes si una pars et determinatio. ergo id. Et si dixeris q bene sūt ptes q uterq habet unū parciū quere ubi sūt determinacōes. Et si dixeris q est bene. et bene quomā intelligit replicat. Quis sic intelligit istud latinū. Nos legimus unū bene et alter bene. Arguit ista q determinacōes ptes debent esse diuise mō non sūt quare male.

Ad hoc ad respondendū q i prolensi debet esse ptes ut diuidant totū et diuise tinnacōes ut diuidat accidens. S3 in predicto Latino accidēs et totū diuidit p distributū uterq. Et sic potest dici q i predicto Latino sit prolensis iplicita et i silibus. Quia distributū habet unū faciendū id qd faciūt ptes diuise et diuise tinnacōes. Unde bene dicetur. Nos legimus. quilibet. Quia quilibet dat itelligi q unū legat bene. et alius bene et alius bene et sic de singulis donec denegetur ad finē. Et si obiectur si oēs legat bene. ad quid est necessariū q fiat diuisio. sufficit dicē nos legimus bene. Respondeo q ideo fit diuisio q uolum⁹ ostendē q nō legimus simul bene. S3 quilibet p se. Et sic de similibus.

Nota q̄ sup̄ predicta figūa dubitat̄ aduch
Si potest bene dici. Quatuor homines
currūt un⁹ bene ⁊ alter male. **E**t
videt̄ q̄ sic. q̄ saluabit̄ p̄ proleſis
q̄ bene sūt oīa que requirunt̄. **I**n p̄m̄
videt̄ q̄ nō q̄ int̄ alia que requirunt̄ in
proleſi requirunt̄ q̄ p̄tes specificet totū mō
nō specificant nisi duos. ⁊ totū p̄tinet quatuor
quare male. **A**d hoc ē r̄ndendū q̄ si un⁹ bene
⁊ alter male intelligit̄ p̄p̄tū sicut videt̄ uelle
uſus loquēdi. q̄ dicim⁹ comūit̄. Centi hoīes
uenērūt. hodie iunus cū armis ⁊ alī sine armis
q̄ loquēs intelligit̄ dūcti centis p̄ bīnos ⁊
singulos bīnos p̄ un⁹ ⁊ alter male. bī. Et sic
bene eſſet specificatū totū. Alii nō poſſet eſſe
proleſis. **I**tem si querit̄ si debem⁹ dicē
nos legim⁹ ego salustiu⁹ ⁊ tu luani⁹. ul̄ un⁹
salustiu⁹ ⁊ alter luani⁹. Et videt̄ q̄ de-
bem⁹ potius dicē ⁊ in q̄ un⁹ ⁊ alter. Quia p̄tes
debet̄ extrahi de toto p̄ ut sūt in toto. Si i
toto sūt p̄me ⁊ ſecūde p̄sone. q̄ tāq̄ ualeat
nos quātū q̄ ego ⁊ tu. ergo sic debet̄ extrahi
de toto. **A**d hoc ē r̄ndendū q̄ utraq̄ mō bene
dicit̄. Et ad illud qd̄ dicit̄ alia r̄ndetur q̄ p̄tes
bene extrahūt̄ de toto p̄ ut sūt in toto. quāq̄
ad ſignificatū q̄ idem ſignificat̄ extra totū qd̄
ſignificat̄ i toto. **I**tem dubitat̄ utq̄ poſſit
fieri proleſis iſto mō. Iſta dom⁹ ē alia pars
lapis ⁊ alia p̄ calx. Et p̄mo videt̄ q̄ sic q̄ hic
sūt oīa que requirunt̄ i proleſi. **I**n p̄m̄
arguit̄ q̄ nō q̄ i proleſi totū explicari debet

p partes formales ⁊ nō p partes materiales
quare male. Et hec de Prolesni dicta sufficiant

De Silensi.

NIta q sup. Silensi. octo. notant. s.
Unde dicat. Et quid sit. Et quot
requirunt. Et quot accidentia habeat
variare. Et quotuplex sit. Et in quo
differat ab enocicē. Et quot sint
cause excusantes in eis. Et ultimo dubia ⁊ qes.
Et pmo notare debem⁹ q Silensis dicit a
sin. qd ē con. ⁊ lensis. qd ē capcio. i. acceptio
Quia simul capiūt duo ul' plura struc-
turalia. ⁊ receduntur accidenti. Et nota q Silen-
sis sic diffinit. Silensis ē dñisiz clausulaz
p unū libz aglutinata acceptio. Super
qua diffiniciō dubitat. Quia nō videt bene
dictū dñisiz clausulaz. Quia dñi dico. Ego
⁊ berta simi⁹ albi ē silensis ⁊ nō sūt dñise
clausule quare male. Et nō sūt dñise
clausule patet. Quia clausula idē ē qd oracō
⁊ hic nō sūt dñise oracōes pmo una. ex qd.
Ad hoc ē rñdendū q diffiniciō ē bona ⁊ q
i predicto latino bene aglutinantur dñise clau-
sule. Quia intelligit. Ego. sūz. albus ⁊ berta alba
et sic due clausule aglutinantur i una. Vel
uolum⁹ rñdere q hic clausula capit pro dic-
tione. Et sic bene sūt dñise clausule.

NIta q Silensis sine. Conceptio. potest
aduch alit diffiniri. s. Et Silensis
ē quidā mod⁹ specialis exprimendi

mentis acceptū per quem exprimitur q̄ proprietatis unius
accidentis attribuat^r constructibilibus diversis
accidentibus. copulatis p̄ copulatiuam coniunctionē
et. ul' p̄ habentē vim copule vni sub dignitate
alterius. ¶ Per hoc qd̄ dicit^r specialis. excluditur
a generali mō loquēdi. ¶ P̄ hoc qd̄ dicit^r exprime
mētis acceptū. habem^r q̄ p̄ istā figurā exprimit^r
acceptū nre mentis qm̄ sine istā figurā exprimi
non poterat. ¶ P̄ hoc qd̄ dicit^r q̄ proprietatis
unius accidentis attribuit^r constructibilibus. requirit^r
q̄ ibi sit accidēs sub quo fiat. Et q̄ ibi sint
duo ul' plura constructibilia diversorū accidentium.
¶ P̄ hoc qd̄ dicit^r copulatis p̄ copulatiuam coniunc
tionē. ul' habentem vim copule. requirit^r q̄ illi
constructibilia sint copulata. ¶ Et p̄ hoc qd̄ dicit^r
unū sub dignitate alterius requirit^r q̄ sit dig
nitas ex pte dictōis sapiētis. ¶ Unde ex pte
dictis colligi potest q̄ i acceptōe requiruntur
sex. s. Dictio sapiens. Dictio accepta. Copula
int^r eas. ul' dictio habens vim copule. Accidēs
sub quo fiat. Et q̄ dictio cōsapiens sit dignior
dictione accepta. Et q̄ Accidēs reddat^r dictōi
sapiēti i idēitate. ⁊ dictiōi accepte i diuinitate
ut. Petrus ⁊ berta sūt albi. petrus ē dictio.
sapiens. berta dictio accepta. copula ē int^r eas
accidēs sub quo fit ē albi. Dictio sapiens. s.
petrus. precedit dictionē acceptā. s. berta. Dictio
sapiens. s. petrus. ē dignior cū sit masculini
genēis. q̄ berta que ē dictio accepta. cū sit fēminini
genēis. Albi. reddunt^r dictiōi sapiēti i digni
tate. s. col. petrus. ⁊ concepte i diuinitate. s. col.
berta. Et sic bene sūt oīa que requirunt^r i acceptōe

Nota q per Silensim variantur quatuor ac-
 cidencia. s. **E** Genes. **E** Numeri. **E** Persona
 et **E** Casus. **E** Quando fit uariacio
 Genes masculini genis accipit feminuz
 et neutre sub adiectiuo masculini genis et plis
 mui. ut berta et macipuz sint albe. **E** Quando
 fit uariacio numeror. mui plis accipit singuluz
 sub ubo ul' adiectiuo plis mui ut isti et petrus
 currut. **E** Et nota q conceptio Genes. et mior
 potest fieri sub noie relatiuo. ut petrus et berta
 qui currut placent tibi. et mei filij et petrus
 qui currut sunt boni hoies. **E** Quando fit uariacio
 psonaz. pma psona accipit secundam et tiam sub ubo
 pme psona. et plis mui. ut ego tu et petrus legimur.
 Et secunda accipit tiam sub ubo secunde psona et plis
 mui. ut tu et petrus legitis. **E** Quando fit uariacio
 casus. dictio accipies e. mui. et dictio con-
 cepta ables mediante. cu. ut petrus cu paulo
 legitur. **E** Et nota q potest aliqui fieri uariacio
 Genes. mior. et psonaz simul. ut nos et berta
 sumus albi. Sz no respectu eiusdem accidentis. qz
 uariacio psonaz fit tantu respectu ubi. uariacio
 Genes tantu respectu noie adiectiu. Variacio
 mior. tam respectu ubi q noie adiectiu. **E** Et
 aliqui potest fieri uariacio Genes. mior. psonaz.
 et casuz simul. ut berta nobiscu sumus albi.
E Et nota q conceptio potest fieri duobus modis
 Directe. et Indirecte. **E** Directe. qn fit p silens
 casus. et dictio accipies precedit dictione acceptaz
 ut ego et petrus legimur. **E** Indirecte. qn fit p omnes
 casus. et dictio accipies no precedit dictione accepta
 ut petrus mecu legimur.

Nota q̄ Silens̄ differt ī hoc ab euocacōe
Quia ī Euocacōe nō potest esse copula
q̄ ī silens̄ semp ponit̄. Et sine ea fieri
nō potest. Et hoc ē q̄ ī silens̄ dictio cōa-
piens ⁊ accepta significat diuisa. In euocacione
euocans ⁊ euocata significat idem. Item in
silens̄ iūbz ul' accidens semp reddit̄ ī plū
mō. In euocacōe in singulū. ⁊ plū sciam̄
q̄ ē dictio euocāis. Item ī silens̄ secūda ⁊ t̄cia
p̄sona accipit̄. In euocacōe sola t̄cia euocatur
Et nota q̄ ī silens̄ due sūt causē ex v̄t̄es
Quarū. s. necessāria ⁊ possibilis. **N**ecessāria
ē expressio mēt̄is acceptus qui sine ista figura
expm̄ nō poterat̄. **P**ossibilis ē habitudo
structibilis causata a digniori. q̄ dignior
ē dictio accipiens. De mō loquēdi trahit ad se
dictionem acceptam.

Nota q̄ sup̄ Silens̄ dubitat̄. Et primo
De Conceptione gen̄ez. Quia uidetur
q̄ femininūz debeat accipē masculinū
Quod probat̄ sic. Sicut ī nā ⁊ ī arte
q̄ ī nā femininūz gen̄ accipit masculinūz
sic ⁊ ī arte. Maior probat̄ q̄ Ars imitatur
nāz inquitūz potest. Minor patet q̄ mulier
sepe accipit puerū. ergo ⁊. **N**ot hoc ē r̄ndens
q̄ bene uerū ē q̄ Ars imitat̄ nāz inquitūz
potest ī similibz. q̄ accipio ī nā. ⁊ accipio ī
arte nō sunt filēs. q̄ ī arte. Cōceptio ē ap̄re-
hensio dictiois accipit̄ sub dictione accipiente
De modo loquēdi. Quia demonstrando hō hōz
⁊ mulierē dicim⁹ ista sūt boni. q̄ semper

min⁹ dignis trahit⁹ ad dignis. **¶** Vnde nota
 q̄ dignitas ī excepcōe non capit⁹ nisi secundū
 modū loquēdi. Et ī nā ē apprehensio scētus
 locū. Et ideo nō sunt filēs. **¶** Item dubitat⁹
 ē optimo quorūq̄ q̄ ī rebus insexatis neutz
 gen⁹ accipiat masculinū ⁊ femininū. Si ī rebus
 sexatis bene accidit q̄ masculinū accipiat femininū
 ⁊ neutz. Et hoc probat⁹ sic. id qd ē maioris
 ambit⁹ ⁊ maioris capacitatis debet accipē idq̄
 ē minoris. S; neutz gen⁹ ē maioris ambit⁹
 ⁊ capacitatis q̄ sit masculinū ⁊ femininū. ergo
 debet accipē masculinū ⁊ femininū. maior ē nota
 minor probat⁹ q̄ neutz gen⁹ resoluit⁹ ī generale
 uocabulū ⁊ ī fini femininū. Et generale uoca-
 bulū oīa apprehendit. ut albi. i. alba res. et
 alba res potest dici de oī re. ergo rē. **¶** Ad hoc ē
 rīdendū q̄ ī excepcione nō gīderat⁹ capacitatis nec
 ambit⁹ ymo dignitas modi loquēdi que debet
 esse expte dictōis accipētis. Et ad probandū ē rīcendū
 q̄ si adiectū resoluit⁹ ī generale uocabulū nō
 ē figura. q̄ tūc ponit⁹ substantiue. Et substantiū
 cū substantiue nō tenet⁹ concordare ī aliquo. Et si
 considerat⁹ adiectiue. nō plura apprehendit q̄
 masculinū ⁊ femininū. Et sic nichil ualet ar-
 gumētū. Vnde si adducētur auctoritas lapidis
 calis ⁊ cemetūz sūt parata. Debem⁹ rīdere
 q̄ nō ē figura. q̄ intelligit⁹ sūt res parate
¶ Et q̄ masculinū debet accipē femininū ⁊ neutz
 ⁊ femininū neutz ī rebus sexatis ⁊ isexatis pro-
 bari potest p̄ auctoritatē lucan dicentis
 hīnc leges ⁊ plebiscita concte. Et sic de
 alijs similibus.

Nota q^d sup^r Conceptione psonar^{um} aduch
dubitatur^r uidet^r q^d tertia psona de-
bet scire p^{ri}ma^m & secunda^m. Tali mōe
de illud q^d ē maioris ambit^{us} & capacita-
tis debet scire id q^d ē minoris. sⁱ t^{er}cia ē minoris
capacitatis q^{uam} p^{ri}ma & secunda ergo debet scire
p^{ri}ma^m & secunda^m. Maior patet q^{uod} potius debet
quarta scire quarta^m q^{uam} quarta^m quarta^m. Maior
probat^r q^{uod} plures sūt t^{er}cie p^{er}sonae. Et p^{ri}ma & secunda
nō sūt nisi due. Et eadē q^{uod} p^{ri}ma & secunda p^{er}sonat^r
sub t^{er}cia. ut ego petrus & tu martin^{us} ergo t^{er}cia
Alia mōe aduch probat^r sic. de illud q^d
ē dignus debet cōscire min^{us} dignū. sⁱ t^{er}cia
ē dignior p^{ri}ma & secunda ergo debet cōscire
p^{ri}ma^m & secunda^m. Maior patet q^{uod} iⁿceptōe asse-
rat^r dignitas ex p^{ar}te dictiois accipietis. Maior
probat^r q^{uod} t^{er}cia p^{er}sona iⁿportat^r p^{er} nomen. p^{ri}ma
& secunda p^{er} pronome. Nomen ē dign^{ius} pronome
ergo t^{er}cia ē dignior p^{ri}ma & secunda. & si sic ē
sequit^r q^{uod} exclusio sup^rradicta ē uera. Sed
ad questionē ē r^{es}pondendū q^{uod} nō ē uer^{um} q^{uod} t^{er}cia
possit scire p^{ri}ma^m & secunda^m. p^{ri}mo p^{ri}ma accipit
secunda^m & t^{er}cia. cū sūt digniores de mō loquēdi
Ad argumēta facta iⁿconuariat^r r^{es}pondet^r. Et p^{ri}mo
ad p^{ri}ma^m q^{uod} iⁿceptione nō requirit^r capacitatis
sⁱ dignitas ex p^{ar}te dictiois accipietis. Ad secunda^m
dicit^r q^{uod} iⁿceptōe nō asserat^r dignitas nōis
ul^{ter} pronōis. sⁱ dignitas mōdi loquēdi ut dictū ē
Et dignior mōdi loquēdi ē p^{ri}ma & secunda q^{uam} t^{er}cia
Quia sub p^{ri}ma apprehēdit^r secunda & t^{er}cia. ut dicēdo
nos. itelligit^r de te/de me/ & de illo/ Et sub secunda pre-
hēdit^r t^{er}cia. ut dicēdo. vos. itelligit^r de te/ & de
illo. Et sic p^{ri}ma debet scire secunda & t^{er}cia. & secunda t^{er}cia.

NIta q̄ adhuc dubitat sup̄ Silensi. Quomodo
debeat dici hoc latini. O. petre colli toy sp̄l̄m
uenite qua. Et querit si possit dici o petre
cū tuis socijs uenite huc. Et uidet q̄ sic q̄ hic ē
silensis indirecta. Ad hoc ē r̄ndendū q̄ latini est
congruus. Quia qm̄ sit silensis indirecta debet abste
p̄sse reduci ad silēm casū illi i quo ē dictio accipiens
quo. ad casū. S; mō nō posset r̄ndi. q̄ o petre casū
uocatiū / tuis socijs nō posset reduci ad uocatiū
qm̄ tuis tua. tui. caret uocatiū. 7 sic exponētur
7 socij tui ita q̄ socij esset casus uocatiū / tui gñ
Respondendū ē q̄ anteq̄ determinatū resoluit in
p̄mittūz debet astine agnitas determinatū. 7 ista
talis agnitas nō stat. Exquo reliquit q̄ tale lati
nū sit congruus. Et q̄ debeat dici. o petre tu cū
tuis socijs uenite huc. Quia mō sit p̄ n̄m iquātūz
dicim⁹ tu. 7 cū tuis socijs bene potest reduci ad n̄m
i. tu. 7 tui socij. Et ē suppositū ubi uenite. Et o petre p̄m̄
absolute. Et sūt ē notandū q̄ nō bene dicitur
o petre 7 tui socij uenite huc. Et ratio ē q̄ p̄m̄cho
copulatiua nō potest copulare n̄m. v̄d. q̄ licet
sit i eis rectitudo tamē est i eis diūstas modorū
significatiōi. q̄ n̄s habet se p̄ modū notantis. 7
uocatiū p̄ modū excitatis. Et hoc dicit doctri
nale i tractatu iūm̄m̄ casūz ubi tractat de
silensi. ubi dicit. S; nō p̄ quātūz fiet accipio casūz
Si quisq̄ desit tu petre tūq̄ rogare. Tūq̄ tuis
socijs orate sacer diom̄si. Que sūt exempla con
gruitatis. Et posuit Autor prohibēre. 7 nō
p̄ceptiue ul̄ ostēsiue ad doctrināz affirmatiūz.
Et hec de Silensi dicta sufficiant.

Xij.

De. C. eumate.

Nota q sup seumate. octo. notantur
s. **E** pmo. unde dicat. **E** secundo
quo sit. **E** Tercio. quot requirant
E Quarto. quot accidentia habeat
variare. **E** Quinto. quot modis fiat
E Sexto. in quo differat a silens. **E** Septimo. que
sint cause excusantes utrius. **E** Octavo. 2 ultio
dubia 2 questiones.

Et pmo debem⁹ scire q seuma dicitur a
seumatum qd e diuisio. q i eo diuisim
reddunt⁹ astructibilia. accideti. **E**t nota qd
seumate dant⁹ tres diffinitiones. **E** Quaz
prima hec e. seuma e unius ubi ad diuisas
clausulas discreta reditio. **E** Vel seuma e
unius ubi conclusio diuisis clausulis apte diuicta
Et sup istis duabz diffinicoibz potest moueri
questio que fuit mota superius sup prima
diffinicoe silensis que eodem modo resoluit⁹
E Dat⁹ etia diffinico sic. s. seuma e quidam
modus specialis expmendi mētis oceptū. p que
expmit⁹ q proprietat unius accidentis attribuat⁹
astructibilibz diuisor accidentiū. un p prius
2 alteri p posterius. **E** Cui⁹ diffinicois explanaco
patē potest p dicta supra i diffinicoe silensis
Et etia clare patebit p infra scripta.

Nota q i seumate quatuor requirunt⁹
E pmo duo ul plura astructibilia diuisor
accidetiū. **E** Secundo copula int⁹ eas.
E Tercio accidens sub quo fiat. **E** Quarto
q accidēs reddat⁹ proximiori p prius. 2 alteri
p posterius. ut ego 2 petrus legit **E**t nota

q̄ reddi p̄ prius ē reddi in s̄formitate accidētis.
 Et reddi p̄ posterius ē reddi ī d̄sformitate. ut
 patet ī predicto exemplo. **E**t nota q̄ ī Ge-
 mate sit ualacio genez m̄ioz. ⁊ p̄sonaz. **G**e-
 nez ut petrus ⁊ berta ē alba. **M**ioz ut isti
 ⁊ petrus currit. **P**sonaz. ut ego ⁊ petr⁹ legit.
Aliqñ m̄ioz ⁊ p̄sonaz simul. ut ebrei sūt ⁊
 ego. **A**liqñ genez ⁊ m̄ioz fil'. ut berta ista
 sunt albi. **E**t nota q̄ Gemma potest fieri in
 ībis ⁊ nōib⁹ adiectiuis. In ībis. qñ sit per-
 sonaz ul' m̄ioz uariacio. In adiectiuis. qñ sit
 m̄ioz ul' genez ualacio. Et qñ sit ī oracōe
 p̄fecta nō est dubitabile ut petr⁹ ⁊ berta est
 albi. **S**i qñ sit ī oracōe imp̄fecta ut puta petr⁹
 ⁊ berta alba currūt. potest itelligi q̄ sit Ge-
 ma ⁊ q̄ nō. **Q**uia si itelligim⁹ q̄ alba p̄ prius
 reddat⁹ al. berta. ⁊ p̄ posterius al. petr⁹. tūc
 ē Gemma. **S**i si uolum⁹ itelligē q̄ reddatur
 tantū al. berta. tūc nō est Gemma. Et isto mō
 potest fieri Gemma ī relatiuo. ut quidam
 gramatici asserūt dicētes. q̄ dicēto petrus
 ⁊ berta que currūt lassant⁹ potest esse Gemma.
 Et potest itelligi que currūt. ⁊ qui currūt.
 ⁊ maxime nūc q̄ requirit⁹ lassant⁹. propt̄
 qd̄ potest itelligi cursum fieri a petro ⁊ a berta.
 Et potest itelligi tantū de berta ⁊ sic non
 erit Gemma. **E**st etiā notandū q̄ Gemma
 potest fieri tripliciter. s. **A**superiori qñ acci-
 dens p̄pōnit⁹. ut curro ego ⁊ petr⁹. **A**
 medio qñ accidens in̄pōnit⁹ astructibilib⁹
 ut ego curro ⁊ petr⁹. **A**b inferiori qñ acci-

postponit^r constructibilibz. ut ego ⁊ petrus legit

Nota q^d semina differt a Silensi. **E** pmo
q^d i silensi dictio accipiens ⁊ dictio accepta
de pari redditur accidenti. ⁊ i seminate
proximi constructibile p^r p^ris ⁊ alteri p^r p^rossequis
Este in silensi accidens reddit^r diuini. In
seminate proximi. **E**tem i silensi accides
semp reddit^r i pli. In seminate i singula ⁊
pli. **E**t nota q^d i seminate due sūt cause
exaltates uicuz. s. necessaria ⁊ possibiles.
Necessaria est expressio mētis acceptus qui
sine ista figura exprimi nō poterat. **P**oss-
iblis ē habilitas constructibilis causata a proximi

Nota q^d sup seminate dubitat^r ut ⁊ itelligit^r
replicat^r ubi. ut si dico lego ego ⁊ petr⁹
itelligit^r lego ego ⁊ petrus legit. **E**t
uidet^r q^d nō primo tali rācōe. ubi ē
figura ibi ē uicuz. s. i seminate si alij construc-
tibili itelligit^r ubi non erit uicuz ergo nō
erit figura. Maior probat^r p^r diffiniciōes figūe
s. figura ē uicuz cū rācōe exaltatur. Minor
probat^r q^d dicendo. Ego lego ⁊ petr⁹ legit nō ē
uicuz. s. tāq^u ualet ego lego ⁊ petr⁹ quātū
ego lego ⁊ petrus legit. q^d id q^d itelligit^r ē
ac si ponēt^r ergo nullū est uicuz ⁊ p^rseques
nulla figura. **E**tem probat^r item auctoritate
doctrinalis dicentis. Semina sūt i ubi si plu-
ma clausuris uno. Et p^r diffiniciōes seminis
supra positas ubi sūt tantū mēcio de uno ubi
Ex quibz patet q^d i seminate debet esse tāq^u
unū ubi ⁊ non plura. **A**d hoc ē rācō

q̄ i gemmate bene intelligit̄ unū ūbuz. Et ad
argumētū in cōtrariū factū rīdetur q̄ antiq̄
ūbuz intelligat̄ latinū ē uicīosū qz ambob̄
p̄structibilibus reddit̄ unū ūbuz. s. unū p̄ p̄us
z alteri p̄ posterius. Et q̄ potest intelligi ideo ē
excusabile alit̄ uero nō esset excusabile. Ad
auctoritates z dissimiles rīdet q̄ bene ē unū
ūbuz. Quia īquantū ego reddit̄ al. lego. rīma-
net ūbuz ī p̄ma p̄sona. Et īquantū petrus
reddit̄ al. lego. mutat̄ lego ī legit. Et sic semp̄
ē unū ūbum specīe.

Nota q̄ sup̄ Gemmate eaq̄m dubitat̄ utz
possit fieri ī relatiuo. ut dicat̄ petrus z
berta que currit pueniet ad domū cito
ita q̄ que. p̄ prius referat̄ bertā. z p̄ postēz
petrū. Et intelligit̄ que currit z qui currit.
Et uidet̄ q̄ nō qz hic nō est causa necessaria
quomāz potest intelligi tātz de berta. z sic uidet̄
q̄ nō sit figura. Instauriūz probat̄ q̄ sic ista
rīcō. In quocūq̄ accidēt potest fieri silensī debet
posse fieri gemma. s. silensī potest fieri ī ūbo
ī adiectiue z relatiue. ut patuit sup̄a de ūbo
z adiectiue z relatiue. ut nūc petrū z berta qm
currit sunt mei amici. ergo gemma potest fieri
ī relatiue m. nō ē uera. qz silensī z gemma
sūt ūbuz figure. Quia ī una p̄structibilia
reddūtur ūnctim s. ī silensī. z ī altera dūmīz
s. ī gemmate. Et ūbuz sūt apta natū fieri
circa ideoz. ergo sequit̄ q̄ possit fieri. Ad hoc
ē rīdendū q̄ potest fieri sicut argumentū
probat̄. s. q̄ potest esse alius intellectus stante

congrua ostensione ideo a q̄ pluribus nō dicuntur
figurata ista ostensio petrus ⁊ beata que currit
S; uolendo intelligere ut dictū ē potest esse fi-
gura si ad dicendo petrus meū legit. Quia
potest intelligi q̄. meū. regat^r a parte post ⁊
tūc nō est figura. Et q̄ regat^r a parte ante ⁊
tūc est figura. ⁊ sic in predicto latino. Sed
uolendo facē figurā. essent ipliāda substantia.
cū relatiuo. Dicēdo sic. petrus ⁊ beata
que beata ⁊ petrus currit. pueniet cito ad
domū. q̄ mō nō potest esse q̄ intelligat^r de
utroq; q̄ currat. Et sic q̄ adiectiuat^r al. beata
p̄ prius. ⁊ al. petrus p̄ posterius. ¶ Ad argu-
mentū i struū factū tridetur q̄ bene causā
necessariā posito tali intellectu. s; q̄ utroq; currat
s; expressio mētis acceptū p̄ talem modū loquēdi
¶ Item ē notandū q̄ si ad silentis nō potest
fieri p̄ distinctiūā diuisione. ita ⁊ gemma. q̄
i gemma uolum⁹ denotare accidēs i esse utriusq;
ostendibili diuisiō ⁊ i silenti diuictiō. Et diuic-
tūa habet umi negare ⁊ altē affirmare. ¶
S; subordinatiua bene posset esse i gemmate
s; nō in silenti. q̄ affirmat utriusq; s; i diuiso
tempore qd potest denotari p̄ gemma. s; nō p̄ silenti
¶ Et hec de gemmate dicta sufficiant.

De. Simboli.

Nota q̄ sup̄ Simboli notare debem⁹ circa
octo. sicut i alijs figuris. ¶ Et pmo.
vnde dicat^r. ¶ Secundo quot modis si-
deret^r. ¶ Tercio. quid sit. ¶ Quarto qd
requirant^r. ¶ Quinto quot accidentia

nariunt. Sexto quibus de causis fiat. Septimo
 que sint cause excusantes uicium. Octauo. Dubia
 et questiones. Et primo scire debemus. quod synthosis
 dicitur a syn. quod est. con. et tosis. quod est cadencia.
 i. cadencia. Vel potest dici. sintesis. a syn.
 quod est. con. et tosis. quod est posicio. i. apposicio. Vel
 potest dici. sintasis a syn. quod est con. et tosis.
 quod est structio. i. constructio. Et secundum ista tria
 uocabula. aut synthosis. uel sintesis. uel sintasis
 potest considerari quatuor modis. scilicet. large. et
 stricte. magis stricte. et strictissime. Large
 considerata seu dicitur synthosis. i. coadencia. seu
 sintesis. i. apposicio. seu sintasis. i. constructio. et
 in quolibet latine. Quia in quolibet latine est
 cadencia. et apposicio. et constructio. cuius argumetum
 tamen. Et potest diffiniri sicut constructio.
 Stricte considerata. et quilibet istarum figurarum
 scilicet. prolenesis. Silensis. Gemplatis. et Antithesis.
 Quia in istis est coadencia. apposicio. et constructio. si
 cum parte incongruitatis. et parte congruitatis. Et sic
 potest diffiniri sicut figura constructio. scilicet. syn-
 tosis est immediata et transitiva. id est. Chagis
 stricte considerata. continet sub se istas tres figuras
 scilicet. euocationem. appositionem. et symecochem. Et sic
 potest diffiniri. Synthosis est cadencia accidentium
 figurata causata sine respectu Silensis. Gemma-
 tis. et Antithesis. Strictissime uero considerata
 dicitur esse figura per se. separata ab omnibus supra-
 scriptis et distincta. Et tunc sic diffinitur. scilicet. Syn-
 tosis. est cadencia accidentium figurata causata
 sine respectu. prolenesis. Silensis. Gemmatis
 et Antithesis. euocationis. appositionis. et symecoches

Nota q. Sintosis. ul' Sintesis. ul' Sintasis.
 Quia i. hijs tribz. vocabulis micupari
 potest. qm̄ ē figura p. se strictissime con-
 siderata potest. Alii diffiniunt. s. **Sin-**
 thosis ē quidaz modis specialis expmēdi mētis
 acceptū p. quē expmīt q. proprietatē alicui' acci-
 dens attribuat. alicui' constructibili. gracia con-
 sequētis intellect' & significati. **U**nde nota q.
 i. Synthosis n̄ p̄sumit. alicui' s. Constructibile. Acci-
 dens sub quo fiat. Et q. Accidens rēdat. construc-
 tibili gracia consequētis intellect' & significati
 ut populo currit & anser feta. Et sic de filiis
 Et nota q. p. Synthosis n̄ n̄t. genē. ut
 anser feta. **V**ariatio n̄t. aut populo currit
 Variatio psonaz. Et variatio casuum
 excusat. p. alias figuras. **E**t s. variatio casuum
 que fit i. partitinis excusat. p. Synthosis. ut
 hominibz. aliquis ē bon'. hominibz. casus. gfi.
 aliquis. n̄t. saluat. p. intellectū. Quia itelligit
 aliquis homo hominū.

Nota q. Synthosis fit. quatuor de causis. s.
Causa seruis discernēdi. ut. anser feta
Causa significati expmēdi. ut populo currit
Causa itēncōis equipmēdi. ut. friste lup'
 stabulis matutinis frugibz. imber. **E**t causa
 proprietatis attribūde. ut totus mundus. i. deus
Et nota q. cause excusates n̄t. sūt. dñe
 s. necessaria & possibilis. **N**ecessaria ē expressio
 mētis acceptus. qui sine ista figura exprimi
 nō posset. **P**ossibilis ē. habitas constructibili
 causati ab intellectu & significato reali. Quia

(100)
CIII

licet discouemant i modo significandi. concordat
tamen i intellectu. i significato reali.

Nota q sup ista figura dubitat pmo. Si
dictio possit in ea pstruere suppone gracia
psequētis intellectus i significati. et gra
cia sui modi significandi simul i semel.

Ad quod e rñdendū q nō. qz ipossibile ēp
i unica prolacōe dictio capiat duplicat. Et
ideo male dicit. pise ueteres ē bona ciuitas. ut
pise debet dici pise uetēs sūt bona ciuitas. ut
pise antiqua ē bona ciuitas. **E**t cū relatiuo
potest bene fieri. ut dicat. pise quē est atiqua
ciuitas placet michi. qm dictio pise i antea
denti capit. secūdo significati i relatiuo
secundūz modū significandi. Et sic uniformē
capit i utriq. acceptōe. Quia i relatiuo re
plicat. antecedens licet sub alia forma.

Nota q sup Synthosi dubitat etia qm sit
gracia intēciōis equipande. i. triste lup
stabilis. q tale latinū nō uidet. excusa
bile. q triste genis neutri i lupus masculinū
si dicat. q substantiat i neutro genē tunc
nullū erat uicūz i p psequēs non erat figura
Et si dicat. q. adiectiuit tūc nō uidet. esse figura
qz nō est ibi causa necessaria. qz ita bene potest
dici tristis sciendū triste. Et sic patet q latini nō
sit saluabile p figura. **A**d hoc ē rñdendū
q bene ē necessaria causa expressio mētis accept
qz uolumus exprimē talem acceptū. i. lupus ē
dans tristitiaz stabilis. Cui accept nō expri
meret si diceretur tristis. necessariū. qz tristis

posset resolui. i. dans tristitia; .2. habens tristitia;
7 nō esset magis un⁹ intellect⁹ q^u alter. S; cū
dicit^r triste adiectū necessariō resoluit^r. i. dans
tristitia;.3. Et sic uidet^r q^{uod} sit causa necessaria
expressio mētis pceptus. i. dans tristitia;. S; q^{uod}
talis pcept⁹ potest eū exp^rimⁱ p tristis debem⁹
dicē q^{uod} tale latū sit saluabile si iueni^r apud
autores. si nō mirabile nobis. Et hec de sm
tosi dicta sufficiant.

De. Euocatione.

Nota q^{uod} sup^{er} Euocationē notare possumus
circa octo. i. p^{ri}mo vnde dicit^r. Et
quando. quid sit. Tercio. quā requirāt.
Quarto. quot accidentia habeat
narrare. Quinto. quot modis fallit
q^{uod} dictio nō potest euocā a pronōia sub intellectu
Sexto. i. quo differat a pceptōe. Septimo
que sint cause exāntes nāz. Octauo.
dubia 7 questionēs. Et p^{ri}mo Euocatio dicit^r
ab. e. q^{uod} ē extra. 7 uocō uocās. i. extra uocatio. quia
uocat^r t^{er}cia p^{er}sona extra suā t^{er}cialitatē. Et
tūc diffinitur sic. Euocatio ē reduccio t^{er}cie p^{er}sonē
ad p^{ri}ma; ul^{ter} secundā;. Et secūdo hoc uidet^r q^{uod}
debeam⁹ dicē. ego sum ille qui lego. Vel.
Euocatio potest dici ab. e. q^{uod} ē ualde. 7 uocō uocās
i. ualde uocatio. 7 tūc semp fit mediāte u^{er}bo
copulatiuo ul^{ter} eius p^{ri}ncipio. Et tūc diffinit^r
Euocatio ē reduccio p^{er}sequētis ad p^{re}cedēs. Et
possum⁹ p^{ro}ferre q^{uod} t^{er}cia p^{er}sona semp remanet
i sua t^{er}cialitate. licet rōducat^r ad p^{ri}ma; ul^{ter} secūda;
Unde nota q^{uod} si nō int^{er}ponit^r u^{er}bu; copulatiu⁹
ul^{ter} p^{ri}ncipiū tūc semp ē extra uocatio.

21

qz scia psona perdit suaz tercialitate. Et si copu-
latim ubi; ul' eius picipiū int'ponit. tunc
potest esse extrauocacio. ⁊ ualde uocacio. quia
potest esse q' scia psona p'at suam tercialitate
⁊ nō ut p'at'bit infra.

Nota q' Euocacio potest aduēi alit' diffiniri
s. **E**uocacio est quida' mod' specialis
exprimendi mētis sēptū p' quē exprimit' q'
p'opietas unius ubi attribuat' s'ctificabilibus
diuisioz accedētijs sub eodēz mō prolatis. **C**ū
ubi dictū ē q' nō potest fieri euocacio nisi respatu
ubi. **S**ub eodēz mō prolatis dictū ē q' dictio euo-
cata semp' profert' sub mō dictōis euocatis.

Unde nota q' i euocacōe requirunt' quatuor. s.
Dictio euocatis. **E**dictio euocata. qz māt
eas nō sit copula. **A**ccedens sub quo fiat. Et
q' Accedens reddat' dictōi euocati i idēitate
dictōi euocate i diuinitate. **E**t q' dictio euocata
sit cōfusa de mō significandi. Et p'fusa de significato
ut ego petrus curro.

Et nota q' p' euocacōem nō fit nisi natiacio
p'sonarū. Quia sōli tertia psona euocatur
ad p'maz ul' ad secunaz. ut ego petrus lego
⁊ tu martinus curris.

Nota q' i euocacōe inuenit' adhuc natiacio
mīoz. ut i istis pronōibz. nos. ⁊ vos. cū
loquim' de uno causa honoris. **D**e
quibz dat' talis r'gula. **D**e si nos. ⁊ vos
uigint' noibz substitutis debet' substitutū
poni i singulari mō. ut nos petrus. ⁊ vos io-
hānes. Et si uigint' noibz adiectiuis debet'
adiectiua cū isto pronōie nos poni i pl' mō

Et cū isto pronome vos. in singulari. ut nos boni
et vos bonis. Et si iugerentur participis perfecti
si perfecti et plusquam perfecti temporis et futuri. cū
pronome nos. talia participia debet poni in plurali. et
cū vos. in singulari. ut nos amati et amandi
et vos amatus et amatus. Et si preponatur
relativum. qui. que. quod. Et relativum debeat poni
in recto. cū utroque pronome debet poni in plurali. ut
nos qui amamus. et vos qui amatis. Et si relativum
ponatur in obliquo. cū utroque debet poni in singu-
lari nullo. ut nos cuius amore. et vos cuius amore
Et nota quod in supradictis latinitatibus non est
aliqua ratio nisi usus. Item nota quod variatio
modorum in predictis latinitatibus licet sit ibi evocatio
non excusat per evocationem. si per syntheses de qua
fuit dictum supra.

Nota quod secundo quod dicit priscianus nulla dictio
potest eubecari a pronome sub intellectu Unde
inconvenienter dicitur petrus lego quod in verbo
ubi est nomen non potest intelligi aliud nomen nisi
tribus modis. Primo modo in relativo. quisque
quod aut qui lego disputo. quod gratia relativum dicitur
intelligi antecedens. scilicet ego. Secundo in participio
quod habet in intellectu relativum aut amas disputo.
Tercio in isto pronome. ipse. ipsa. ipsum. gratia
sine discrecioni aut ipse ego.

Et nota quod Evocatio differt a Conceptione
ut dictum fuit supra in figura silensii.

Et nota quod Cause excusantes motum sunt due
scilicet necessaria et possibilis. Necesaria est
expressio mentis acceptis. Possibilis est habilitas
obstruibilis causata ab identitate dictoris evocantis
et evocate. eo quod eodem modo proferuntur.

C2

Nota q sup Euocacōe dubitat. Vtrū possim
dicē petrus curro. Et ē rōndendū q nō
q petrus pōne fac. curro prime. Si dicat
q ē Euocacio mōdetur q nō potest esse quia nō
sūt oīa que rōquunt i euocacōe. cū non sit
dictio euocāis. Et si dicat q itelligit. q i illis
pme 2 secūde pōne itelligit cert' 2 determinat
nō pronōis. Dicendū ē q nēz est. nisi alius
nō ponat. s. hic ponit alius q nō potest
itelligi. Quia si hoc esset q itelligeret nō posito
alio nō. Dūz dicē ego lego itelligeret adhuc
ego. qd esset de supfluo. Et ideo bene dicit pris-
cius q nulla dictio potest euocāi a pronōie
sub itellecto. nisi tribz modis ut dictū sunt supra

Nota q sup Euocacōe itez dubitat. utz sit
bonū latinū. tu quicūq legis uem huc
Et uidet q nō. q quicūq pōne tēcie
legis secūde. Si dixeris q ē euocacio 2 efficit
pōne secūde p euocacōz q euocat ab isto pro-
nōie. tu potest obia q nō potest ibi esse euocacio
cū non sint oīa que rōquunt i euocacōe. qz
int alia rōquunt q dictio euocata sit certāde
significatio. 2 pōssū de mō significandi. s. quicūq
cū sit istintū distributū ē pōssū de
significatio. 7 mō significandi. ego id. Ad hoc
ē rōndendū q hoc ē bonū latinū. 7 q quicūq
nō ponit i sua pōpia vi. s. i m. rlatiū. qui.
qd determinat rōcōe antecedētis. 7 mtecedens
determinat rōcōe officij demonstracōis. Vt uo-
lum' dicē q Euocacio sit tribz modis. s. mō
aperto. mō pōssū. 7 mō medio. Modo aperto
ut ego petrus. Modo pōssū. ut tu quicūq
Modo medio. ut ego homo.

Nota q̄ sup̄ euocacōe iterū dubitat̄. Vtrum
debeamus dicē. Simm̄ ille qui curro. uel
suz ille qui currit. **E**t ē. r̄ndendū q̄
utroq̄ mō. bene dicit̄. q̄ dictio euocata copulat̄
p̄ ūbiq̄ copulatū n̄ ei p̄cipiū possūm̄ dicē
q̄ perdat suā tercialitatē. 2 q̄ nō. S̄ q̄ nō
copulat̄ p̄ ūbiq̄ copulatū n̄ ei p̄cipiū
nō ē dubiū q̄ semp̄ perdit suā tercialitatē
Vnde debem̄ dicē. ego petrus qui curro. 2 nō
dicētū bene qui currit. **I**tem dubitat̄ si
adiectū possit euocā a pronōie sub̄intellecto
ut dicit̄. magister sedeo. **E**t ad hoc ē r̄ndens
q̄ quidā p̄cedūt si adiectū regit̄ a parte post
Sed ego dico q̄ seu i ḡat̄ a parte ante. seu
a parte post euocā potest a pronōie sub̄intellecto
Quia i ūbis p̄mē 2 secūde p̄sone itelligit̄ n̄s
pronōis. q̄ ibi nō ē n̄s sufficiens ad suppositū
S̄ n̄s adiectiui nō est sufficiens ad suppositū
cū sit n̄s consupponēs qui p̄ se supponē nō potest
Et ideo itelligit̄ ibi n̄s pronōis supponens
Et hec de euocacōe dicta sufficiant.

De Appositione.

Nota q̄ sup̄ Apposicōe notant̄ circa actō. f.
Primo vnde dicit̄. **S**ecundo. quid sit
Tercio quot requirant̄. **Q**uarto quot
accidēcia uariētū. **Q**uinto quibz de
causis fiat. **S**exto que sint causē excusātes
uicū. **V**ltimo dubia 2 questionēs. **E**t
p̄mo Apposicio dicit̄ ab. ad. qd ē iuxta. et
pono ponis. quasi iuxta posicio. **V**nde ē
sciendū q̄ Apposicio duobz modis cōsideratur
f. large 2 stricte. **E**t large s̄ iuxta Apposicio ē i
quolibet latino figurato. 2 nō figurato. Quia i

Et quod mo
dis cōsideratur

qualibet pstructione ē iuxta posicio. **E**tride
 pstructione ē figura de qua tractat' nūc. **E**t
 ideo potest diffiniri qm̄ latē sumit'. Apposio
 ē vno pstructionū ad se iūceꝝ dependētiū
 nō realit' s̄ modalit'. **E**t qm̄ sumit' stride
 diffinit' sic. Apposio ē vno pstructionū
 ad se iūceꝝ dependētiū nō modalit' s̄ realit'
Potest etiā alio mō qm̄ est figura diffiniri
 s̄. Apposio ē quidā mod' specialis expmēti
 mētis acceptū p quē expm̄t' q' proprietās vni
 accidētis attribuat' pstructionū ad se iūceꝝ
 dependētiū nō modalit' s̄ realit'.

Nota q' i Apposicōe sequunt' sex s̄ dicto. appo
 nes. dictio apposita. q' int' eas nō sit copula
 Et q' p̄tineat ad idēz nō p̄ modū s̄ p̄ rē
 Accidēs sub quo fiat. Et q' magis commune pre
 cedat ⁊ min' commune sequat'. dūmodo fiat
 gracia generalitas determināde. Et q' accidēs
 reddat' dictiōm apponētī i idēitate et non
 apposite. vt arma gladius placet michi.

Et nota q' i Apposicōe variant' genera
 ⁊ mū. **G**enerā ut arma gladij sūt bona
 Commū ut arma sentū sūt defensibilia
Generā ⁊ mū insimul. ut arma gladius
 sunt offensibilia. **E**st etiā variācio psonarū
 s̄ excusat' p enacōem. ut dictū fuit supra

Et nota q' Apposicō fit ex quatuor causis
 s̄. **G**racia generalitatis determināde. ⁊ tūc
 semp magis commune debet precedē. ut aīal
 homo placet michi. **S**ecūdo mō gracia
 proprietatis attribuēde. ⁊ tūc magis commune

nō precedit. cū sit determinatū. ut homo aīal
rationale placet michi. **T**ercio gracia equi-
uocacōis tollende. & tūc magis commune aduch
nō precedat. ut annis stella fulget ī celo.
Quarto gracia discrecōis faciente. & tūc
magis commune aduch nō precedit. ut ego
ipe lego.

Nota q̄ Apposicō fit ī oibz ptibz oracōis
preterq̄ ī diffinitione. **P**rimo mō ī
nōibz substantiis. ut anima gladius
Secundo mō ī adiectiuis ex ut elipens. di-
midis colorat⁹ albus. **T**ercio ī uerbis
ut fac obsecro. **Q**uarto ī ptiapiis ut amās
legens disipulo. **Q**uinto ī pronōibz. ut ego
ipe. **S**exto ī preposicōibus. ut de ultra
mōtes. **S**eptimo ī adūbys ut ualde male
Sed nota q̄ uera appōsicō ē ī substantiis
adiectiuis nōibz. Et ī aliis potest dici
q̄ nō sit appōsicō. Quia alio mō saluari
possūt predictae latinitates
Et nota q̄ Cause excusantes inuicē sūt due
s. necessaria. & possibilis. **N**ecessaria est
expressio mētis acceptus. qui sine ista signa
expressim nō posset. **P**ossibilis ē habilitas
ostruēdibilui causata ab idēitate reali.

Nota q̄ sup Apposicōe dubitat⁹. utrum
int dictionē appositaz & apponētes itelli-
gat⁹ mediuz. s. copula identitatis ut
ptiapiuz hui⁹ ubi. Sum es ē. **E**t uidet⁹
q̄ sic. qz duo substantia icopulata nō possūt
simul uigi. qz ea que ad suicem proportionat⁹

54

construuntur ad inuicem. Si duo substantiua ul. adiectiua
 nō ad inuicem proportionantur ergo nō ad inuicem
 asstruuntur. **E** Ad hoc rōde q. nō intelligit. q.
 si intelligētur ita bene dicētur. gladius arma.
 sicut arma enca gladius. si nō bene dicit
 gladius arma ergo nō intelligit. **E** Et ad
 argumētū factū i contrariū rōdet. q. pro-
 portio potest esse duplex. s. modorū significandi
 et significatorū. Vnde dicendū est q. ista duo
 substantiua proportionantur quātū ad significata
 Et sic posset asstrui ad inuicem. **I**tem dubitat
 de latino boeci dicentis Rauēna urbē. ubi uidet
 nō esse bona appositio. Quia int. alia que rē
 ruitur i appositōe requirit. q. magis comme
 precedat et min⁹ comme sequat. si i predicto
 latino fit oppositiū quare id. **E** Ad q. rōdet
 q. latinus ē bonus. Et ad obiecta rōde q. tūc
 debet precedē magis comme. q. fit grācia ge-
 neralitatis determinande. Si equinocacionis
 tollende et ideo nō precedit. Quia Faniēna
 ē nomē propiū ciuitatis. Et oīa propria
 equiuoca possūt esse. **E** Itē notandū q. i appo-
 sitōe dictio apponēs et appositā semp debent
 quēre in casu. si nō i alio accidente. **E** Et
 hēc de appositōe dicta sufficiant.

De Sinedoche.

Nota q. sup Sinedoche notare debem⁹
 circa octo. **E** pmo vnde dicat. **E** Se-
 cundo quot modis asderet. **E** Tercio
 quid sit. **E** Quarto quot requirunt

Quinto quot accidentia uariant. **S**exto in
quibz ptibus oracōis fiat. **S**eptid que sūt
causē excusantes incūz. **O**ctamo dubia et
questiones. **E**t pmo Sinedoche dicitur
a sin. qd ē simul. 7 doche qd ē proprietas. qz
proprietas partis. i. accidentis sūt sumitur
cū toto ul' eōuerso. **V**el a sin. qd ē simul
7 doche qd ē atimūz quasi sūt atimū. qz
atimūat qd ē partis sūt cū toto ul' eōuerso
Vel a sin. qd ē sine. 7 doche qd ē proprietas
i. sine proprietate. qz nō ē propria locū. an
qd ē ptis dat totū ul' eōuerso. **E**t est
notans q Sinedoche potest considerari duobz
modis. **U**no qn qd ē ptis dat totū ul' eōuerso
cū regimine accusatiui. Et tūc ē figura struc-
tionis. **A**lio mō qn quod ē partis dat totū
ul' eōuerso sine regimine accusatiui 7 tūc est
figura locucōis ut bonū animū uxoris ē michi
inupta. Et homo ē. esca uermibus. **E**t nota q
Sinedoche figura locucōis diffinit sic. Sinedoche
ē figura que prouēit qn id qd ē ptis attribuit
totū ul' eōuerso sine regimine accusatiui. **E**t qn
ē figura structōis diffinit sic. Sinedoche est
figura que prouēit qn id qd ē ptis attribuit totū
ul' eōuerso cū regimine accusatiui. ut ego sūz
albus dentes. 7 sum nobilis progenies. **E**t po-
test eadē alit diffiniri. s. Sinedoche ē quidāz mā-
specialis expmendi mentis acceptū. p quem
exprimit q proprietatis alicuius accidentis qd
sit partis attribuat totū. ul' qd sit totius attri-
buit parti cū regimine accusatiui.

Nota q̄ in Sinedoche requiruntur quatuor. s. **T**otū. **P**ars. **A**ccidens sub quo fiat. Et q̄ id qd̄ est partis attribuat̄ toti. ul' id qd̄ ē totius attribuat̄ p̄ti cū regimine accusatiui ut ego suz fortis brachia. **E**t nota q̄ i Sinedoche nō fit uariatio alicui⁹ accidentis apparent. s. ad intellectus apparet uariatio casus q̄ accidens qd̄ ē partis ponit̄ i disformitate cū parte. et dat̄ toti. ul' qd̄ ē totius ponit̄ i disformitate cū toto et dat̄ parti. **P**otest etiam dici figura constructiois p̄siderata disproporāe dictois dependentis et determinatis quāti⁹ ad uocē licet sit proportio ad intellectus. Et uero modo p̄tinētur sub scemate et nō sub Alcorca. **E**t nota q̄ Sinedoche potest fieri i noibz adiectiuis i ueris. ut suz albus pedem. **I**n iibz passiuis ut rador barbaz. **I**n neutris effectiuis ut doleo caput. **E**t i p̄tiapijs eoz ut suz rasis barbaz. et doleus caput. **E**t i neutris passiuis fili. ut uapulo a te caput. **I**n significatibus accione nullo mō potest fieri.

Nota q̄ i Sinedoche due sūt cause excusantes uicini. s. necessaria et possibilis. **N**ecessaria ē expressio mētis accept⁹ qui sine ista figura expm nō posset. **P**ossibilis ē habilitas p̄stare tribui⁹ causata ab idēitate toa et p̄tis. q̄ integra ē p̄s cū toto. Quidquid ē totius potest attribui p̄ti et eōuerso. **E**t nota q̄ quida; gramatica dicit q̄ p̄ intellectus p̄pōsitiōis fit ista p̄structio. s. ego suz albus dentes. i. p̄pōt̄ dentes. **C**onfari⁹ dicit q̄ fit uirtute p̄tiapij sub intellectu. ut sim albus dentes. i. habens albos dentes.

Nota q^d sup^r Sinedoeche dubitat^r. Et p^omo. utz
bene dicat^r suz albus insulaz. **E**t uidet^r
q^d sic q^d ille accusatiu^s uidet^r regi ab ad-
iectiuo. nō p^r naturis. sⁱ p^r figurā que dicit^r
Sinedoeche. Et q^d hic sit sinedoeche probat^r quia
ubi ē eade^m causa ibi ē idem effect^s. sⁱz hic est
eade^m causa que ē cu^m dico suz albus pedez. ergo
debet esse idem effect^s. maior ē uerū. minor
probat^r q^d ideo dicit^r sum albus pedem. Quia
resoluit^r suz habens albiū pedem. 7 eade^m reso-
lucio potest fieri. suz albus insulaz. i. sum habes
alham insulaz. ergo uidet^r q^d ita bene dicat^r
unū sicut reliquū. **A**d hoc ē rōndendū q^d
de isto latino 7 silibus ē optimo. Quia quidaz
tenet q^d sit bonū. 7 quidaz q^d nō. **I**lli qui
tenet q^d nō sit bonū. rōndent^r ad supradicta. et
dicūt q^d nō est hic eade^m causa. Quia causa
p^r quā sit sinedoeche ē integritas toti^s 7 ptis
7 nō resolutio. sⁱ iⁿ isto latino nō est integritas
totius 7 ptis. ergo nō est eade^m causa. Et sic
patet q^d nō debet esse idem effect^s. Et sic sequit^r
q^d nō sit saluabile p^r figurā.

Nota q^d sup^r Sinedoeche adhuc dubitat^r. utz
bene dicat^r. ista mulier ē flaua capillos.
Et uidet^r q^d nō possit esse sinedoeche
q^d hic nō sūt illa que requirunt^r iⁿ figura. q^d
int^r alia que requirunt^r requirit^r q^d id q^d est
ptis attribuat^r toti u^t eōuerso. sⁱ nūc id q^d ē
ptis nō potest attribui toti. q^d flauedo capilloz
nō potest attribui toti p^rsone ymo capillis. q^d
nō existit nisi iⁿ capillis. **A**d q^d ē rōndendū
q^d quamq^d nō attribuat^r de rei ueritate. attribuit^r

tamen de modo loquendi. **I**tem dubitatur utrum
bene dicatur. animal est rationale homini. **E**t videtur
quod tale latini sit saluabile per figuram. Sed videtur
quod non potest esse figura. Quia ad hoc ut fiat. Si-
necdoche requiritur quod sit totum integrale et pars
integralis. que non possit saluari in toto. nec totum
in parte. si namque est totum vniuersale et pars subiecta
que potest saluari in toto. et totum in parte. quod potest
 dici homo est animal et aliquid animal est homo. Et sic non
 potest esse figura sinecdoche.

Nota quod super Sinedoche aduersus dubitatur. utrum
possit esse homini latini. Ego super illud aliquid
Et videtur quod sit saluabile per figuram. **A**d quod
respondendum quod non potest esse figura. Quia inter
alia que requiruntur in Sinedoche. requiritur quod
pars sit determinata. modo est indeterminata et confusa
quare male. Et ratio est quare debet esse determinata
quod pars debet esse integralis. Et quod pars non esset deter-
minata posset intelligi de ea que non esset integralis
et sic stare male. **I**tem dubitatur si potest
saluari per Sinedoche. laus me manus quod multis
videtur. dicentibus quod tale latini saluat per Sinedochen.
Contrarius respondendum est quod et hic non potest esse sine-
dochen. quod iter alia que requiruntur in Sinedoche
requiritur quod id quod est partis attribuat totum vel
conuerso. sed in predicto latino id quod est partis non
attribuit totum. quod partis est lauari et toti attribuit
lauare quod manus est res pacis et ego est res agens
Et si dicatur uolo quod sit totum accusatur me.
Responde quod non potest esse. quod ei non attribuit
actus ubi. quod dicitur attribui actus ubi supposito

cui redditur forme in nūo et psona. et in proportione
modorum significandi. unde sequitur quod tale latius
non sit bonius. Et quod debeat dici lauius melius
magis vel lauior magis.

De Antithesi.

Nota quod super Antithesi debemus notare circa septem
primo unde dicatur. Et quotuplex sit
Secundo quid sit. Tercio quot figuris
Quarto quod mens habeat excusare
Quinto quibus de causis fiat. Sexto que
sint cause excusantes mensuram. Septimo. et ultimo
dubia et questiones. Et primo notandum est quod
ista figura potest appellari Antithesis et Antithesis
Quia potest dici ab Anti. quod est contra et thesis quod
est posicio. id est contraria posicio dictionis per dictionem
Et potest dici ab Anti. quod est contra. et thesis quod
est casus. id est contraria posicio casus pro casu. Et
potest considerari duobus modis Antithesis. quod potest
esse contraria posicio littere pro littera ut omni pro
ullo. Et tunc est figura dictionis contenta sub metaplasmo
Et potest esse contraria posicio dictionis per dictionem
Et tunc est figura constructionis contenta sub Allectica
cui sit in comitum. et sub scemate cui sit in poemate
Et tunc potest appellari Antithesis et Antithesis. Et
qui est figura dictionis appellatur Antithesis. Et nota
quod Antithesis siue Antithesis sic diffinitur. Anti-
thesis siue Antithesis est contraria posicio dictionis
per dictionem. Vel alio modo. scilicet. Est quidam modus
specialis exprimens mentis acceptum per quem exprimitur
quod aliqua proprietas attribuat aliqui constructibili
non simpliciter sed generaliter sequentis intellectus dictionis
per dictionem. Et nota quod talis figura ut hic su-
mus habet ex causa mensuram. quod est quod casus pro
casu ponitur vel mens pro nūo. ut patebit infra

Et nota q^d i predicta figura requiritur. tria. s.
 Constructibile dependens. i. proprietat. **E** secundo
 Constructibile terminans. i. dictio casualis. **E** tercio
 consequens intellectus dictionis p^r dictione. ut
 sermone quem audistis no est meus. Sermonem
 e^s constructibile terminans e^s. est. proprietat ul^l stau-
 tibile dependens quia p^r sermone quem. intelligit^r
 ille sermo. que sermonem. e^s sequens intellect^r dictio-
 nis p^r dictionem.

Nota q^d p^r istam figuram uariantur duo accidentia
 s^{cilicet} casus. 7. Numeri. **E** casus. ut circa decem hoies
 currit. ponit^r hic accusatur^r pro nro. **E** num^r
 ut uestes quas geritis sordida lana sunt. **E** vnde
 usus. **E** pro nro m^r. pro casu ponit^r casus. **E**
 facit antithesis m^r se dissimilans. **E**t nota
 q^d antithesis fit tribus causis. **E** causa equivo-
 cationis tollende. ut mei interst^r legi. 7. no dicim^r
 mei. ad differentiam hui⁹ q^d mei. pronois deri-
 uatum. **E** fit causa breuitatis facende. ut
 sermonem quem audistis no e^s meus. **E** fit causa
 itenconis equipande. ut uestes quas geritis
 sordida lana sunt. **E** Et nota q^d senarius quos-
 dam dicit^r Antithesis q^d ponit^r ps^r pro parte
 ut clama^r orrediu^r pro orrende. **E** Et dicitur
 fieri causa ornat^r faciendi. s^{cilicet} tunc atinet^r sub
 sermone 7. fit iⁿ poemate 7. no iⁿ comuni sermone

Et nota q^d Cause excusantes uicium sunt due
 s^{cilicet} necessaria 7. possibilis. **E** Necessaria est
 expressio metis acceptus qui sine figura expm
 no posset. **E** Possibilis e^s habilitas constructibili
 causata a sequente intellectu dictio-
 nis p^r dictionem.

Nota q^d sup^r antithesi dubitat^r ut sit anti-
 thesis cu^m dicit^r sermonem quem audistis no est

meus. Et uidetur q non quia quem relatiu
recipiens .i. q. dat intelligi antecedens. Et itel
ligatur sermones quem sermones. et sic nullus
est incunz. Et ita dicebant antiqui. Qui dice
bant antecedens et tale relatiu debere concordare
i casu. qz dabant itelligi antecedens. et substā
tiuū relatiu erat antecedens. Sz apud pfectos
grammaticos hoc cessat. Dicētes q substātiū
relatiu debet sequi et nō precedē. et q relatiu
et antecedens nō debent concordare i casu. nec
debent regi ab eodem. Et ideo sequit q in
tali latīno sit incunz. et p osequēs figura. qz
excusatur gracia osequēis itellectus dictoris
p dictionē. Quia dicendo sermonē quem. nō
intelligitur sic. Sz ille sermo quē sermones
Et hec de Antitbesi. Et de sic
dict. et Suffic. iant

Explicunt Regule Grammaticae.

Incipiunt Regule Rethorice.

Vomam^s Facultas Rectorice

sine arte potest difficillime edoceri
Igitur ad eius doctrinam et arte perit
capessendam quodammodo introductoria sub
breuiloquio opilem omittis alijs
que ad erudiendum rudes minime
necessaria reputamus cum ea quicquid
per documenta doctorum illustrari pate
fiant.

Ex quo primis sciendis est quod tria
in omni exquisito dictamine re
quiruntur. scilicet Elegancia. Con
positio. et Ornatus. Quorum primus est adeo
necessarius quod sine ipso nulli potest edificium dicta
minis permanere. Secundum et tertium cum uerbis
et sententijs efficit uenustate. De his ergo per ordinem
est uidendum.

Nam Primum Elegancia est. Que reddit ora
cionem latinitate puram et explanacionem pro
spicuas. Latinitas est que seruat orationem
puram ab omni artis grammaticae uicio. Latinitat
uicia enim latinitate omnia sunt. Solocismus
et Barbarismus. et decem uicia anexa de quibus tradit
documentum a donato in barbarismo. Explanacio
est que usitatis et proprijs uerbis seu decenter aliunde
translatis oracionem reddit dilucidam et apertam. Con
stituta enim uerba sunt que in cotidiano sermone
licent. Propria autem que ipsi rei de qua loquimur
quoniam per nomen. Translata enim sunt que de
una significacione ad similes non iuncte trahunt
ut primum ridet

breues licet expediat. dictatois penurias fore indicat
 i sententia et sermone. Et nimis longe sua prolixitate
 fatigant ingenium dictatois. et tedio afficiunt animus
 auditoris. ¶ Dedicritas uero seruat. si ex duobus
 uel tribus. uel quatuor. uel quicquid membris clausula
 pteat. ¶ Si autem ex sex. membris uel septem. efficiat
 sunt nimis longe. Sed antiochus. Et maxime histo-
 riographis. Marci. ¶ Possunt etiam hec clausule
 i magnis epistolis tollerari. utpote que ab imperiali
 aula. et sede apostolica destinantur. De quibus subi-
 ciam exempla. ¶ Clausula binembris sic efficit.
 Anafacia siquidem facit homines odiosos. largitas uero
 claros. ¶ Trinembris. sic efficit. Totis uiribus queri
 debet scientia. que corpus exornat. et intellectum
 illuminat possessoris. ¶ Quadrimembris sic efficit.
 Debent diuicie ab omnibus emitti. que cum latere que-
 runt. cum timore possident. et amittunt demum
 cum dolore. ¶ Quiquinembris. sic efficit. Queream
 extat scientia. que opes aggregat. honores attribuit
 sensui edocet. et bona omnia elargit. ¶ Sexmembris
 sic efficit. Meretrice fugere debet quilibet uir discretus
 nam opes annihilat. corpus polluit. animam necat.
 uim eripit. et totum hominem nas diabolus facit esse.
 ¶ Septemmembris uero sic efficit. Qui mudo uestit
 et infirmos uisitat. famelicos reficit. ligatos soluit
 consolatur afflicto. et discordes conciliat. hic meretur a
 domino benedici. ¶ Sunt tamen quicquid clausule de-
 pedentes quod demonstrabit aliquod signum uel itentio
 dictatois. quas si inuenimus debemus dicere plures esse
 clausulas et non unam.

Distinctio est unum clausule itegrum membrum dictois
 debita ordinacione continens et sententia a nexu
 dubitacionis expedies. Suspensiuam ostens et

finitura p. Coma. Colu. periodu qz distincta. ut dictu
fuit superius. **E**z subdistinctio e ead qnqz utilis
dictator. que no est itez mebz clausule. Sz pars
distinctioms determinacoez distinguens. 7 ambiguum
dirimis intellectus. Vt reginas nescie homi e. caue
nolite. Et similit. Si aut oes pscientis ego aut
no stradico.

Quoniam igit distinctioes 7 subdistinctiones que sunt
p. intervallo p. puncta decantant. Vidend est.
Quod sit punctu. 7 **Q**uotuplex sit punctu.
Punctu est distinctio segregas intellectu 7 spiritui
recreans prolatois. **E**t e scienduz qd aliqn sit
uoce 7 scripto ubi no e pinctio ut te diago affectu
qua possuz. te oibus iuribus reueror 7 honoro
Ez ubi e pinctio sit uoce 7 no scripto. ut ignis
auz examinat. 7 int? i aduersitate probatur
Ez i fine clausule sit punctu uoce 7 scripto. ead
si sequet clausula icipiat a pinctioe. **A**liqn
sit scripto 7 no uoce qd punctat litera unu nois
incez gerens. ut tenendo hpo patri 7 dno. dno
A. ta sit uoce. **E**z no scripto ubi e subdistinctio. 7
ead precedere libo. licet sit distinctio si sequatur
pticipiu. ut mee idigencie dignemini subire sacra
me no posse amplius sine uestro subsidio i studio
pmanere. **S**ed nota q ubiqz mo sit punctu scripto
si fiat uoce. ut iperiti no errent i legendo. 7 eiaz
habildans cautela no nocet **E**t de distinctioibus
dicta sufficiant.

Restat mie ut de lepida iuctura finaliu dictomuz
que cursus appellant scilicet qz iucturam
uideant. **V**oce pnuiz sciendū e. **Q**uod sit
Cursus. e uboz elegancia uoci dulcedine exiles
audienti. **V**el cursus e uboz apofico lepida

suavis. qui maxime attendit i ultimis & penultis distinctioni
 dictionibus: breuib; sine longis. ¶ Et tamē sciens
 ē q̄ dictaminis tria sūt genera. s. Metricū. & iusticiā
 in quib; pedes asserant. qui asseruntur de syllabis cu-
 iusq; dictois. Et proficiat quo solū asseratur
 finalitas distinctionū. que cursus appellant. Ex quo
 ē sciendū q̄ seariorū modernā asuetudinem. cursus
 quatuor noīant. s. **Velox**. **Semivelo**. **Planius**. et
Semplanius. ¶ **Velox** cursus sic efficit. s. q̄ penultia
 dictio. distinctois ē. triū ul' plurū sillarū. quarū
 penultima dictio breuiet. Et ultima dictio ē quatuor
 tantū. Quāz penultima sillaba producat. ut i hoc
 exemplo. debet quisq; scolarū. ad studū celestē
 proficisci. Et si nō reperitur dictōes tot sillabz
 potest talis cursus asseri p̄ plēs dictiones equipollētes
 ut i hoc exemplo. i iur; pacis debet homo dirigē
 possētemus gressus suos. ¶ **Semivelo** autē sit q̄
 ultima dictio distinctionis ē quatuor sillarū tantū
 quāz penultima breuiet. Et penultima dictō debet esse
 triū ul' plurū sillarū. quāz penultima longet
 ut i hoc exemplo. Imperatoris māto tenet quilibet
 obediē fidelit. Et si non reperitur dictiones tot sillabz
 debet fieri p̄ plēs dictiones equipollētes ut i hoc ex-
 emplo. caut? em; efficit quē p̄ngit lis. antiqua
 ¶ **Planius** ued cursus sic efficit. Debet em; i plano
 ultima distinctois esse triū sillarū tantū quāz penul-
 tima producat. Et penultima dictio triū ul' plurū
 quāz penultima sill. producat. ut i hoc exemplo
 tenet quilibet deuot; cristicola pro iurib; amare
 iustitē. Et si nō inueniuntur dictōes tot sillabz
 potest fieri p̄ plures dictōes equipollētes. ut i hoc
 exemplo. debet quilibet talit' p̄cipiū; sinere
 ut mediū sit bonū. & finis. ¶ **Semplanius** uero

fic officit. Debet enim i Semplano penultima dictio
esse trius ul pluris sillar. quaz penultima dicinet
Et ultia dictio esse triu tantuz. quaz penultima
sibi breuiet. ut i hoc exemplo. Debem? conari
pro uiribus uicia fugē. Et si nō inueniunt dictis
tot sillaz. Debet fieri p equipollētes plēs dictiones
ut i hoc exemplo. Debet largus ita expendē ut
gemat aliquid diu de est. Et nota q uelox i
Semiuelox maxime i fine clausule tenet locuz
Et plan? i Semplan? i precedētibz dictionibz
S; uelox cuiusq; matie dicitur finituz. Et nota
q moderno tempore istoz is cursuuz apud refoz
non est cura.

Uiso de Compositione quibz modis officit? et ex
quibz ostare dinoscit. Nunc ē uidentiu que
sūt uicia que ueniuntz oppositiōis deturpat
Quia circa ea que atigit bene agē contingit sibi
et errare. Unde ut sciam? que penitus sunt
uitanda. Scire debem? q Septē. sūt uicia oppositiōis
que a Tullio describunt. Primi enī ē nimis
crebro ansus uocaliuz q uidet? quodāmodo genēre
hīatuz. ut mala uila amat crimen. Secūduz est
eniasz hīere nimia repetitio. ut sofias i solā solas
fuebat suas. Terciū ē sibi eadēz uibz nimia
ōtinuatio. ut infantes scātes lacrimātes uolūntates.
Quartū ē enisō dictōis nimia frequētiatio. ut an?
uicōis non ē ratio eidez uicō non ē ratio prebē fidez
Quintū ē incōtinua traslatō dictōis. ut malū uir
stultus erem sequit? quā adamat. Sextuz ē
incongrua dictōis ostinctio. et pti. artis grammatice
precepta opposita de qua ut ponat? exēplū minime
extat opus. Septimū ē oratio nimis suspensa. et
prolixitate sermōis a pīcipali uibz minuz elōgata
que iticare habet animūz auditoris. de qua exēplū
non trahit? ut scribētes uibz copia nō offendat.

¶ Hinc de Tercia parte .s. de dignitate e' m'endandz
¶ Est emz dignitas que oracem exornat
¶ 7 pulchra uarietate distinguit. ¶ Hec emz i
libroz 7 sentenciis exornaciones distinguit. ¶ Verby
exornacio e' que i ipius sermois insignita libroz
atmet propolice. ¶ Sentenciis exornacio e' que no
i libris s' i ipis rebus quasda' habet dignitates
¶ De quibz oibz e' m'end' p' ordinem. ¶ Sz p'mo
de exornacionibz libroz. ¶ Que colores appellantur
¶ Et p'mo de Repetitione.

¶ Repeticio emz e' aqz ab eod' libo atmetur freb' libibz
7 diuisis p'ncipia. ¶ Sumitur hoc mo'. ¶ Vobis
istud attribuedz e'. ¶ Vobis gracia e' habenda. ¶ V
bis res ista e' honor. ¶ Et talis color a grecis appellat'. ¶ Amphora.

¶ Onuerio e' p' quibz no' ut ante p'muz repetim' libz
s' ad postremu' continet' resititur. ¶ hoc mo'
¶ Exquo ipa p'ordia de ciuitate sublata e'. ¶ libras
sublata e'. ¶ fides sublata e'. ¶ 7 res publica sublata
est. ¶ Et iste color a grecis appellat'. ¶ Anadiplos

¶ Onplexio e' que utraqz exornaciones s'plectit' 7 hac
7 qua' ante exposuim'. ut 7 idz libz repetit'
i p'ncipio 7 i idz libz s'mat'. hoc modo.
¶ Que ipatois sententia d'manuit. ¶ Que senatus
decretis d'manuit. ¶ Que populi sententia d'manuit
huc putas p'mito' liberandz. ¶ Et iste color a grecis
appellatur. ¶ Exocesis.

¶ Reductio e' que facit ut cu' idz libz crebris
ponat' no' mo'. animu' no' leat. s' etia' admone
reddat oracoz. ¶ Quor potest fieri duobz modis
p'mo mo' duz teneat eand' significacoz. Et fit
hoc mo'. ¶ Qui nichil habet i uita iocundis uita
is no' potest uitaz colere. cu' uirtute. ¶ Alio mo' fit
qn' tenet diuisas significacozes. ut ¶ ut ad uos
ueniaz iocundant' si michi ueniaz p'cedetis. ¶ Et iste

color a grecis appellat. *Apimados.*

Et nota q*uod* i*n* supradictis quatuor colorib*us* n*on* fit ut i*n* op*er*a uerbor*um* ad idem uerbu*m* sepius redeam*us* s*ed* i*tem* qu*od* festiuitas que facilius uerbis dissi-
dici q*uam* uerbis demonstrari potest.

Contectio e*st* cu*m* ex stranis oratio officit*ur* reb*us* hoc
m*od*o. *¶* Taciturnitate cu*m* opus e*st* clamas. ubi loqui
sueit obmutescis. *¶* Et iste color grece appellat*ur*. *Antiteton.*

Exclamatio e*st* que officit significac*o*ne*m* doloris. aut
indignac*o*is. aliquid p*er* ho*m*in*es*. aut uerbis. aut loci. aut
rei cuiuspiam appellac*o*ne*m* hoc m*od*o. O. bonez istia
tores latrocinio uitas cuiusq*ue* inocetissimi p*er*astis
tantu*m* ne ex iniquitate uideor*um* uis calipinus fa-
cultate protin*us* assumpsistis. *¶* Et iste color grece
appellat*ur*. *Apostropha.*

Intrigacio e*st* que cu*m* enimeata s*un*t o*mn*ia que obsit
cause adu*er*sario*rum* oracione superiore affirmat
hoc m*od*o. *¶* Cui*us* igit*ur* hec o*mn*ia facies. Dic*es*
admissur*us* es. utz a*n*os socio*rum* a re publica re-
monebas. 7 alienabis a*n* n*os*. 7 utz aliquem
exorari oportuit qui ista prohibet ac fieri non
sinet. a*n* n*os*. *¶* Et iste color grece appellat*ur*. *Pyoma.*

Racemacio e*st* p*er* qua*m* ip*si* a nobis r*ati*o*n*e possum*us* qu*od* n*on*
quidq*ue* dicam*us* 7 crebro nos met*ip*sos a nobis petim*us*
uniuscuiusq*ue* proposicio*n*is explanac*o*ne*m*. hoc m*od*o
Vene maiores n*ost*ri hoc speraueru*nt* ut nemi*n*e regi
que armis cepisset uita primaret*ur*. quid ita. q*uod*
que nobis facultate fortuna dedisset. iniquu*m* e*st*
i*n* eor*um* supplicio*rum* o*mn*in*um*. quos eade*m* fortuna paulo
ante i*n* statu amplissimo collocarat. quidq*ue* execratu
stradixit desino meminisse. quid ita. q*uod* uiri fortis
e*st* qui de uictoria stendat eos hostes putare. qui
denicti s*un*t eos ho*m*in*es* iudicare. ut possit forti-
tudo bellu*m* minuire. p*er*ice uero humanitatis aug*er*e

ille si uicisset non idem fecisset profecto non tam sapiens
fuisset. Cur igitur ei parcas quod tales stulticius ostendere
non imitari osuerunt. Et iste color grece appellatur. **Χρομα.**

Sententia est oratio sumpta de uita que aut quid sit
aut quid esse oporteat in uita breuiter ostendit.

Et potest fieri iste color quatuor modis. scilicet
simpliciter et dupliciter. Simpliciter cum ratione et sine ratione
Dupliciter cum rationibus et sine rationibus. Primo modo
fit simpliciter sine ratione. ut liber 15 est in eis extremis
qui nulli temporum seruit. Secundo modo fit
simpliciter cum ratione. ut oēs bene uiuendi rationes sumuntur
sunt collocandæ propterea quod sola uirtus in sua potestate
est et oia preter eas subiecta sunt sub fortune dominatione.

Tercio modo dupliciter sine rationibus ut erant qui in
prosperis rebus oēs ipse fortune se putant fugisse
sapienter cogitant qui in tribus seculis cum aduersis
reformidant.

Quarto modo fit dupliciter cum rationibus
hoc modo. Cum adolescentius pueri ignosci putant
oportere falluntur. propterea quod etas illa non est impedimento
bonis studiis. At hi sapienter faciunt qui adolescentis
maxime castigant ut quilibet uirtutibus oēs uirtutes
facere possit. eas in etate maturissima uelit aperire.

Et nota quod sententias uero in se ponunt ut rei actus
non uiuendi preceptos esse uideamus. Et grece
iste color appellatur parabola.

Contrarius est quod ex rebus duabus diuisis alteram rem
breuiter et facile affirmat. hoc modo. Quos de
collibus eiecisti cum hiis in plano metuis dimicare.
Et talis color fere idem est quod ostensio. Sed differt
in hoc quod in alio alter ex altero affirmat. In ostensione
uero non. Et talis color grece appellatur. **Antiteton**
Sic ut contentio.

Membri orationis appellatur res breuiter absoluta
sine totius sententiae demonstratione. que demum aliud

mebz oracionis expectat. hoc mo. **E**t inimico procedas.
Ecce uni mebz quod expectat aliud. s. Et. inimiciz
ledebas. **E**t potest fieri ex tribus mebris. ut
inimico procedas. 7. inimiciz ledebas. 7. tibi ipsi no. oñi
lebas. **E**t talis q. color grece appellat. Colon.

Articulus e. cu. singula uerba initialis distinguunt
celi oracoe hoc mo. **I**nimicos iudicia iuris
stimulis pñia sustulisti. Et talis color crebris
ponit. q. supradictus **E**t grece appellat. Dialiton
ul. Asiteton.

Continuacio e. densa 7. omnes frequentacio uerboz cu.
absolucioe sententiar. **E**t iste color potest fieri
tribus modis. Primo mo. i. sententia hoc mo.
Et non potest multu. obesse fortuna qui sibi firmus
i. uirtute q. in casu pñia collocant. **S**ecundo
mo. fit i. Continuo hoc mo. Nam si quis ipse non
multu. collocant i. casu. quid e. qd. ei magno. ope
casus obesse possit. **T**ercio mo. fit i. Coclusione
hoc mo. Et si i. eos plurimu. fortuna potest qui
suas mōes oēs in casu. attulerit no. sūt nostra
omnēda fortune ne magna. mōis i. nos habeat
dominacoe. **E**t talis color grece appellat. Pericod.

Compositio e. qd. habet iste mebra oracois de quibz supra
dixim. Cui pñat quasi ex pari nio. sillabaz
hoc autē no. fiet gñuendo q. puerile esset. s. uis
7. exercitacio nos docebit. 7. prolacoe uocis inde poterim.
hoc mo. **P**ater morte. appetebat. domi fili. mīpāas
apabat. hec oīa gñies casus. administrabat. **E**t
talis color grece appellat. Ritimon.

Similit. Cadens exornacio appellat. cu. i. eade. pñac
tione uerboz. duo. sūt. plura. sūt. uerba. que. similit.
hūdoz. casibz. afferunt. hoc mo. **C**hoēs laudas
egēntē uirtutis habūd. nte. felicitatis. **E**t talis
color grece appellat. Omoptoton.

Similit. Desinēs est cu. tam. 7. si. casus. no. insit

uerbis tamē siles exitus sūt hoc mō. ¶ Unus iudi-
osē deliquis studiosē loquēis odiosē. ¶ Et aliqui fili-
cadens. ⁊ similiter desines sic simul. hoc mō. Potius
firma res ē amorē petē pūdorē fugē. Diligē for-
maz ⁊ negligē firmaz. ¶ Et talis color graec. appel-
latur ut supradictus.

M Eneminiatio ē que facit qd ad idēz ūbz ⁊ idēz
nomē accedat. gmitacōe uocaz ul' addicōe
unius ltrē aut literaz. ita ut ad res dissiles
silia ūba accomodent. ¶ Et talis color fiet
potest multis modis. fit qñqz attemiatioe ltere
hoc mō. hic uenit ate anteqz romaz uenit.
¶ Aliqñ oplexione ltrē. ut iste quos alea uicit
ferre uincit. ¶ Aliqñ fit productōe eiusdēz. hoc
mō. hūc amūz dulcedo ducat ad amū. ¶ Aliqñ
fit breuiatōe. ut tātūz diligit curiaz quātūz cūiaz
¶ Fit aliqñ addicōe multaz literaz ut hic sū
possi temperare. nisi amōi mallet obtemperare
¶ Fit aliqñ. Diminucōe literaz. ut hic si lenones
uitasles tātūqz leones inter se tradidisset. ¶ Fit aliqñ
translatōe literaz. ut uidete iudices utz dī nauo
in puano grēd malitis. ¶ Aliqñ gmitacōe ltraz
ut diligē oportet quē uelis diligere. ¶ Est tamē
alia exornatō que nō tam propinquaz habet. si-
militudinez. ⁊ tamē dissilis nō est. ut quid uemaz
qui quare uemaz quē nūmūl' cū proz
quē postulem breui sermōe agnosceatis. Et tamē
ista exornatio nō est affectanda. sicut supiores
sz aliqñ ē pōnēda. ¶ Est adueh alter gen⁹
exornatōis. ut hoc mō. Dēu⁹ operā oquirites
ne oīno. patres ascripti araiscripti putentur
Et hec exornatō magis accedit ad similitudiez
qz supior. sz min⁹ qz alie supiores. qz nō sū
addigione ltraz. sz eadēz diminucōe. ¶ Est etiā
alia agnominiatio. que consistit i casuz gmitacōe

¶ potest fieri duobus modis. Aut i uno noie. Aut
i pluribus. ¶ In vno noie hoc mo Alexander
macedo summo labore animuz ad virtutes a pue-
ricia confirmavit. Alexandri virtutes p urbe finzi
cu laude ⁊ gloria sūt mulgate. ¶ Alex. mox oēs
maxime metuerūt atē plurimuz dilexerūt. Alex-
andro si data esset vita longior trasuolasset occa-
muz macedoni. ¶ In duobus noibz fieri potest
hoc mo. Tiberius graccū rem publicāz admissis-
sime prohibuit mors idigna i ea diuiciis morā
Sano gracco sibi occaso ablata ē res publica qui
virtutis amatissim⁹ subito dominatū ciuitati
eripuit. Saturnuz fide captuz natū maiōz psona
p scelus vita pūauit. Tūis odense sanguis do-
mesticos panete. ⁊ multus parētis aspersit. Sulpicio
cui paulo ante oia accedebant breui spacio nō mō
undē si etiā sepeliri prohibuerūt. ¶ Et nota q
iste tres exornacōes. s. Similit⁹ cadens. Sili desinēs
et agnoscio. nō debet accomodari ad ueritatem
q non sine labore inueniunt. Et i eis nō ē grauitas
s. festiuitas. Unde si aliquid ad delectacōes officin⁹
eis uti possum⁹ appetent. ¶ Et nota q agnoscio
grece appellat⁹. p. momasia.

Subiecto ē aut mēragm⁹ aduīsaōes. aut ipi querim⁹
quid ab illis. aut quid oīa nos di possit. Deinde
subiciam⁹ id qd oportet dici. aut nō oportet. aut
nobis aduimēto futurū sit. aut illis sit offitūz. cōtinuō
hoc mo. ¶ Puerū igit⁹ unde iste tam pecuniosus
sit fact⁹. Ampli patrimoniz fluctuz ē. At patris
bona uenerūt. hereditas aliqua aduenit nō potest
dici s. ē ab oībus necessariis exheredit⁹. Premiū
aliqd ex iudicio aut lite cepit nō mō. nō id fecit
s. etiā sup grandi suspicōe iudic⁹ ē. ergo si hīs
modis locupletat⁹ nō est. sicut oēs uidetis. Aut

isti domi nascit. nuz. Aut unde nō ē hētū pecūnā
 accepit. **E**st aliqñ q tal' subiectio ad nūz psonā
 accommodari potest hoc mō. Nam quid me facē
 pueit auz a cūca galloz multitudine circūceder
 an dimicarez. at cū parua manu mī prodire. locū
 quidez immicissimū habeam. sedēm i casarē at
 nō subsidūz qd expectare habebam. nec erat quo
 uitaz producem. Cūta relinquer ac offidebam. nūz
 militūz negligēm. at eos uidebar accepisse. ea gerat
 ut quo ad possem cogi scilicet patre z parentibz
 gseruare hostiūz gdiatē repudiare. ut salus atqñ
 ē militūz qd ipedimētoz. **E**t nota q iste color i
 hoc differt a ratiocinacōe. q subiectiūz ratiōes si pro
 nobis loquim. ad gfirmandūz qd fecim. ostēdendo nichil
 debē fieri nisi qd factū ē. Et qñ pñ adūstūz lapim
 subiciam. ratiōes destruēdo id qd ei adūmēto posset
 esse. occludendo pñ auz. qz i ratiocinacōe. nō ponit
 aliqua subiectio. **E**t notū q talis color grece appel
 latur. Catipolensis.

Catipolensis ē i qua nō ante ad psequēs ubiqz descēdit q
 ad supē. ē ascēsus. hoc mō. Afframo iustitia uirtutē
 virtus glōz. glōria emulos pparuit. **E**t talis color
 appellat' clima. ul' Carimag-totos.

Clima ē que rei. aliau' proprius amplectit' potestates
 breuit' z absolute. hoc mō. Inūrie sūt que aut pullacōe
 corp' aut pūcho aures. aut aliqua turpitudine
 uitaz aūspūz mōlit. **E**t talis color grece appellat' Ethimologia.

Ethimologia ē que ostēdit breuit'. quid dictū sit propo
 itez breuit'. quid psequat'. hoc mō. mea i istū beneficia
 agnoscatis. nūc quomodo iste graciā michi retulit. accipite
Et talis color grece appellat'. Metipon.

Metipon ē que tollit id qd dictū ē z pro eo id qd magis
 idoneus sit. ul' esse uideat' ponit. hoc mō. qz si
 iste suos hospites rogasset imo misisset. mō simili
 hoc pñ potuisset. **E**t talis color grece appellat'. Anaplois.

Anaplois ē. auz dictū nōs preteriere aut non scire

aut nō nulle dicē id qđ tūc maxime dicim⁹. hoc modo
Nam de pūcēcia quide; tua quā oī intēperācia accipisti
dicim⁹ si ad hoc temp⁹ idoneu; reputare. Itē nō dīc
te a socijs pecūniā accepisse nō suz i eo accipat⁹ q
ciuitates regna domos omīz depopulat⁹ es. furta
rapinas tuas oēs omīto. Et talis color grece apel
latur parentesis.

Distinctio ē aīz eoz de quibz dicim⁹ aut utriqz aut
omīlquodq; certocludit⁹ libo. hoc mō. Populo
roman⁹ nūma. n. deleuit. cartagine sustulit
corinθi disiecit. Et talis color grece appellat⁹ ypoensis

Omīstio ē aīz itēpostēce tibi ⁊ supiores partes
omīstis aprehēdunt⁹ ⁊ infēiores hoc mō. forme
dignitatis aut morbo deflorescat. aut uenustate
Et talis color grece appellat⁹. Gemma.

Adistinctio ē aīz libz quo res aprehēdit⁹ nō in pōmīn⁹
s; aut pūmīz aut postremū collocam⁹. Pmī
hoc mō. Deflorescit forme dignitas aut morbo
aut uenustate. Postremū hoc mō. forme dignitatis
aut morbo. aut uenustate, deflorescit. Et talis
grece appellat⁹ ut superior.

Conduplicatio ē aīz rācōe amplificatiōis aut amiseratiōis
eius um⁹ aut plurimz liboz iteratiō fit hoc modo
Audēs i aspectū horz uenīe proditor patrie. pro
ditor inq; patrie uenīe audēs. i horz aspectum
Et talis color grece appellat⁹. Epimalesis

Intēperatio ē que nō itēnis idēz reintegrat libz. s;
id amittat qđ positū est. p id qđ idēz ualet. hoc mō
pātrē nefāre liberasti. parenti man⁹ scelerarie
ituliisti. Et talis color grece appellat⁹. Poliptoten.

Cōmutatio ē aīz due sētēcie int se distēpantes
extrīsectiue itā effūritar. ut a pōre postēior sātūa
pūor proficiat⁹ hoc mō. Que de illo dicitur dia
nō possūt. que dia possūt nō dicunt⁹. Itē esse oportet
ut uīlās. nō uīuē ut edas. Et talis color grece
appellat⁹. Antimetabolia.

Permissio ē aīz ostēdm⁹ i dicēdo nō aliquā rez tādē

2 pcedē alicui⁹ uoluntati hoc modo. Quomāz oībus
creptis michi solū supeſt corpus 2 anim⁹. hec ip̄a
que michi de multis sola relicta sūt. uobis: vñ
consono potestati. vos me uirō quā pacto uelitis uti-
num. atq; abutamin. licebit ip̄ime i me quicq;
libebit stantē. dicite. iubete. atq; obceperabo.
Et talis color grece appellat⁹. *Epicarope*.

Dubitatio ē. cui querē uidebit⁹ orator utri de
duob; pot⁹. aut quid de plurib; dicat potissimū
hoc mō. Offiit multū eo qdē rei publice p̄suli
siue stulticiā siue maliciā dici oporteat. siue utriq;
scē nescio qualem te dicā seu piū seu fontē pietatis
Et talis color grece appellat⁹. *Apariados*.

Expectatio ē. cui magis plurib; emulatis quib; aliqua res
aut fieri. aut nō fieri debuīte ceterē tollim⁹. ima
reliquit⁹. quāz nos itendim⁹ hoc mō. Necesse ē qz
qstet fandiū mīm fuisse. ostendas te aut uacui posse
dūse. aut usū tui fecisse. aut emisse. aut hēditūte
tibi uēisse. vacui; cū ego adesse; posside nō potuisti
tūi etiā fecisse usū nō potes. emptio nulla p̄fert
hereditatiē uenitē tibi me uiuō mea possessio nō potuit
relinquit⁹ ergo q me vi de meo fido derectis. Et
talis color grece appellat⁹. *Procatalensis*.

Osolucio ē. que gūctionib; ūbor; de medio sublati⁹
separat⁹ p̄tib; effert⁹. hoc mō. Gere morē parētī
pare cognatis. obsequiē amicis. obtempē legib;
Et talis color grece appellat⁹. *Asineton. ul' Dialiton*.

Preſatio ē. cui dictis quibusc; qd̄ itepnū ē dia r̄linquit⁹
inchoatū. Sic michi tecū certacio nō est ideo
q; populus roman⁹ me. si nolo dicē nean forte
amigās uideat. Et talis color grece uocit⁹. *Aponosis*.

Conclusio ē. que breui argumētatiōē. ex hīs que
ante dicta sūt seu facta efficit q; necessitiō sequat⁹
hoc mō. Qz si diuina datūz erit. oraculi nō posse
capē. tūm; siue philotece sagittis. hec autē nihil
aliud fecerūt nisi Alexandr; p̄cūserūt hūc extigūē

io nimis capi sunt troyas. Et talis color grece vocat. *Spilag.*

De Decem Exornacionibus.

Vomaz

Dictus est supra de librorum coloribus. Hic videtur de Decem Exornacionibus. que sub uno genere reponitur. eo quod omnes proprie Exornacionem appellantur. Quia ab usitata verborum potestate recedunt. et in aliam rationem cum quadam venustate conferuntur. De quibus videndum est. Et primo de nominibus.

Nominatio est que nos admodum ut cuius rei nomen aut non sit. aut satis idoneum non sit. eam nos met idoneo uerbo nominamus. Et hoc potest fieri duobus modis. Aut causa imitationis. Aut significacionis. Imitacionis causa fit hoc modo. ut maiores. rudes. asinos. uaque istius sibilare serpentium appellauerunt. Significacionis causa fit hoc modo. Postquam iste in rem publicam fecit spem frugum ciuitatis in primis auditus est. Et talis color grece appellatur. *Onomatopœia.*

Pronominatio est que si cuius agnoscere quodam extraneo demonstrat id quod suo nomine potest appellari. ut si quis loquatur de grecis. at non africanos nepotes ignes huiusmodi fuerint. Item si quis de aduersario. ut cum dicat uidete nunc iudices quemadmodum me perlagionis iste tractant. Et talis color grece vocatur. *Antonomastix.*

Denominatio est. que a rebus propriis et finitims trahit orationem qua possit intelligi res que non suo nomine sit appellata nec uocabulo. Et hoc potest fieri multis modis. Primo modo quando inuentor denominat ab inuento. ut si quis pro bacho vinum. et pro cerere fruges appellet. Aut inuenti ab inuentore. ut si quis de Tarpeio loquens capitolium appellet. Ab instrumentis denominat utes. ut si quis gallos appellet hoc modo. non tam facile ex italia armaturam transalpinis depulsi est. Aut id quod fit ab eo quod facit. ut si quis in bello uelit ostendere aliquid quicquam fecisse. Dicitur. *nam istud te necessario facere coegit.* Aut id quod

ficit ab eo qd fit. ut ai desidiolos; arte ducim; cog
desidiolos facit. 2 frigus pigz. qz pigros effiat
E aut a gtimete id qd gtimet. id qd denoiatur
hoc mō. Armis italia uinci nō potest. nec grega
disciplinis. **E** aut ab eo qd gtimet. id qd gtimet
ut si quis aux. aut ebur noiet tuz nolit omicags
noiare. **E** Et talis color grece appellat. **Metonoma.**

Quicacio ē oracio re simplice. **Asiūptz;** curūstikes
eleuacōe hoc mō. Cartaginis opes fregit pru
dencia scipionis. **E** Et talis color grece. notat
paritatis.

Transgressio ē que liboz pturbat ordiem pūisoe
aut trāsectōe. **E** perūsiōe hoc mō. Fere
sub illo temp; ad illud. ea decanū tu fuisti
deniq; spoliat. **E** Trāsectōe hoc mō. letalis egēnā
gētem fumes hūmū deniq; spoliāuit. **E** Et talis
color grece appellat. **Histeron proteron.**

Superlatio ē oracio superis uēitate; allicū; augeōi
mūmēdūq; causa. **E** Et hoc potest fieri. **Separi;**
Aut cū pparōe. **Separiatim.** hoc mō. si pordū;
retinebrim; i ciuitate iperij magnitudie; a solis
ortu usq; ad occasū; meiem. **E** Cū pparacōe
aduēch omib; modis. Aut a similitudine. Aut
a ptesencia. **A** similitudine sic. Corpōe mūeū cādoz;
asquebat; aspectū; igneū; ardore. **A** ptesēcia
hoc mō. cū oracō melle dulciōr pofluebat. **E**
talis color grece appellat. **yperbole.**

Intellecō ē cū res tota parūq; de pte cognoscat
Aut de toto ps. **E** De pte totū cognoscat. hoc mō
Tercia estis me curis studi; ihicauit. 7 tria
tempā uerna per egi. succubendo laboib; distaphē
E De toto ps sic agnoscat. Am; iste mūltū pcessit
aquisus. **E** fit ead aliqū intelligēdo ab uno plia
hoc mō. **p**isam; ruit i arma. florētū; ruit i arma

et auditate ferri. Chuse? anbelat ad prehū. naz
hic iste singularitates pro pluralitatibz ponit. **E**st
aliqui a pluribus itelligendo unum. ut mea pedata
trepidant. et ora mea mouebant. ad fletum
hic pluralitates sumuntur pro singularitatibus.
Et talis color grece *sinodoche* vocatur.

Abisio ē. que ubi fili et propinquo pro eto et proprio
abitur. hoc mō. vires heris breues sūt. cui exat
psepe longū pfiliū. et oīo magna ē ei qui int
puco sermōe. **E**t talis color appellat. *catarrhis*.

Simulatio ē. cui ubi i quidā rem trāffert. exaha
re. qd prope similitudinez recte videbit. posse
trāfferi. **E**t sic multiplicat. fit emz trāffertio
aiatuz. ad i aiatuz. ut patit ridet. **E**t i aiatuz
ad aiatuz. ut fluctuat. inuicind. **E**t fit p litem et
atruetate hoc mō. dapilis opes effundendo recedit
cui man. māq fatiscit. nisi cū pmaet i quiete
Et fit enas cū ead uox trāffert. et appropriat. hoc mō
Romana ciuitas ut simul liguas bello aptaret. et
corpā legibz liguas et ferro corpori adarinant
Et fit trāffacio multiplicia de causa. Pmo causa
rei ante oculos ponēde. ait hic itahz tumultus
iste expergescit terrore subito. **E**t fit breuitatis causa
ut hoc mō. recens aduētus exercit. extripit subito
ciuitate. **E**t fit causa obsecritatis uitandē. ut sic
mater hui? cotidianis nupcis delectat. **E**t fit
aliqui causa angēdi ut sic. nulli? meror ut his
et calamitas hui? explete i inimicias. et nefariam
crudelitatem potuit facere. **E**t dimiendi causa sic.
māno se auxilio predicat fuisse qui paululuz i
rebus difficilimis aspirauit. **E**t fit aliqui ornandi
causa. ut sic. Aliqui vires rei publice que multā
notēz eruerit uirtute optatuz renūscant. **E**t talis
color grece appellat. *metaphora*.

C 17 L1263

Sermocinatio ē oratio. aliud ūbis. aliud sentētia
demonstrans. ¶ Et ista potest fieri diuissimae
Quia potest fieri. per similitudines. per argumētū.
Et per cōtrariū. ¶ Per similitudines sumit sic. cui
transmittitur des dictōes oracōis. hoc mō. nāz cū
canes officio luporū figantur cūisq; p̄sidio pecu-
naria credimur. ¶ Per argumētū tractat sic. cū
aut a p̄sona. aut a loco. aut a reliqua similitudo
augendi. aut minuedi causa adducit. ut si quis
crudeles appellet neronez. ⁊ sapienter Salomonez.
¶ Per Contrariū fit aut. si quis hoīem prodigum
appellet p̄corū. ⁊ luxuriosū castū. ¶ Et nota
q̄ qm̄ sit p̄ similitudinē p̄mitacō. possum⁹ uti argu-
mēto hoc mō. ut quid agit hic rex. ⁊ agamenon
noster. ¶ Et qm̄ sit p̄ contrariū possum⁹ uti aduch
argumēto ut si quis ip̄m qui uerbēt p̄m noiet
eneaz. qui fuit pius. ⁊ luxuriosū p̄politū qui fuit
castus. ¶ Et talis color gr̄ce uocatur. Antinomasia.

**Explicuit Decem Colores qui recedūt ab usitata
ūborū potestate.**

Erborū

Coloribus expeditis.

¶ Sentētiarū Colores
īquantū possum⁹ p̄curram⁹. Quia
nō solū ūba. s; etiam sentētiarū exor-
nari oportet. De quib; p̄ ordinē est
uidendū. ¶ Et p̄mo de distributione.

De Distribucōe.

Distribucio ē cūz ī res plures aut p̄sonas
certa negocia dispergūt. hoc modo.
Beati p̄impes spiritū. Beati mites. Beati
qui lugēt. Beati pacifici. Itē magistrū
est docē. f̄eracēs repē. ⁊ discipuli attente audire

Lecticia e quedam grata reprehensio i maiores hoc mo.
propt' uestim' pacem a populi nos stim'it. Sicut
fit diu'simode. sicut plenarie habet' i talis quod
causa breuitatis ad presens dimittit.

Diminutio e quod sentencie attenuacio. causa benigno-
lenciaz captadi. hoc mo. Ego suz discipuloz minui
qui no suz digni discipulo notari. Item. potestas
domini nri non e parua. cui honor e i vrb' no exilis

Descriptio e. que rez o'sequetur omnet ex'placoz
cu' p'spicua. a dilucida q'uitate. hoc mo. Quia mli
domini hunc tyranno lobstuit. tamq' leo dominabit
oibus uolent. ueniens dentes i cuiusq' fortimas. ipetuz
faciens i oes amicos a p'iter i inimicos.

Diu'sio e. que rem a re r'mouet utraq' absolut
r'cede subiecta hoc mo. Cur e egros medicinam
utenduz. si p'otuz immet dies mortis p'ocul
dubio moriet'. Et si t'mm' uite l'gior e acceptis
absq' ulla p'orsus medicina euadent.

Requetatio e. cu' res i tota causa disperse aggregat'
i unuz locu' hoc mo. A quo tamcz abest iste
sue p'udacie proditor. aliene i'sidiator. cupido
i temperans. i'grat' amicos. sup'iorib' stimax.
equalib' tediosus. i'serentib' crudelis. i'tollerabilib' q'zantis

Expositio e. cu' i eod' loc' m'm'm' taliz aliud atq'
aliud dic' iudem'. Et hoc fit duplicat'. p'mo
cu' dicim' ead' rem. Et hoc potest fieri triplicat'.
s. Verbis p'romittendo. i. tractado. Secundo mo
cu' dicim' ead' de re. Et hoc potest fieri sept' modis
s. Ponendo simpliciter sententia cu' r'cede. Deinde ponendo
duplicat' sine r'cede. Deinde cu' r'cedib'. Deinde po-
nendo stransu. Deinde ponendo similitudine. Deinde
ponendo ex'pluz. Deinde ponendo reclusionem. Qui
sunt p' colores supradicti partiz. p' partim i'st'itudoz
stantes ex'placoz. Et q' fit libris recipit i'nt'pretatuz

Et qñ sit tractatio recipit sermoninacōz ul' expositiōz
de quibz exēpla nō subiciunt' causi breuitatis. &
plenariē legi possūt in tulio.

Quomodo ē ad id qd ē i mīa causa firmissimū
frequēs reuertio. ut meli' i mēdicijs teneatur
de qua exēplū nō pōt' qz nō i uno loco accommodā
potest. Et cū coloribz ūborz de quibz fuit dictū supius
potest fieri hūc eisdēz ūbis & diūsis dīsmodo non
inde mī. pcedēcia expōhre.

Ontēao ē p quaz pōtāia referūt' hoc mō. ut uos
i comodis huius ligetis. iste uīa calamitate letat'
Et nota qz i pōtēde ūborz rēquirit' p ūba
sint pōtāia ūbis. Sz i pōtēde sēntēciāz rēquirit'
ut ima sēntēcia alit' sit pōtāia. quāqz ūba obhar
nō sint pōtāia. ut isti sūt lepōēs & illi leones
iudē sūt debiles & illi fortes.

Similitudo ē oratio res diūsis similit' assimilās
nō iuxta corpōis figurāz. ne sit ymago. & absqz cō
pōna ut disacpet ab exēplo ut siaro certius ad
fontes aquarū. ita aīa mea ad te deus desiderat

Exemplū ē. alim' facti ul' dicti pcedit cū certi
autōis nōie ppositio. ut si dīaz noli esse supbus
ne tibi accidat ut lucifero qui popt' superbiā
fuit deiectus de culmine paradisi. Et talis color nōc'
grēa pāndigma.

Imagō ē forme qī forma digna collocacōe iuxta
similitudinē corpōales. ut trist' surrexit amor
tuis tamq' leo fortissim' emibili.

Efictio ē. forme corpōis alim' expressio satis itel
ligibilis & expressa. ut is de quo loqueis ē iustis
breuis. can'. armis. & habes in mento eā cātitācē.

Notacō ē. aīz alim' nā. etis describit' figuris. s. qñ
p signa ul' facta. uirt' ul' uicūz alim' notat'
hoc mō. hic amiliūz cūz sinistra demonstrātis

quia extimat ut gēme mitor ⁊ splendor ab oibz uideat
Seruū mīc alio. mīc alio nōse appellat. ut credat
ab ignorantibz q̄ habeat multos seruos. Aliud ab
scōse p̄cipit p̄uero aliud i aperto. Comēdēt
hospiti sic blandit. cū hūc hūc sis p̄ctus q̄ me
oportuit inasa argētea comodare. Et talis color
maxime i comedys habetur.

Sermocinatio ē. aīz aliam p̄sonē sermo attribuit
sibi. ouemēs. ut legim⁹ de xp̄o. ⁊ iudeis. sp̄
em⁹ dicebat nōne uer⁹ diam⁹ q̄ sumātan⁹ es tu
⁊ demoniūz habes. Ip̄e uer⁹ dicebat demoniūz
nō habeo. s̄. honōifico p̄tē meūz qui icelis ē
Hec exornat⁹ multū ualeat q̄ alit⁹ domi⁹. alit⁹
seruius. Alit⁹ p̄tē. alit⁹ ip̄it⁹. iroducat⁹. ad loquēdiūz
vniūquibz em⁹ secūdiūz dignat⁹. q̄d⁹ sui vñd⁹ dicit⁹
mulat⁹ dñis ne loquat⁹ in heras matū⁹
ne sener. tē.

Confermacō ē. qm̄ res multa uel i asata. iroducit⁹
ad loquēdiūz. ut ego mors i p̄m⁹ parētibz trīstiphani
s̄ i xp̄i resurrectione succubui.

Significatō ē. que plus i suspicōe reliquit q̄ sit p̄sūm.
i sermōe. Et fit p̄ Exubētiā. Ambiguit⁹. p̄sequētiāz
Abscissionē. ⁊ similitudinē. Fit p̄mo p̄ Exubētiāz.
ut iste qui se talit⁹ gramaticūz uacit. nō bene inā mī
māz literaz nouit. Fit p̄ Ambiguit⁹. ut opto plu
rimū te ualē. potest em⁹ itelligi perire. ⁊ simi esse.
Fit etia p̄ p̄sequētiāz significatiōm⁹. ut si dicās
filio sādōtis tu es nepos. genei p̄sbitēi nicolai
⁊ quiesce tu qui es filius ei⁹. qui xp̄m imolat
⁊ altari. Fit etia p̄ Abscissionē. ut maior suspicō
inlinquat⁹. ut hec mulier tam formosa muper i
methalamo. s̄ dicē nolo. Fit etia p̄ similitudinē. aīz
aliqui. rez. iroducēt⁹ nichil dicim⁹. amplius.
s̄ ex ea significam⁹ quid sit i fili facit⁹. hoc mō

Queris si iunco reconciliato officis. respondeo ouis
post pacem fuit a lupis crudelis. **Et** tria data

Bremis est res ipsa ubi tunc modo necessitas
expedita. ut i simbolo. Credo i deni prem. **Et**

Demonstratio est cui res ita ubi exprimitur ut geri
negociis. et res manet ante oculos iudicatur

Et hoc exornatio. i exordio. et narratio precepti
locus habet. Quid demonstrat quid i re. quid ante
rem. et quid post rem. et quid sequat. are. et carni-
stanciam rei. Quid totum videtur i passione domini
nostri ihu christi. **E**t cum honor dicta superius
et dicenda inferius referantur.

ExPLICIT Tractatus primus Rectorice De Tribus
partibus eius. **Incipit Tractatus Epistolary**

Vom. 3 Dictamen Triphar

proficui. Aliud Rictimiciz. **E**t

Aliud metriciz. **E**t proficui

quadruphar. diuiditur i iustis.

Prinilegiis. Contractis. **E**t Epistolis

Et cum hec oia explanata requirunt

no parui temporis quantitate. **Solu** de Episto-

lari dictamine presentis iteneois est utilitati

vidui. teorice ac practice demonstrare.

Vnde videns est Quid sit Epistola. **Et** vnde dicat

Et quot sit ep. ptea. **Et** de ad ptea singulit

tractandis. **E**t pmo Epistola est iuri-

similuz. spediola descriptio placiti absenciz

deklaratrix. In quibus quid ubi ut sit breuis

ut sit uerisimilis. ut sit clara epistola demonstratur

cu dicat. opendiosit uerisimiluz deklaratrix. **Que**

tria i oi exquisito dictamine requirunt.

Et dicitur Epistola. ab epi. qd e supra. 7 stolon.
quod e missio quasi supramissio.

Dixit quibz conficiat plena 7 pfecta Epistola
quinqz pteibz noiant ab antiquis doctibz
s. Salutacio. Exordiu. Narracio. Peticio
7 Conclusio. **E** Scienduz e tunc q iste no
sint ptes integrales. ut semp ex istis debeat Epistola
integrari. Quia potest Epistola ex sola narracioe
7 ex sola peticioe consisti. S3 fuit opimo quorundaz
q absq salutacioe 7 no posset existere. qd istis
reprobat modernoz. **E** Tacet maxie exordiu. et
Conclusio. ai scribim solis domesticas ut puta
significans 7 amicis. Cui no expediat curare
benivolenciaz qua habem. Sili ai scribim de re
honestas que de se fiat benivolos. videt. **E** Sed
scienduz e q secunduz usus modernoz Salutacio
i nullis epistolis continetur.

De. Salutacione.

Quoniam quid sit epla unde dicitur. 7 quot ei
ptes existant i precedebz fuit dictuz.
Festat ut de vnaquaqz pte ipius per
ordme iudeam. **E** Sed pmo de Salutacioe
quidaz nobis no sit necessaria. S3 ut ualeam
scrutiner ipam discere si unqz uolem eaz i mis
litis inferre. ut antiquitus fuit moris.

Unde scienduz e q Salutacio e salutis ul
alicuius uice salutis affectio i epistole pte
pma. ai meitis nobis. 7 dignitatibz pte
absq ubi p ordme collocata. **E** Quamquidem
descriptioe diligenter debem attendere. **E** Nam
pmo dicitur salutis affectio. quoniam illos maxie

salutamus. quos sospitatem cupimus possidere. **N**o qd
sciendi ē q' maiores minores ⁊ pares salutacōib' insitāt
se. **M**inores uero maiorib' recommendacōib' se submittūt
¶ **I**nnicis i'nnicis omib' destināt prosalūte. **M**aiōs
uero domini minorib' seruis ⁊ i'nnicis solet p sepe loco
salutis gratia qm merētur mittere. **P**ne oia ipradica
infernis tractabunt. **E**t quāq' nō uideant' plene
salutacōes. Salutacōes nichilomin' sūt dicēde. **E**ū p eas
salutacōis officii iporetur. **E**t hoc ē qd dictū ē in
descriptōe. Salutacō ē salutis ul' alicui' inae salutis
affectio. **I**mpmāia epistole pte dicit' q' in ceteras
ptes salutatio sibi nōcat picipatū. **C**ū uoib' dicit'
dicit' eo q' scribēs ⁊ recipiēs manifestā se debent
noīe. prenoīe. ignoīe. ⁊ pnoīe. **N**el saltē exhibis que
magis necessaria sūt ut ē noticia nullimode dubitet.
Et si propriū nomē penit' ignoret' que supleant defectū
noīs duo puncta inqit' appiant'. **C**ū mēis dictū
ē q' tituli dominōz debent exprm secūds mores
eoz ⁊ osuetudinem regiōis. **E**t dignitatibus.
q' pōm debet adiectinacōes titulōz ⁊ dignitatū.
Et si nō sūt pōne dignitatis eoz que uirtute aliqua
sui ināo prōmerent'. **S**ine ūbo ~~da~~ dictū est
q' debet ūbi osuatio. ut maior affectio
scribēs ⁊ recipiēs pateant copulati. **P**ordies
dictū ē. ut seruet' i' ordo. **Q**uinquidez sic diffinit'.
Ordo ē parūz disparūq' rez collocacōz dispositio.
Non prodest emz scire artē. nisi sciat' quo ordine
debeat adaptā. **D**ebet emz talis ordo i' salutacōib'
obseruā. **E**t si mior scribat maior. **S**ine par pmi
debet semp recipientē pmo loco pōne in dato casu
⁊ subsequēnt' mittentē i' i'ngē i' nō casu. **E**t
si mior scribat longe miori debet se premittē i' nō
casu ⁊ recipiēz subūgē i' dato casu. ut patet
i' phemtoris. **S**z sciend' ē q' uior quāq' scribat
miori. quatuor modis minore preponit ⁊ postea
se subūgit. **P**rimo causa humilitatis ut i' non

multū maiōibus patet. Secundo mō. causa habet. f. sciēcie
ul' alicuius uirtutis que sit ī maiōre. Tercio mō causa
agnacōis autputa si pater scribat filio. patris qz
nepoti pio affectu filius et nepotē preponētes. Quarto
mō causa iurisdicōis ut puta si minor nō existat
sub iurisdicōe maiōis.

Quoniam ut supra patet de dignitatibz fecimus
mētiōez. **E**deo nūc qualiter in salutacōibus
expmī debeant dignitates. Recipiētiū et mittētiū
p ordine uideam.

Ad quod sciēdū ē. qd alit' homo se intulāt dñi scribit
Et alit' intulāt' auz sibi scribit'. **E**t aduch
sciēdū ē qd psonaz. Quedā preualēt genere.
Quedā habitu. Quedā natūa. Quedā sūt patres.
Quedā inferiores. **E**nde uideū est adiectiuacōz
titulaz et dignitatūz describētiū. et rāpiētiū. qd alit'
homo se intulāt. et alit' intulāt'. **E**t quoniam spī
tualia excedūt temporalia. **E** primo de spīritualibz
uideam. **E**t pmo quomodo spīrituales se intulāt
et quomodo intulāt'. Et cū quibz adiectiuacōnibz

Et primo uideam de sūmo pontifice. Secūdo
practiciū magistri philipi de pistorio quē in hys
exemplis ut michi laborem demere; suz securus.

De Adiectiuacōe. Et Salutacōe. Domini pape.
Cum scribit.

Et est sciēdū qd sūmus pontifex cū scribit ita se
intulāt. **E** Innocētiū epūs seruus seruoz dei
Causa humilitatis hoc dicit. Et istaz intulacōz
inuenit beat' Gregorius doctor. **E** Si scribat im
peratorū ipm intulāt sic se preponēdo ut dictū est
Quādo papa scribit Imperatōi Dilecto filio.
karolo illustri Romānūz Impatōi et semp augusto
Quādo papa scribit Regi Et si scribat Regi. dicit Dilecto
filio frederico melito francoz Regi. Vel Roberto Iheru
salem. et Sicilie Regi. **E** Et sic oībus alijs scolāribz

82
sine Religiosis. Vniquemq; dilectus filius appellando
Et subiungendo Tituli dignitatis sue. Nature. seu
Genetis. 7. cuiusq; rei. **Quidam papa scribit Cardinalib; patriarchis. &**

Preterq; si scribit Cardinalib; patriarchis. archiepis. vel epis. Et maxie atq; scribit Cardinalib; i. commun. Quib; dicit venerabilib; fratrib; Et si scribit vni dicit venerabili

Neapoleoni Tituli sancti Adriani. presbitero. vl. dyacono. siue Ep'o Cardinali. **Q**uia Cardinaliuz ora sūt genēi Quidaz em̄ sūt Episcopi cardinales. Quidaz presbiteri cardinales. 7. Quidaz dyaconi cardinales.

Et oibus dicit Salutē et apostolicā benedictionē

Nl potest dici. Benedictōis apostolicę influēciā cum salute. seu gratiā cū salute. **N**isi qñ scribētur

Quādo papa scribit febellib; ecclesie. Hereticas ul' febellib; ecclesie manifestis. Quib; dicit vere fidei uestigia imitari sul' tenebras erroris eicere 7 iducē almalicis vl' fecedē ab errore 7 mīaz eligē ueritatis. Et filia.

De Adiectiuacōe. Et Salutacōe dñi p.ape
Cum ad ipm scribitur.

Si uero sumo pontifici scribat. Sic ab oib; intulatur. **Beatissimo. siue sanctissimo. siue piissimo siue benignissimo. siue clementissimo.** De quib; adiectiuis unū sufficit. **S**z moderno tēpore utimur

tantūz sanctissimo i xpo pñ 7 dño. domno Innocēto sacrosancte Romę ac uniuersalis eccleie diuina p̄uidencia sumo pontifici. vl' dignissimo sumo pñfici Quod magis ē in usu. **Qñ Imperator scribit pape.**

Si scribit Imperator sic se subiūgit. Federicus dei gracia Romanorū Imperator. 7 semp Augustus. deētēz reuēnciāz 7 honorez. **Qñ. Rex. scribit. pape.**

Si uēō scribat Rex. sic se intulando subiūgit. philippus dei gracia Rex firmeorū. Reuēnciāz tam debitz q̄ deuotiz. **Qñ Cardinalis scribit pape.**

Si uero Cardinalis sic dicit. Neapoles mīscacōe diuina. tituli sancti Adriani. Diacon' ul' presbit' ul' Ep'us cardinalis ipensione deuotiz obediēcie

reuerētis.

Si uero scribit Princeps dux marchio seu Comes
sic se subiungit. Petrus dei grā. Dux. Marchio seu
Comes talis loci. oēm obsequendi proutitudinē cū
osculorū deuotōe ad pedes. Et est sciendū q̄ a Car-
dinalibz et a regibus infra. possūt uenient dīcē
ad pedū osculā beatorū. Vel deuotissimū osculā
pedibus deuotōis imprimē. Vt impressiōe osculorū
deuotissimā beatissimū pedū plantis. Vel. penatū
potestas. Albert⁹ Capitaneus populū. Consiliū. et
Cōmune Ciuitatis pisī. se ad pedū osculā beatorū

Si uero Epūs ul' Archiepūs. vel alij prelati usq̄ ad Abbates
scribūt. Sic se subiungunt. Talis dei et apostolicę sedis
grā Epūs talis loci. Quot etiam potest habē locū ī
Cardinalibz. Vt talis dei et aplice sedis grā tituli sancti
Anastasi. Epūs cardinalis īpensione deuotāz obedi-
encie reuerētis

Si uero sint Abbates nō mitiati seu priores humiles
se subiungunt dicētes. Talis Abbas. ul' prior talis. mo-
nasterij. licet imētus ul' idignus. se ad beatorū osculā
pedū plantis. Et sic de singulis.

Si uero scribit alicui Cardinali. ab altē Cardinali
sic titulatur. Venerabili ī xpo p̄ri dño iacobo
tituli sancti Anastasi. dignissimo epō. ul' presbi-
tero. ul' diacono cardinali. Et si fuerit pa-
triarcha dicitur. Venerā! ī xpo patri dño iacobo
dignissio patriarche iherosolimitano. Vt dignissimo
primati. Et si scribit Archiepō. Dicitur. Venerā!
ī xpo p̄ri dño iohāni dignissio Archiepō Capuano
Et si Epūs dicit epō venetino. Et si est
Abbas mitra. amulo. et ferula decorat⁹. Dicitur. Venerā!
ī xpo patri dño Andree sancti viti de pisī Abbati
dignissio. Petrus miseracōe dñima tituli sancti

Adriam epūs. ul' presbit. ul' diacon' Cardinalis i etno
ueraz gloriā patre patz. **E**t nota q' Cardinales
cū de se scribūt semp dicit mīscāone dñmīa. **E** Si
uero scribit epūs. potest dicē. iohānes dei grā pūto-
riensis epūs i aūpore supno gloriāz 7 salutē. **E** Si
uēō scribāt mīnōes iacōe dignitatis ul' reuēcie
sic dicit. Venēā! ul' reuēdo i xpo pīr 7 dño. dño
Neapoleon tituli santi Adriam dignissio epō card-
nali. **P**etrus genēalis por fratz ordinis heremitaz
et Tuscia. **E** Sen por talis monastēi/ Sen Abbas.
Et sic de filiis. Dignissiaz i oībus reuēciāz 7
denotaz. **E** Si aut iacōe submissiōis sint mīnōes
ul' subiectōis. Sic dicit. Reuēdo i xpo pīr 7 dño
domino iohām dignissio Archiepō Capuano. **P**etrus
eius suffraganeus. ul' diocēsanus. Vt eius denot. Vt
ei subditus. venerāde subiectōis inclinacōe ad
pedes. Et similia. **E**t nota q' pares nō debēt dicē
7 dño. s; patri tñtūz. S; usus i oleuit ut oībus dicit
7 dño. Quia i honorādo alios unūquisq; excedit.
Et nota q' Cardinalib; solebat dia dñmīa promūciā
Ceteris prelati dei grācia. S; mō oībus dicit dignissio.
Adeo exaruit usus honorādi ut mō i hoc nō attēat
diffēcia dignitatz. **E**t reuēā plus honorat
cū dicit dignissimo. q' cū dicit dei grācia ut
placet itūctibus.

**De Adiectiuacōe. 7 Salutiacōe Cardinaliū. Patriarchaz.
Archiepiscopoz. Episcopoz. 7 Abbatū. Quādo. id eos
scribitur. Rubrica.**

Quoniam superius fuit dictū qualiter Cardinales
7 precllētes i spūritualib; aliqua dignitate
ponāt suas adiectiuacōes. Cūz scribūt int se
Et qualiter eis scribitur. a mīnorib;. **E** Hūc
uidens ē qualiter ipi se intulāt 7 salutāt. Cum
a mīnorib; scribūt. **E** Hoc tamē sciens ē i sūma
q' Cardinales. cū scribūt semp dicit de se. mīscāone

diuina. **C**ui scribitur eis dicitur tantum dimissio. Epō uel
presbitero uel diacono cardinali. **E** similiter alij prece-
lentes. Cui scribitur dicitur de se. Dei grā. seu diuina
clemēcia. **E** Si ei scribitur dicitur. dimissio patri-
arche. Archiepō. uel Epō. uel Abbati. **U**nde nota
q̄ si cardinalis scribat dicit sic. Neapoles. misē-
cōne diuina tituli sancti adriam diacon? cardialis
reuēdo viro Johām. seu Abbati. seu priōr. seu Ge-
nerali fratz mīnoꝝ. seu fratri Johām. sacre theo-
logie magistro solēpm̄. siue i xpō carīssimo. Et sic
de ceteris celestis regni gloriā salutare. Vt i superm
regis gteplacōibus gloriā. Et filia. **E** Si uēō scribat
Archiep̄s sic dicit. Bartolome? dei grācia p̄sis
Archiep̄s. Religios? & hōesto uiro fratri Johām ordīs
predicatoꝝ. uel tali suo diocelano. uel deuoto idē-
cientis regni gloriā promerē. **E** Si uēō scribat
Abbas sic dicit. Albert? p̄missio diuina abbas
massiliensis. petro prefate supposito abbacie. uel sup-
iecto ordinis medrato idūno p̄uenire obsequio
salubrit? & gstant. uel supm regni hēcūaz gteplū
E Vel sic Albertus ordinis fratz mīnoꝝ. humilis
Genēalis mīnister. Petro cuius ordinis fratri. grāta
supno autōi obsequi i p̄fēti euo sic benignē
spēndē q̄ etnāz i futūo gloriā mereat. uel tali
i dicto ordine nunc professō diuini auxilij gstant
salutarem. Et sic de similibus.

Aducendum ē autem q̄ si scribit Abbates
Priōres. Prepositi. seu mīnistr. uel pleban
uel Rector alicui? monasterij seu Eccle-
się se ita dicit. **R**euēdo p̄r. uel Reuē-
rendo dñō. uel Reuēdo viro uirtutū mēitis pre-
ferendo. Dñō petro camāduleus abbati. seu

priori sancti petri i vinculis. seu Generali ministro
 seu Archidiacono. seu Preposito. seu plebano. ul'
 presbitero. seu Rectori ecclesie sancti petri. ¶ Vel vo-
 lum⁹ dicē Religioso i hōesto iūro. Vt viro hōestit⁹
 i virtutib⁹ laudib⁹ gmedando fratri. ul' monacho
 Vt virtuosō viro tali diacono. ul' Subdiacono
 familiā ul' elico. Talis Abbas. ul' Prior. ul' Ar-
 chidiacon⁹. ul' minister talis loci. ul' Rector. i cō-
 rege salutē. Vel talis preposit⁹. ul' pleban⁹. uel
 Rector. salutē i supno salutis autore. Vt Rector
 talis hospitalis. vel Diacon⁹. ul' Subdiacon⁹. vel
 clericus. salutē in dño preualētem. Vt frater. Vt
 quicūq⁹ aliū salutē in dño qui salus uicissimā
 approbat. Et filia. ¶ Sūt itaq⁹ Salutacōes prefate
 i adiectiuacōes decentes int⁹ pares prelatos. Et
 nota q⁹ si aynōes eis scribāt nō rādē subiectōis
 s³ q⁹ mōis dignitatis. Debet tūc dicē dignis-
 sima⁹ i oibus reuēcia⁹ i deuotaz. Anteferendo
 eos a⁹ eoz adiectiuacōibus opetent⁹. ut supra
 dictū ē. Et sic de alijs.

Si uero scribat⁹ Dominis Tempalib⁹. s. Im-
 perator. seu Regi. Debet preponi cū infra-
 scriptis adiectiuacōib⁹. ¶ Et nota q⁹
 Imperator ab unoquoq⁹ preponit⁹. Preterq⁹
 a sūmo pontifice. Vnde nota q⁹ si papa scribat
 Imperatori sic cū ititulat. ut supra dictū fuit in
 Regula sūm⁹ pōtificis cū scribit ad alios. ¶ Si
 uero scribāt Cardinales. Dicūt. Serenissimo.
 ul' illustrissimo. ul' Excellentissimo. ul' Inuictissimo
 ul' Gloriosissimo principi i dño dño karolo
 dei grā Romanor⁹ Imperator. i semper Augusto
 ¶ Et sic dicit⁹ qū ē i oi diademate coronatus
 si non. tūc dicitur ichto Romanor⁹ regi et

Semp Augusto. **N**eapoles miscacione diuina
tituli sancti Anastasii Episcopus cardinalis huma-
nitatis benignitate in cunctis ostendit et hostium
nequiciarum scilicet. vel subiectos. vel fideles
imperii benigno tractat favore. et spiritui antigi-
preualentis fortitudinis in rebelles. **E**t hoc quoniam
est coronatus omni diademate aliter uero non. **S**i
uero scribit. Rex. Dux. Marchio. seu Comes pre-
dicto modo describitur. **S**i uero scribunt fideles
seu uasalli. Tunc dicunt sic. Serenissimo ut supra
Talis eius fidelis seu uasallus. debito fidelitatis
obsequio benigne tractare fideles. et hostium inuasi-
onem seu proteruiam scilicet. **E**t nota quod pre-
dictae adiectiuaciones et salutaciones. possunt aduch-
fieri regibus. ut preualentissimus. seu precellentissimo
principi et domino. domino Roberto. dei gratia inclito ihe-
rusalem et sicilie Regi. **S**aluo quod soli Imperatori
dicitur Augusto. **E**t soli Imperatrici dicitur Auguste
eo quod dominus suorum dominorum dignitatibus decoratur. **E**t
qualiter salutat inferius declarat. **S**ed nota quod
ut fuit dictum dei gratia. Sic possimus dicere. Dignis-
simo in omnibus supradictis. Et plus honoramus
cum dicimus dignissimo. quam cum dicimus dei gratia. Et
ideo presentis tempore omnes dicunt dignissimo. Et dimissus
est dei gratia. Nisi quando ipsi principes scribunt quod tunc
dicunt de se dei gratia.

**De Adiectiuacione et Salutacione Imperatoris
Cum Alijs scribit. Rubrica.**

Si uero Imperator scribat. Semp se premitit
nisi cum scribet summo pontifici. Tunc enim
summus pontifex est merito prefendus. Siue
etiam summus pontifex scribat et etiam omnibus pre-

ferend⁹ eo q^d tenet iⁿ fr^{at}ris ut xpi vicarius dei loci

Unde si Impator scribat Regi sic dicit. Federico dei gra Romanor^{um} Impator. a semp August⁹. Dilecto amico ludouico illustri franco^{rum} Regi. Sincel⁹ Am^{ic}toris benivolenciaz cu^m salute. **S**i neq^{ue} scribat cardinalib^{us} sic dicit. federicus. id^{est} ut supra. Venerab^{il} cardinali seu patriarche. seu Archiepo seu Ep^o salute in d^{omi}no gloriosaz.

Si neq^{ue} scribat Ducibus. Marchionib^{us}. seu Comitib^{us} sic dicit federicus. id^{est}. Tali duci. marchioni. seu comiti. ad gratiam. benivolenciaz a salute.

Si scribat inferiorib^{us}. s. militib^{us}. iudicib^{us} a infra. sic dicit federicus. id^{est}. Tali legiti^mo docto^{ri}. seu militi gra^{ti}a suaz seu bonaz uoluntatez. **S**i uero scribat rebellib^{us} sic dicit. federicus. id^{est}. Tali ul^{ter} talib^{us} gra^{ti}a quaz meruit. ul^{ter} meruerit. vl^{ter} posset dici salutem eoz meitis resp^{on}dentez.

Et nota q^d si prefatis desit adiectiuacoe. quas dimisi idustrie lectoz. Quia expremissis iⁿ alijs regulis colligi possit. **E**t nota q^d tali mo^{do} posset. Duces. marchiones Comites. seu Alij d^{omi}n^{us} suis istib^{us} describere vt Robert⁹ dei gra iherusalem. a sicilie rex.

Vel Alfo uerbis acriolane dei gra d^{omi}n^{us}. se Comes seu marchio talis. tali militi. ul^{ter} docto^{ri} gloriosaz placitu^m a salutem. vel tali sibi subiecto sue gracie plenitudin^{is}. cu^m salute. Et similia.

Quoniam sup^{er}ius fuit dictu^m. quali^{ter} scribat^{ur} Regibus a Ducibus. A summo pontifice a Impatore. a cardinalib^{us}. Et qual^{iter} ab eis parib^{us} seu inferiorib^{us}. scribat^{ur}. id^{est} illos. **U**nc uidend⁹ est qual^{iter} ab eis parib^{us} seu inferiorib^{us} scribat^{ur}. Et qual^{iter} ab eis rescribat^{ur} eisde^m.

Vnde sciendum ē q si scribat Regibz a. hmoibz. sic
dicūt. ut fuit dictū supius ī salutacōe ad Impatōz
s. potētissimō ^{scilicet} precellētissimō. dno. domino Roberto
dignissimō ul' iclito iherusalem ⁊ sicilie Regi. Talis
dux. Marchio. seu Comes talis loci. ul' tale Com-
mune. humanitatis benignitate. ī uictis ostēdē
⁊ hostiū nequiciāz gaudere. Et ceterē salutacōēs
que fuerūt supra dicte ad Impatōzē. ¶ Si uero
scribat p̄ncipibus dicūt sic. Dno potencia
magnifica preualētī dno falcom' iclito duci.
Austrie. ¶ Magnifico dno. domino. Arnaldo. An-
comtane prouincie Marchiom'. seu Rectori in
spiritualibz. ⁊ Tempalibz pro santa Romana. ec-
clesia generali. Vel dno preclara magnificēcia
presignto dno simon dignissio Comiti ī tuscā
palatino. Talis miles de florēcia ei⁹ dignā hono-
rificēciaz pro salute. ¶ Si uero ipi sēbant
hmoibz. sic dicūt Robert⁹ dei grā iherusalem
⁊ sicilie Rex. Alberto de florēcia. gloriōsi⁹ placitū
et salutē. seu tali suo subiecto sue gracie ple-
nitudinē pro salute. Et sic de ceteris. ¶ Si uero
sēbant int se ita dicūt. Illustri dno. dno Ro-
berto. dignissio iherusalem. ⁊ sicilie Regi. Robes
dei grā Rex firmoz d' successibz ī successus p
felicit' prosperari. Vel felicia uotūoz successū
scremēta. Et similia. ¶ Et nota q ab Impatōzē
usq ad Comitē qn sēbūt solēt dicē. Dei grācia.
sz honorabili⁹ dicūt. dignissio. ¶ Vnde quāq
ī aliquibz exemplis nō sit posituz. Debem⁹ scire
q nichilomin⁹ potest mitti.

*Qualiter Maiores genere salutent. Et
Qualiter salutēt. Hmores. Rubrica.*

Quoniam fuit dictū supra. Qualiter saluentur pre-
cellētes spirituali. Et tempali dignitate.

Nūc sciendū est qualiter maiores Genere
tribus scribat. **E** Ad qd sciendū est q si tribus maio-
ribus scribat. a paribus. fuit salutacōes que dicit
inferius int pares. **E** Si uero scribat. eis a maio-
ribus. sic dicit. Dño scolēis preualētis. Vl' de
presapia genēsa dño peto de sancto p flore
Comiti dignissimo. Bardellus de bardis promi
i amas placatū obsequēdi. Vl' dño pre aliis hono-
rando. Dño matheo dignissimo comiti de mangona
Talis fidelis subdit. subiect. seu vasallus obsequi-
bilem i amas prontitudinēz i se ipm. Vl' promi
fidelitatis debitor ai se ipso. Vl' militi nobilitate
presigim i prudēcia preualētī dño Symoni de
Gualandis Petrus finis scūis. glōsūz i amas
desideriū obsequēdi. Et filia. **E**t nota dicitur
q tales adiectiuaōes augent a diminuantur
siderata qualitate mittentis. ut habitū ē supra
E Cūa alit dicit Imperator dūz scribit. Aliter dux
Et sic de singulis. **Qualit' p'sone quibz debet
reuerēcia propt' habitū. i. propter Sciēcias
saluentur. Rubrica.**

Si uero scribat a minoribus ad aliquē doctorez
cui debet reuerēcia rāōe sciēcie. sic dicit
Virtuosissimo. ul' eloquētissimo viro. Dño
Iohāi Andree eximio de rectorz doctoz. Vl' dño
Iacobo de butrigarijs de bonoia. solēissimo ul' dig-
nissimo legū doctoz. Vl' dño frāscō phisice rāōis
illustrato. Petrus. prouiz reuerēciāz i se ipm. seu
magistro Alberto sacre medicine professori egregio
Vl' viro. tiliāna ficiōi a prepolētī seu preclara
eloquēcia remittenti magistro tali. Vl' dño suo
suo speciali. singularitati. ul' singulari specialitate

colendo. ul' singulā honorificāa prefēdo. ul' singu-
larit' ex colendo. ul' speciali honorādo datōi. merito
iudici seu magistro talis dignā pro salute reuēciāz
cū seipō. Et sic de filiis. ¶ Si uero ipi scribant
mīnoibz sic dicūt. Cymus di pistoio legi doctor
Prouido uito Andree scolai. meritiū seu notario
salutē aqz deuotē sincera. Vt talis doctor medicīe
tali scolari de uēo fonte sciēcie doctrināz salutiferāz
exaurire. Et similia.

Quomāz dignā parētibz reuēciāz rāō p̄suet
si eis scribitur. A mīnoibz sic dicitur.
¶ Parētibz dignā reuēciā prefēdis. Dño
Andree. Dñeqz berte. Petrus humilis filius
Vl' Genitoi suo p̄ ceteris honorādo. Talis ei' filius
mīe bonome p̄sistens filialis obediēcie reuēciāz
2 se ipm. Vt filialē reuēciāz aqz seipō. Suo Amāulo
p̄e alijs honorādo. Vt per Amādo patris tanq̄p̄i
Johānes ei' nepos cū p̄comendacōe se ipm. vel
p̄omiz affectū reuēciēcie filialis. Et filia. ¶ Si
uero sc̄bant mīnoibz. i. filiis ul' nepotibz. sic se
p̄mittūt. philipp' dei grā Rex frācor. Petro eius
dilectissimo p̄mogenito. Vt benedictō vnicō eius
filio cāssimo paternāz benedictōez dignissimāz cū
salute. Vt paternē benedictōis grāz cū salute. Et filia.
Vt pet' Johāni suo dilecto nepoti vmo filio affectōz
nō tantū patris vmo patris. Vt Mathēus thome
suo fratri mīnoī itime p̄dilecto p̄cipuā fratē
amoris bēnuolenciā. cū salute. Et sic de similibz.
¶ Si nūc p̄fati. natūa ul' habitu seu quomodo
libet p̄ualētes uelit eos quibz describit' antefere
Qualit' sc̄bi debeat p̄ supradictā colligi potest. satis
diligent'. Quia nō habet nisi mutare r̄cipiētes ipm
prefēdo. 2 mittētem subiūgendo. Vt Johāni.

dilecto filio. petrus paterne dilectionis grām. cū salute
Et sic de similibus. **De Salute que fit int̃**
pares laicos i unoquoqz gradu. Rubrica

Licet superius i aliquali pte fuit facta mencio
De salute que fit int̃ pares. Nichilomin⁹ ad
maiorē noticiāz hic i unoquoqz gradu p ordē
videam⁹. **E**t pmo de salute que fit int̃
Unde sciendū est q si Rex scribat Regi sic dicit
Seremissio dño. domino. Roberto scito iherusalem et
sicilie Regi. Iohānes dei grā bohemie Rex i supmo
rege regū. successus felicissimos cū salute. **E**t
uero scibant. duces. marchiones et comites sic dicant
Illustri dño. dño Kanerio duci Austrie. ul' tali p̃cipi
ul' magifico dño. dño tali. duci. ul' marchioni uel
comiti. i cūsa. palatino. Iohānes dei grā p̃iceps
ul' dux Austrie. ul' marchio mōns. ferrati ul' Comes
palatini de successibus i successibus felicit̃ prosperari
ul' felicia notūoz successū i crementū. et similia.
Si uero scribat pares nobiles et magnates sic dicat
Militi magnanimit̃e probitatis. seu probe magna-
nimitatis dño tali de talibz. talis de talibz etāz
miles salutē uotūis successibz respondētē. ul' militi
nobili magnificētia presigēto dño. Assm de vico-
mitibz ciuitatis mediolani. dignissimo dño genēsi
bastino de schala ciuitatis Verone. dñs p dei grā
generalis uotūoz successūz īfluenciāz et salutē
vel ad hostilem audaciāz repellendāz ul' reprimēdāz
aciēs p̃stare pugnatorū. Et alia. **S**i uero scibant
pares habitu sciēcia ul' uirtute. sic dicāt dñro
paretorū. ul' legalis phisice em̃gmate p̃fulgētī
dño cino de pistoio dignissimo legi doctō. Tho-
mas de formaggiis bonomēsī cuius etiā legū
doctor rectitudinē iudiciū p̃eualētis salubriter
dīmulgēt. ul' eximie sciēcie ac uirtutis viro ma-
gistro Alberto bonomēsī i noticiā medicīne egregio
professori. Talis de pistoio. doctor etāz medicīne

sen opationes. facit Auditorē docilem. benignū. et
 attentū. ad ea que ī nra Epistola sen Aringa iten-
 mus enarrare. **E**xordior autē due sūt species
 Quia aliud ē principii apertū de quo pmo dicit
 Et aliud ē insinatio de quo dicit secundo.
Et qz fuit dictū superius ubi posuim⁹ dimittē
 exordii a ubi nō. qm fuit tractatū de ptibus Epī
 ideo ad presens nō puto necessariū replicare

Ut adiutat dictator quo Exordio euz uti oportet
 considerare debet. quatuor esse genē causaz
 s. Honestaz. Contrariuz. Mixtiz. et Vile.
Honesti gen⁹ cause ē euz id defendim⁹
 qd ab oībus defendendū est. Aut id oppugnā
 qd ab oībus oppugnandū videt⁹. ut puta. Cui defen-
 dim⁹. Ecclias. Viduas. et pupillos. Et cū spūgnam⁹
 homicidas. Adulteros. et latrones. vñ quomodocūqz
 tractat de re honesta. **C**ontrariuz gen⁹ est
 qd solet aduē tūpe notari cū agit de re stultā
 honestatē. ut puta si defendim⁹ latrones et homi-
 cidas. **M**ixtiz gen⁹ cause ē. qd solet dubiū
 appellat⁹ et habet partē honestatis et ptem inhonestatis
 ut puta si uelim⁹ dicē aliqua diffamata psonā
 aliquid laudabile peregrisse. ex eo qd ē diffamata
 psona habet⁹ ps inhonestatis. ex eo qd laudabile
 p egrit habet⁹ ps honestatis. **V**ile gen⁹ cause
 est. Cui de re vili tractat⁹. ut puta si exponaz
 coraz indice michi pullū sine anserē furtive
 ablatū sine quomodocūqz tractat⁹ de re vili
In honesto genē poterit dictator exordii pro
 sue beneplacito uolūtatis. Aliquid breuiter
 proponēdo. seu aliquid autoiḡabile qd primē
 diale maneat fidamētū ut puta aliqua sepulchri
 uahor. seu sentētiā seu legē. seu aliquid morale
 seu prohibiū. ul aliquid fructifex assūmēdo

In contrario genē nō debet ita dictator exordio
 aperto. S; Insinuacōe de qua dicit inferius. nisi
 benignolēciā capere possit adūsarios criminādo
 ul' increpādo. ut puta. de ipōz mala uita aliquis
 expmendo. ul' dicendo q' solū meriminādo alios
 delectet. et ad oīa scelerosa nefanda ⁊ nefaria
 p' eos patrata enormit' nō aduertāt. **I**n mixto
 genē. ex parte hōstilit' notātem benignolēciā
 colligem' assūmētes aliquid autōfigabile. ut puta
 Reuēndi dñi mei sicut legalis sōnat autōstas
 ul' assatus debent uirtutibz premia mētis erigū
 24. **I**n vili genē debet dictator capere aduen-
 cionez ne forte p'mo uilia enarrare sapiens ab
 auditiōibz p'tēnat. **Q**uomodo autē capiet
 benignolēcia. docilitas ⁊ attentio. dicit inferius

Qui sūt dicti sup'ius q' tres debet Exordii
 uirtutes seu opacionēs habē. **N**az delect
 facē Auditore docilez. benignolū ⁊ attentū
 que tria quamq' i singula p'te nostri eloqui
 requirunt. Tamen i Exordio maxie uēdiāt sibi laū.
 Ideo uidens ē Quo laū ⁊ quomodo debem' istas
 tres uirtutes protim' opari. **A**d qd sciens est
 q' tūc Auditores faciū' dociles cui sūmaz facti seu
 negocij sub breuiloquio exponem'. Et si eos pro-
 curam' facē attētos. Nam quāto attentior tūto
 docilior ē auditor. **S**; ut hec clara ⁊ sine he-
 sitacōe cernātur. Exordii capitis docilitatem
 breuiter subiūgemus.

Forma Exordij. reddētis Auditore docilem. Rubrica.

O Audiosa noua cunctisq; benignolis delecta-
 bilia ⁊ iocunda. que i istis p'tibz nouiter
 emerferūt. De solē p'missione sedis apos-
 tolice nup' facta. seu de noua coronacōe
 Serenissimū Regis nostri. seu de vīoz. nōriūq;

hostiis exterminio ⁊ afflictu. Cupientes uos talis ⁊
tantor. effici p̄ncipes ⁊ p̄fortes. Subiecta serie hāz
vīs auribz reuelam⁹. seu hīs scriptis uestre
noticie istam⁹. ¶ Sane id. Et sequat⁹ narracō

Sup emergētū; p̄mēcia nouitatis ualētū;
uobis uestre; rei publice tribuē magnum
fructū; seu profectū; idēc salutare; seu
mortifera; peste; seu morte pestiferā; generare
seu permiciosa scandala ~~generare~~ seminare hu-
mili prece deposcat audientia; studiosam.

Nunc restat ut de Tercia uirtute quā exordū;
ponissime operat⁹. s. beniuolēcia uideam⁹.
Ad qd sciendū ē qd Beniuolēcia quatuor
modis sumariē captā potest. ¶ Primo mō
expte nra. s. dicentū; ¶ Secūdo mō. expte Auditor
¶ Tercio mō expte adūsū; ¶ Quarto expte ip̄ius
rei tractande. ¶ Primo expsona nra. Siquis
beniuolēcia; colligem⁹. Si absq; superbia. et
arrogācia dicim⁹ p nos aliqua bene gesta. Dicētes
nos habuisse debita; reuēcia; i p̄cētes. omne
grū i amicos. pietatē isthos. ¶ Itē si dicim⁹ nos
nullū; p̄cū; pro re publica effugisse. armo gra-
ua. pondera supportasse. ¶ Itē si dicim⁹ nra; uirtū;
uirtutibz deditam. ⁊ mūdanas delicias habitas i
p̄tēp; ¶ Itē beniuolēcia; captam⁹ expsona nra si
alicui nos subicim⁹ dominio. ¶ Itē si difficultatē
facti protim⁹ exponem⁹. ul imōditates nris exaltatū;
uēsimilē adūsū; ¶ Itē si dicim⁹ i neminē habuisse
fidēcia; nec spem obtinēdi qd petim⁹ nisi i ip̄o
cui laurimur. ¶ Itē si p̄cēcia; ⁊ criminacōes i nos
factas nos exaltando p̄fuitabim⁹ diligēt. ¶ Vnde
aliquo istoz modoz debet dictator captā beniu-
olēcia; expsona sua. Qui mod⁹ magis accedet ad
materiā p Agēda; De oibz istis subiciemus
exempla.

*forma Exordij. captatis. benivolenciaz. y memoracioe
bene gestoz. absq. Arogancia. Fubrica.*

Non ex improperacioe nec inanis glorie lactacioe
nec demum alia elacioe. S; benignitate deuota
ac cu puritate reminiscit mei fidelitas gestoz
laudabilium. quibz uiam magnificenciaz honorauit.
propt que merito fiducia scribilis straxi uigore
gratificacois placituz i diendis me apud uiam
dominacois efficacit obtine. *Quare. id.*
*forma Exordij captatis benivolenciaz. Exponedo
difficultatem. Fubrica.*

Honorabilez tractatu int nos y domini petru
pro. dea. filia prefati ~~domini~~ domini nro filio
matrimonia coniugenda precordiali affectu man-
dauisse effectui. nisi immeditate premerere
sub notata. ul nisi acciat que dicit istius difficultas
*Alia forma. Exordij. captatis benivolenciaz
per idem. Fubrica.*

Et si mei moris semp extiterit. amtis beniuols
y amicis. generalit oplice eo feruencius an-
nuere uotis uis. quo dilectoz uis studiosis
affectue prosequor speciali. S; q pluribz occasioibz
que infra enarrant. uobis habere me placeat exar-
satu ab hys que uia epistola postulastis. prefati
q affectus e ad oia beneplacita semp promptus. *me. id.*

Alia forma Exordij ad idem. Fubrica.

Mellem requisiti uire impensi seruicij pstatuioe
oplace. q uos aliqui expectacois grauare
tormento. S; hec dilacio i proximo fiet. ann-
cabilis uotis uestris.

*forma. Exordij. captatis benivolenciaz. submittedo
se alicuius Domino. Fubrica.*

Biformitas ymo diffinitas fortune y rote
uolubilis i me dudum pie matris geretis
officiuz. nunc uero atroctiter noueracantis

proteruo senectutis gladio p̄time inlherado tremile
 ascribentem adeo depauperavit adima ut alijs iob
 meo dici possim. Ioco me mō dominacōi uze sub-
 mittēs ⁊ ad eiusdē pedes submississ me prosternes
 adeo ut postpositis unētibz unūsis possi depro-
 mere illud imū. Tu solus dñs tu solus altissim⁹
 michi pater ausus extiti pro hys uie magnificacōe
 subsidij iplorare. **E** dñe. ⁊c.

**forma Exordij Captit̃is bemiolēciāz p̄futio
 Crimina.**

Procellosis uiaz hāz iſte pacibz fluctuātibus
 i me ipm̄ eaz fat̃ ſcēnciā intellecta nō morai
 me grauauit triſticia quodaz i ducta p̄dore
 q̄ tam i iqua p̄rtibz iſidentes. tam iudicioſa
 tam ip̄ia. tam turpia de me auſi fuerit enarrare
 Denū aſſūpi fiduciāz ſenciēs me iſdntēz q̄ proter-
 uoz mēdacia nō ualebūt fidelez ſubditū inocencie
 clipeo protegere a ciuitate uza iulimode ſeparare
E dñe. ⁊c.

Secūdo mō dictū ē q̄ bemiolēcia capti p̄teſt
 ex p̄ſona auditoris. Quicquid bemiolēcia captat
 Si eos talit̃ laudat̃ ut adulatōēs minime uideam⁹
 Poſſum⁹ enī eos laudare de quatuor uirtutibus
 cardinalibz. ſ. iuſticia. prudēcia. fortitudinē. ⁊ tēpericiā
 ul de aliqua iſtaz que magis faciat ad factū noſtr̃
 quod reliquitur iouſarie dictatoris.

**forma Exordij Captit̃is bemiolēciāz. ex p̄ſona
 Auditor.**

Magnificet ſpiritus uir deus. qui adeo excellis uir-
 tūbz iſtegralit̃ uos beauit. Cumta etem⁹ recta
 ſcātēra iuſticie manū lib̄atis examine proteru⁹
 ſup̄bia benemētis uera p̄emia oſerēdo. In oibz
 p̄ſpicacit̃ diſceptantes. magnanimit̃a petitis ⁊ uia
 negligitis. māſuetudinis quoq̄ modēſtiāz p̄ſigitis
 i augendis. uirtutes oēs denūz aīo inſerte ſic latent̃

p acceptabiles mēbroz spagīne sic patēt 7 opēz emendat
laudabiliter elucescūt. Ex quibz sero fiducia firmitate
me p usas beneficētiā insubilit exaudiri. **Hic ē 27.**

Tercio dictū ē. q captā potest benignolēcia ex pō
adūsariōz ipos uidelicet criminādo. S; hoc nō
ē puerilitatē attendēd q ab adūsariis si eos cri
minabitur diligēt. S; ab auditōibz nris benignolēciā
colligē. Si adūsarios nros i odiū 7 ptemtū auer
toz q; iūdiāz adducem. eos de quociq; **uicio** cri
minādo 7 dicēdo q potius i facultati copia 7 proteruoz
pforio q i uirtutibz gerāt fiduciāz singularē.

Sole delectabilis meis semp animis demulcere
uirtuosi depromere de quociq; 7 uite cuiusq;
dignitatē exprimē. q; i quēquā. i fūmie notū
iprimē. seu quomodolibet maculāz fecatūz. S; ad
uersarij mei supbia adeo se enormitē offerēt in
diuiciāz copia 7 proteruoz pforio potius q i uir
tutibz pfidente meis ipulsa; pferēt quēcūq; enormia
scēlēra necnō nefaria 7 nefanda p ipm enormiter
ptractata dominacōi uestre nequeo subtrahere. **Quācūq;**

Quarto 7 ultimo dictū est q benignolēcia captā
potest. ex parte rei de qua tractam. ut puta
si honesta ēit. vl si fiat sermo de sciēciā 7 uirtute
si eāz laudibz extollem 7 adūsariōz ptemtūz. **Amchila
bim 7 pfitado.**

Si uirtutibz ptiuis inhereres itime dilector nequij
ipās desereres si pro ipis iūdiāz uirtutē pfe
ueraciā diligēt. uirtus enīz comitūz nō dēscit
possidētis ceteris fortūe pcepti subiūgatis uirtū
tate etimatis ac eāz claritatis mirifice eternāz
respiciat deitātē quā si recte respiciēs sūmo labore
diceres. conabor eāz protim adipisci i oibz uirtuosis

actibus pſeuerans. ut p ea ualeas potius i electoz q
i uocatoz collegio collocari. **H**ic est. rē.

Quamq tractatus sit de hijs tribz uirtutibz
ſepatim quas exordiu magis opatur. Tame
adeo coniuncte ſunt q altera alteraz uidet^r promi^s
comitari. Nam ſi docilem facim⁹ auditorē. Attentū
z beniuolū. parit^r faciem⁹ q i ſubiecto dare fiet exēplo.

Ad reſeruāda noua. noſtre difficultatis iſmotā
uiaz audientiaz iploram⁹ pro ſuccurſu celeſtⁱ
z ſolē. **N**am i hoc qd dicim⁹ adreſeruanda
noua i comoda. facim⁹ auditorē doctilem. quia
ſub beniuoloquio dicim⁹ nra i comoda iſeruius licet
enarrāda. **E**t i eo qd dicim⁹ noua. facim⁹ auditorē
attentū. qz promiſſione nouoz captat^r attentio z q
rogam⁹ ut audiat. **E**t p eo qd dicit nre difficul
tatis. captat^r beniuolēcia ex parte nra. **E**t i eo qd
dicit^r pro ſuccur celeſtⁱ. z ſolē. captat^r beniuolēcia
ex parte rei. Vnde colligi poteſt q iſte tres uirtutes
ſe iſimul comitantur.

Licet i pma Exordioz ſpecie. que pncipiū appellat^r
i. exordiu apertū. ſit nō modica difficultas
ut p antecedēcia ppendē potuiſſi. **I**n ſcinda
ſpeciet que iſimuiacio appellatur. ſubtiliores latet
miſerie. Ideo ad eas ē efficacit^r attendend⁹. **E**t pmo
ſciend⁹ eſt q iſimuiacio eſt cuncta ſiboz obligacio
occulta preparāde. ad dicenda ſubiiciens animū auditoris
Hec aut tribus modis uēdiat ſibi locū. **P**rimo
ſi gen⁹ cauſe eſſet turpe. **S**ecūdo ſi auditoribz
pſuiſſe uidentur primarij oratores. **T**ercio ſi
proſperitate ul' pluzalitate ductūz deſeſi uideant^r.
protin⁹ Auditores.

Oportet enī q ſi gen⁹ cauſe turpe habuerm⁹ i
ſtrariūz honeſto. nō debem⁹ uti pma ſpecie

exordij que principium appellat^r. i. exordium apertum
sz istimacone. ut puta. Cunctis vulnerant seu qd est
enormis interfecit hoīem. si uis ei defende qd est
turpe defende hoīatiz debes uti istimacone. vno de
quatuor modis dicendis inferius. s. inponendo
psonaz amataz pro odiosa. ul' re placataz pro turpi
ul' psonaz amēabiles pro re turpi. ul' rem uirtuosaz
pro psona quomodolibet diffamata. de quibz ista
subiciuntur exempla

Uenēinde recordacois dñs petrus talium z tantorum
spensionibz meītorz re publicaz seu patriaz obligauit
ut talis obligaco psonalis i finali exitu uite sue nō
debet existe dissoluta. quinimo potius ad fructuosaz
efficaciaz prohs ei⁹ iure hēditario legitime p trāstretur *hic ē. et.*

Si notū nō petitis ignititudinis macula fecatūa
nequaquā oportet memōie i lapsu deponē. preclari
dñi petri gesta quibz mīz patriaz tāta honorificā
illustrauit. quequidēz meīto p̄siderāda ueniūt. z nō
istud qd ad presens dicit^r patuisse.

Discretem oīz uirtutūz dñaz triumphātes nō optior
uos uelle relinquē. sz iuxta legalis phisice affiat^r
p̄spiciat^r cernē z psonaz discretem facē diligēt^r
qd faciēdo ueruat dñi johānis de quo agit^r i p̄titi
nō au ceteris purificacoibz qualitatē. sic autētiā et
famosaz quā p̄siderātes nō qd p ipm gestū dicit^r. sz
psonaz debetis respicē tam amēabile tam excellāz

Quam ineffabilez rei publice fructū solet asserre
sciēcia qd mīrifice ciuitates extollat nō debet
aliqualit^r dubitari. sine hac emz res publica stare

nequie. Unde si uere assidectionis retorquem⁹ istud
i^o dñi petri p^osecus clarificante. nō solum p^otes p^oxi-
mas si remotas. nō ipm respiciem⁹. s; eius sciētiā
luminosā. ¶ Quare. rē.

Secundo dicitur ē q^o debem⁹ uti i^osimulacōe qñ m^o
aduersarij uidentur auditorib; p^osuasisse ita q^o
motos ad credendū q^o dixerūt. eos poterim⁹ op^oinā
Tūc utend⁹ ē i^osimulacōe dicētes non mirā de philo-
sophate dictorū. quib; aduersarij auditorū itelligētiā
frustrariūt. Dicētes nos nesciē cui dicto ul' argumēto
p^omiti rēdere inapiam⁹. Et poterim⁹ ultimo respōdē
q^o magis p^ostat i^o recētī mēoria ipm rāciōib; destrūcō
Et si nō poterim⁹ habē rāciōes tam efficaces dicem⁹
p^o rāciōis ministeriū cōequale ul' poterim⁹ facē
i^osimulacōem si pollicem⁹ nos destructiōes id quod
magis aduersarij sūt aduimēto. ut i^osequēti exēplo
patet

Recurādū dñi quāuis iste creant uobis maxime sua-
sisse. uidelicet cū dixit. meo tamē eloquiō clare
fiet nichil fore. ul' nullā habē subsistētiā
efficacem illud i^oquo sibi firmauerat spem totālem

Tercio 2° ultio debem⁹ uti i^osimulacōe. qñ pluralitate
dictorū defessi sūt animi auditorū. Unde tūc non
debem⁹ uti p^oncipio. s; i^osimulacōe capiēdo aliq^o
dictū quo recreent⁹ animi auditorū tedious. uidelicet
capiendo apologetū. i. sermonē fictū ab aialibus
brutis. ul' aliquā fabulā. dūmodo honestatis ter-
minos nō excedat. Vel dicēdo nos nō uelle multa
dicē potius utilia breuiter dicē. q^o. i^outilib; mētes
auditorū propter aggrauatōē. De quib; causa bre-
uitatis nō subiciunt⁹ exēpla. quomā facile ē
cū necesse fuerit fieri.

Ex supradictis igit⁹ potest dictator manifeste per-
pene q^o diffēcia ē int⁹. p^oncipii. 2° i^osimulacōis
¶ Quia p^oncipius aperte opat⁹ illas tres uirtutes
s; Beniuolēciā. Docilitatē. 2° attēciōē. ul' magis

specialiter imaz. **D**issimulatio uero latens opat' illas tamq[ue]
p[er] quandam dissimulacionem.

Nunc tempus e[st] ostendē de Exordiis uiciosis.
Quod Cuiusd[am] e[st] a[ut]ēta diligencia
procurand[um]. q[uod] m[in]i Exordiu[m] ceteris p[ar]tib[us]
Epistole sit a[ut]orme. **S**imilit[er] ne pro leuib[us]
solēnia Exordia faciam[us]. Et ne pro solēnib[us] leuia
Similit[er] ne faciam[us] obscur[us]. ut i[n] eo i[n]usitata uel
obscura ullimode apponant[ur]. ita q[uod] clare pateat
Intellectus. **S**ili[us] ne sit m[in]is coptu[us] ul' ornatus
ne de ornatu auditor possit ullaten[us] suspicari.
Sili[us] fuit octo uicia exordio[rum] a Tulo assignata
s. Vulgare. Cōmune. Cōmutabile. Longū ultra
mediū. Sēpitiu[m]. Translatū. Et Artis adma-
tibus imitū. Et m[in]is coptu[us]. **P**rimo quia
dictu[m] ē uiciosu[m] uulgare exordiu[m]. Et dicit[ur] uulgare
a uulgo. q[uod] quilibet de uulgo potest eo suemēter
uti. Vel dicit[ur] uulgare ut dicit Tullius q[uod] unicuiq[ue]
causaz generi suemere potest. ut sic. Dūma g[ra]t[ia]
precurante. nobisq[ue] intelligētib[us] cū effectu. que facta
fuerit patefient. Ecce nūc tale exordiu[m] attribui
potest unicuiq[ue] generi causaz. **S**ecūdo dictu[m]
ē Cōmune Exordiu[m] uiciosu[m]. Cōmune ē. q[uod] omniū
attribui potest dicenti. ⁊ adu[er]sario. ut puta si duo
clēici sint pari gradu adu[er]sarij atēdentes coraz
ep[iscop]o. Et un[us] dicat. Reuēde pater quoniam uester
s[er]u[us] clēicus michi debetis esse fauorabilis ⁊ benign[us]
nam istud ideo potest dicit[ur] aduersarius. Et ideo tale
exordiu[m] ē uiciosu[m]. **T**errio. Cōmutabile ē. quod
leuit[er] cōmutatū adu[er]sariū potest suemēter attribui
ut puta. si duo corā sūmo p[ap]stifice sint adu[er]sarij
atēdentes quoz un[us] multa seruicia fecit dū erat
i[n] cardinalatu. ⁊ alter sili[us] dū ascendit ad pontificatū

Si unus exordiens dicat facta tempore Ascensionis
 alii possit imitare et dicere facta dum erat ierusalata.
 Et ideo tale exordium imitabile dicitur
 inciosius eo quod facile imitari potest. **¶** Quarto
 dictum est viciosius exordium longum ultra modum. Et
 ideo cauendum est ne faciamus exordium longius ceteris
 partibus epistole vel quacunque parte. **¶** Quinto
 dictum est inciosius exordium separatum. quod cum ceteris epistole
 partibus non concordat. ut puta cum narracione. sicut si
 uellemus narrare homicidium et de facto exordium facerem
 tale exordium diceretur utique separatum. **¶** Sexto dicitur
 inciosius exordium translatum. quod proprie merere non deservit
 ut puta si debeo captare benignitatem et ego capter
 attentionem. **¶** Septimo dicitur inciosius exordium artis de-
 matibus immixtum. scilicet aliud quod non oportet. aliquid tamen
 immixtum. scilicet quod non reddit auditorem doctilem. benivolum
 vel attentum. **¶** Octavo dicitur exordium inciosius nimis
 compertum. non debet enim esse exordium nimis compertum
 ne inde homines esse adulatorum. **¶** Et hec de Exordiis dicta
 sufficiant.

Narracio Est rerum verarum seu que ueris-
 simum declaracio. **¶** Ex qua diffinitione
 colligere potest dictator. quod narracio debet
 in se habere illa tria. que debet esse equaliter
 decoro dictamine. **¶** Nam debet esse brevis. veri-
 similis et aperta. Breuitas siquidem habet si aspectu
 qualitate negotii circa ingressum attentam diligencia
 precavimus. ut non incipiamus nisi ab his a quibus
 fuit necessitas incipiendi. ut nullas faciamus
 repetitionem nec dicamus que facile intelliguntur
 sed solum gesta et ad rem pertinentia ubi breuissimum
 declarem. ut puta si uelimus dicere me bonam re-
 dinisse. non expedit dicere me prius fuisse. quoniam

tacei debet qd est i intellectu. qz si dico me rediisse
scatis intelligit me fuisse. ¶ Similit si circa me
dix studiosius attēdem⁹ ut nō ordm rez semp
singula loco mādent⁹. S3 natiāli ordmē rādo di-
misso artificiali. ut nō genētur obscuritas xcedat
utemur nec extra materiāz enagem⁹. ¶ Circa
finēz 2 egressūz cauebim⁹. ne rei timmōs excedam⁹
vt inspecto pīncipio medio 2 finē nīa narracōe
dūtaxat necessāriā exponam⁹. ¶ Et debem⁹ i ea
uti Abulatiūis absolute positīs. qz multū habēt
breuitate. ¶ Aperta siquid debet esse qd fit. si ordmē
rez. tēpor. 2 locor attēdem⁹. ut que pma sūt
pīm⁹z locū teneāt. que media medim⁹z. 2 que ultimā
ultimūz. nisi modis artificialis icideit. qui mod⁹
rarissime i esse debet narracōi. Epistole. ul' henge.
S3 narracōi ystoriāz frequēter ab autōibz imiscet⁹
¶ Et sili si modis supradictis breuē narracōem
fecim⁹. faciem⁹ diluctāz 2 apertāz. ¶ Verisilis
nō ēit narracō. si res secūdm⁹ naturā. opitiones
audiētūz. mores 2 osuetudines ciuitatū enarra-
bim⁹. que habeāt appāreāz ueritatis. Describendo
tēpora 2 loca i quibz hec que narrant⁹ potuisse fieri
uideantur.

Nota qz si narracō pōnt⁹ i pma parte epistole
obmissa salutacōe. 2 obmisso exordio. maxie
p ista uocabula inchoat⁹. s. ¶ Nouēitis per
presentes. ¶ Ul' discreciōi uze pntibz patefiat. ¶ Ul'
nouit uestra benignitas. ¶ Si uero precedat ex-
ordii istis uocabulis inchoat⁹. s. ¶ Sane. Quippe.
Certe. Nempe. Hic est. Quare. Quāobrem. Et sic
de filiis. ¶ Sed nota qz Exordii quociqz uoca-
bulo inchoari potest. ptererip uocabulis illatūis
s. ¶ Igitur. Itaqz. Ergo. Et Idcirco. Quia nichil
iffertur ex salutacōe. ¶ Et hec de narracōe dicta sufficiāt

Peticio. Nichil aliud.

Et q̄ quedā requisitio placiti deservientis
Et ut oīs petitiōis scias formare tenore
distinctione; notare debes tripartitam
Quia aut scribitur **maiori**. Aut **minori**. Aut
pari. **Si** maior scribitur minori. ut puta i eccle-
siastica prelatū. utitur hijs vocabulis i petitiōe. s.
habeo. et orator. Et ex consequētia hoc uerbo maneo.
s. Capiendo eius p̄cipiū. ut sic. Quare nos volumus
et oramus. p̄ apostolica scripta mādantes. Et hoc
ē q̄ dñs papa scribit. **Si** uero scribit dominus
seculares habētes iurisdictionē. utuntur hijs uocabulis.
s. Inuigim⁹. Precipim⁹. Mādam⁹. Et filiis. ut
Quare uobis p̄cipiendo mādam⁹. quatin⁹ ista
talē t̄minu; corā nō uicariū uos presentare curetis
Et talis petitiō ē p̄ceptoriā. **Si** uero scribant
maiores habitu. uel sciencia. uel uirtute nō habētes
iurisdictionē. utuntur hijs uocabulis. s. Consulo.
Suadeo. Conforto. et hortor. Et filiis. ut Quare
tibi dixi p̄ntib⁹ consulendū. et sic de filiis. Et talis
petitiō dicitur consultiā. **Si** uero scribat minor
utitur hijs uocabulis. s. Supplicō. Oro. Exoro. et
hijs filiis. ut Quare bonitātē uirū multūmodū
prece deponso. Sen uestre auxiliū dixi p̄ntibus
plorandū. Vel Exoro affectione qua possum
Et sic de ceteris. Et talis petitiō ē supplicatoriā. **Si**
uero scribitur int̄ pares. ē usus talium uocabulorū
s. Rogo. et Exoro. Et filiis. ut Quare fraternitātē
tuā dixi precib⁹ exorandā. Vel tibi supplicō
affectū qua possum. Et talis petitiō ē deprecatoriā

Nota q̄ si petitiō ponatur i p̄ma pte epistole
incheat p̄ hec uerba uocabula. s. Placeat.
Et maxie si scribitur **maiori**. uel int̄ pares
ut placeat uobis carissime dñe. **Si** uero x

Maiores scribant incipit a se. et a suo uocabulo.
ut patet in phemioribus. ¶ Si uero non ponat in
prima parte epistole inchoat ab his uocabulis
s. Quare. Quapropter. Quod obrem. Quia de causa.
Eapropter. Eade causa. Et filibus. ¶ Et hec
de petitione dicta sufficiant.

Quid sit Conclusio.

Conclusio ut ad epistolarem stilum
similis placidum uel iplacidum demonstrans affectum
ex petitionis successibus resultat. ¶ Circa quod
notandum est quod in conclusioe duo demonstrantur affectus. s.
¶ Placidus. et fit precedere supplicatoria. uel deprecatoria
seu consultoria petitione. ¶ Et iplacidus. Et hoc fit precedere
monitoria uel preceptoria. seu citatoria. petitione. ¶ In
placido sic solemus dicere. ut viro mediante suffragio possis
dicere quod reuincas. ¶ In iplacido sciens est. quod si scribant
ecclesiastici prelati sic dicunt. Alioquin ex nunc prout
extitit excommunicacionis sententiam te nouis iurisse
vel contra te non ulterius mouendum uel citandum excommunicacionis
sententiam inferemus. ¶ Sed temporales domini sic dicunt. quod si non
feceris nostre indignacionis aculeos te nouis iurissu
Et sic de alijs modis.

¶ Et nota quod Conclusio circa indignacionem inchoat his
uerbis seu uocabulis. s. Alius. Alioquin. Quod si.
Secus. Ne. Et filia. ¶ Et circa beniuolenciam inchoat
per participia. ut. Notum. Scitum. Vel mandantes. Vel
per istam coniunctionem. Ut. uel. Aduch. Istomodo. Et pro
huiusmodi precibus obtentu me offero ad omnia uestra bene-
placita et mandata omni tempore obligatus. ¶ Et hec de
Conclusione. Et Epistolari dictamine dicta sufficiant.

Explacunt Regule Artis Dictaminis.

Profani et Epistolari. Deo Graciae

AMEN

37 1453
Quot sint Artes Liberales.

Artes liberales sunt septem. s. **G**rammatica. **D**ialectica. **R**hetorica. **A**rithmetica. **G**eometria. **M**usica et **A**strologia. **Quid est Grammatica.**

Grammatica Est sciencia recte loquendi recteq; scribendi. origo et fundamentum omnium liberalium artium

Omnia q; partes Grammaticae **Quot sint partes Grammaticae** sunt quatuor. s. **L**itera. **S**yllaba. **D**ictio et **C**oratio.

Omnia q; partes orationis sunt **Quot sit partes orois.** octo. s. **N**omen. **V**erbi. **P**articipii. **P**ro-
nome. Et iste sunt declinabiles. **P**repo-
sitio. **A**dverbii. **I**nterfectio et **C**oniectio
Et iste sunt indeclinabiles **Quot sint**

Omnia q; species nominum sunt due. **Species nominum.**
s. **P**rimitiua et **D**eriuatiua. **I**lla dictio
est speciei primitiue que a nulla dictione deriuatur
ut **M**ons etc. **I**lla dictio est speciei deriuatiue
que ab alia dictione deriuatur. ut **M**ontanus quod
deriuatur a monte. etc. **Quot sint Articuli.**

Omnia q; Articuli sunt tres. s. **H**ic. **H**ec. et **H**oc
Ita q; Genera nominum **Quot sint Genera nominum**
sunt septem. s. **M**asculini. **F**eminini. **N**eutz
Comune et **O**mnis. **P**romissarii et **I**ncertum.
Masculinus. ut hic dominus. **F**emininus. ut hec
domina. **N**eutz. ut hoc sanctum. **C**omune
ut hic et hec homo. **O**mnis. ut hic et hec et hoc
felix. **P**romissarius. ut hic passer. **I**ncertum
ut hic uel hec dies. **Quot sint Numeri.**

Omnia q; Numeri sunt duo. s. **S**ingularis ut homo
Pluralis. ut homines. **Quot sint figure.**

Omnia q; figure sunt tres. s. **S**implex. **C**omposita
et **d**ecomposita. **I**lla est dictio figure simplicis

que nō est pposita aut amittit. Illa dictio ē figurē
pposita. que ex preposicione. ut aliqua dictione
pponit. ut magnanimus. Illa dictio ē figurē
decomposita. que ex aliqua dictione pposita derivat
ut magnanimitas. **Quot sint Casus Nominis.**

**Qui dicuntur
recti. Et qui
obliqui.**

Nota q. Casus nomīz sunt sex. s. Nominativus.
Genitivus. Dativus. Accusativus. Vocativus.
Abulativus. Et istorū duo sūt Recti. s.
Nominativus. 7 Vocativus. Et quatuor sūt obliq.
s. Gen. Dat. Accusativus. 7 Abl. **Quot sint De-**

Nota q. Declinacōes nomīz sūt **clīnacōes Nomīz.**
quīqz. s. Prima. que habet Gen sīn-
gulare i. ae. 7 Datī i. ae. ut Gō huius
poetæ. Dativus huius poetæ. Secunda. que
habet Gen singulare i. j. 7 Datī i. o. ut Gō
huius domini. Dativus huius domini. Tercia
que habet Gen singulare i. is. 7 Datī i. j. ut
Gō huius patris. Dativus huius patri. Quarta
que habet Gen singulare i. vs. ul' i. v. 7 Datī i. vi.
ul' i. v. ut Gō huius visus. Dativus huius visui.
Et Gō huius cornu. Dativus huius cornu. Quinta
que habet Gen singulare i. ei. 7 Datī i. ei. ut
Gō huius diei. Dativus huius diei. **Vnde usus.**

**Ge. m. ms. us. u. ei. gēs desint oīs. Quid ē Nōmē
Substantivū.**

Nota q. Nōmē substantivū ē illud. cui prepo-
nitur vni articulare tantū. ut hic petrus
vel duo ad plus. ut hic 7 hec homo.

Nota q. Nōmē adiectivū ē **Quid ē Nōmē Adiectivū**
illud. quod variat' p tres dīffas voces. ut albus
alba. albi. Vel cui preponitur tria articu-
laria adiunctim. ut hic 7 hec 7 hoc. felix. Vel dīffs
ut hic. saluber. hec. salubris. 7 hoc. salubre. Vel
partim adiunctis. ul' partim dīffs. ut hic 7 hec oīs.
7 hoc oē. **Quid est Nōmē Propriū.**

Nota q. Propriū Nōmē est illud. qd naturalit'

quēit unū soli. ut petrus. **Quid sit Nomē Appellatū.**

Nota q^d Appellatū nomē est illud. q^d naturalit^r
ē g^mune multoz. ut homo. **Voces Adiectiui cui⁹ q^uis sit.**

Nota q^d p^{ri}ma vox adiectiui uariati p^{er} tres distinctas
uoces ē g^mis masculini. ut albus. **Secunda**
ē g^mis feminini. ut alba. **Tercia** ē g^mis
neutri. ut albus. **Cui⁹ p^{er}sonē sit. pronomē. Ego.**

Nota q^d istud pronomē. Ego. ē p^{er}sonē p^{ri}me i nō
7 i oib^{us} suis casib^{us} i singulari 7 i pli. **Tu. ē p^{er}sonē se.**

Nota q^d istud pronomē. Tu. ē p^{er}sonē secunde i
oib^{us} suis casib^{us} i singulari 7 i pli.

Nota q^d oē aliud nomē 7 pronomē est p^{er}sonē t^{er}cie
i nō 7 i oib^{us} suis casib^{us} i singulari 7 i pli
Exceptis vocatiuis. qui sūt secūdar^{um} p^{er}sonaz.

Nota q^d Adiectiui **In quot. Et quib^{us} Adiectiui.**
cui⁹ substantiuo debet concordare.
debet i trib^{us} ~~concordare~~ accidētib^{us} concordare
s. i Genē. Numero. 7 Casu. ut Vir albus.
mulier alba. Animal albu^m currit. Et unde regit^r
unū regitur aliud. **In quot 7 quib^{us} Relatiui ai⁹**

Nota q^d Relatiui suo Antecedēte debeat concordare.
idētitatis substantie cū suo antecedēte tenet^r
i trib^{us} accidētib^{us} concordare s. iⁿ genē nūo et
ipsa. ut petrus qui maria que animal
quod currit mouetur. **Quotuplex sit Noiatu⁹.**

Nota q^d Nōis est triplex. s. Nōis supponens
Nōis consupponēs. 7 Nōis Apponens.

Nota q^d Nōis supponēs est. nōis nois substantiui.
qui regitur a u^{er}bo ex parte ante. **Es**
nōis consupponēs est. nōis nois adiectiui
qui etiā a u^{er}bo ex parte ante regit^r. **Nōis**
uero apponēs est nōis qui regitur a u^{er}bo.

ex parte post. ut petrus bonus ē homo.

*In quibus nōs cū
ūbo debeat orare*

Nota q̄ nōs supponēs uerbo. debet cū ipō ūbo
i duobz accidentibz orare. s. i persona. 7
i numero. ut Ego lego. Tu legis. Ille legit
Et sic de alijs.

Nota q̄ nōs supponēs 7 apponēs ūbo. nō tenet
cū accidentibz orare. ut cesar erat oia.

Nota q̄ habitudines *Quot sūt habitudines Casuales*
Casuales sūt tredecim s. la. le. li. lo. lu. de. a.
o. da. sic. per. con. 7 in.

Nota q̄ iste habitudines. s. la/lo/lu/ sūt habi-
tudines Mōz. 7 Accusatiuoz tantū singulāis
numeri.

Nota q̄ iste habitudines. s. li/le/ sūt habitudines
nōz. 7 Accusatiuoz tantū plis numeri.

Nota q̄ ista habitudo. de/ est habitudo. Gē.
tam singulāis q̄ plis. Et q̄qz potest esse ablti
tam singulāis q̄ plis.

Nota q̄ ista habitudo. a/ est habitudo tam sin-
gularis. q̄ plis.

Nota q̄ ista habitudo. o/ est habitudo Vocatiui
tam singulāis. q̄ plis.

Nota q̄ iste habitudines. s. da/ de/ sic/ per/ con/
7 in/ sūt habitudines Abltoz tam singu-
larū. q̄ pluralū. *E* Sz not. modū q̄ ista
habitudo. de/ ē habitudo eiaz gē siuid dictū
est superius. Et q̄ ipa est eiaz ablti. Hicud x
patet p istū uersū magistralē nō bene pedibus
mēsuratus. *E*st ablti. da/ de/ sic/ per/ con. 7 in/.

Nota q̄ ut *Quot requirūt* ut aliqd ūbz sit principale m-
aliquid ūbz i oracōe pfecta sit ūbz prim *oracōe*
cipale duo requirūt. *E* Primo modo
q̄ sit modi finiti. s. Indicatiui. Aut Imperatiui
Aut Optatiui. Aut Subiunctiui. Aut Infiniti.
Gerundia. Et supina nō possūt esse principalia

Secundo requiritur qd nō sit ipeditus ab aliqua dictā
que habeat ipedere iūbz principale. **Que sint**

Nota qd dictiones **Dictiones ipedientes iūbz picipale.**

ipedientes iūbz principale sūt iste. s. Quis
ul. Qui. Qualis. Quātus. Quot. Quotus
Quotuplex. Quotuplus. Quotēns. Cuius. Cui?
Cuius. Cuius. Cuiades. 7 Cuius Et sua geminata
assimēcia / Cumq; ut Quisquis. Quicūq;. Qua
lisqualis. Qualiscūq; ad. Item sūt iste dictēs
adibiales. s. Dum. Donec. Quamdiu. Quāto
postq;. Quando. Vbi. Vnde. Quo. Qua. Quorūq;
Quorūq;. Cur. Quare. Quāobrem. Quasobres.
Qualit. Quomodo. Quēadmodū. Quātam.
Quociens. Dūmodo. Neq;. Dumtaxat. Sicut
Sicuti. Velut. Veluti. Vt. Vt. 7 Ita. Et sua ge
minata. 7 assimēcia / Cumq; ut. Vt. Vtrūq;
Quociensquociens. Quocienscūq;. ad. Item sūt
iste dictēs Cōiunctionales. s. Si. Quia. Quomāq;
Quāuis. 7 Quātūq;. Qz. Vtrū. Numquid. Et oēs
que pōnūt pro istis sic. Item nota qd si alq;
predictarū dictionū ponat interrogatīe cū uno
iūbo nō ipedit iūbz. ut Quis currit. Quo vadis. &c.
Ite nota qd iūbz copulati iūbo ipedito itelligit
esse ipeditus. ut petrus qui currit. 7 disputat. est
meus. amicus. Disputat itelligit esse ipeditum

Nota qd Genera iūbz **Quot sint Genera Vboz.**
sūt. quinq;. s. Actiui. Passiui. Neut. Cōmune 7
Depōnens. **Quē Cāsi uolūt iūba Actiua tātiq;. Ante 7 post se.**

Nota qd prima maneries iūbz Actiuoz ante
se uult. Nām pōne agentis. Et post se Accu
satiui pōne patientis. ut petrus. amat deū
Et sūt illa. s.

Amo. amas. amant. amati. P Amare.
Diligo. diligis. diligit. dilecti.

C elo.	celas.	celam.	celatus.	p Amare.
C olo.	colis.	colui.	colutum.	p toccare.
T ango.	tigis.	tetigi.	tactum.	p vedere.
V ideo.	vidis.	vidi.	visum.	p temere.
T imeo.	times.	timui.	time.	p amare.
A detuo.	metus.	metui.	metum.	p amare.
F ormas.	formas.	formam.	formam.	p amare.
O lf.	olfas.	olfam.	olfatum.	p amare.
A llucino.	allucinas.	allucinam.	allucinam.	p amare.
E t multa alia. E t ista dicuntur ubi Activa tantum.				

Nota q^d **Ubi Passiva tantum que casu regit. m. 2°**
 Prima manens ubi passivorum ante se vult
 n^{on} p^{er}one paciētis. Et post se Ablō. a. ul'
 ab. mediāte p^{er}one agentis. ut deus amat a emao.
Et sūt ista. s.

A mor.	amans.	amatus.	suz.	p esse amato.
D iligor.	diligeris.	dilectus.	suz.	
C elōr.	celans.	celatus.	suz.	p esse tocato.
C olor.	colens.	coltus.	suz.	
T angor.	tāgeris.	tactus.	suz.	p esse temuto.
V ideor.	videns.	visus.	suz.	
T imeor.	times.	time.	suz.	p esse amato.
F ormidōr.	formidans.	formidatus.	suz.	
O lfōr.	olfans.	olfatus.	suz.	p esse abaghiato.
A llucior.	allucinans.	allucinatus.	suz.	
A detior.	metuens.	time.	suz.	p esse amato.
E t multa alia. E t ista dicuntur ubi Passiva tantum.				

Nota q^d **Secunda manens Que casu regit**
 ubi passivorum. Ante se. **Ubi Activa passiva**
 vult n^{on} p^{er}one agentis. et post se Accusativū
 p^{er}one paciētis. Cuz g^o. ul' Ablō. Qui si vult
 passivū nō variat. ut ego emo lib^{er} duoz florenoz
 vel duobus florens. **E**t sūt ista. s.

E mo.	emis.	em.	emptū.	p Copiare.
C opem.	operis.	operum.	operum.	p Copiare.

Redimo.	redimēs.	redemi.	redemti.	p. redimare.
Vendo.	vendis.	vendi.	uēditi.	
Venitō.	ueniatis.	ueniēdi.	ueniant.	p. uendē.
Reprehēdo.	īprehēdis.	īprehēdi.	īprehēsi.	
Increpo.	īcrepas.	īcrepau.	īcrepatus.	p. reprehē.
Arguo.	arguis.	argui.	argutus.	
Redarguo.	īdarguis.	īdargui.	īdarguti.	
Extimo.	extimas.	extimau.	extimati.	p. extimā.
Accuso.	accusas.	accusau.	accusati.	p. accusare.
Incusō.	īcusis.	īcusau.	īcusatus.	p. īcusare.
Impleo.	īples.	īpleu.	īpletum.	p. īpieze.
Vacuo.	uacuis.	uacuaui.	uacuatū.	p. uotare.

Et multa alia. Et ista dicant ūba actiua possessiua.

Nota q. *Quē casus regunt ūba Passiua possessiua*
 secūda manētes ūboz passiuoz. Ante se mult
 mīn psonē paciētis. Et post se altm. a. ul'
 ab. mediantē psonē agētis. Cū qto. ul' abltō
 ut liber emittur ante duoz ducatoz. ul' ducō
 ducatis. Et sūt ista. s.

Emor.	emēs.	empsi.	empsi.	
Operari.	operaris.	operat.	operat.	p. ēē sparato.
Redimor.	īdīmēs.	īdīmpt.	īdīmpt.	p. ēē recōparato.
Vendō.	uēderis.	uēdit.	uēdit.	p. ēē. uēdito.
Venitō.	ueniatis.	ueniant.	ueniant.	p. ēē. uēdito.
Reprehēdor.	īprehēderis.	īprehēdis.	īprehēdis.	
Increpor.	īcreparis.	īcrepat.	īcrepat.	p. ēē. represō.
Arguor.	argueris.	argut.	argut.	p. ēē. represō.
Redarguor.	īdargueris.	īdargut.	īdargut.	
Extimor.	extimaris.	extimat.	extimat.	p. ēē. extimato.
Accusor.	accusaris.	accusat.	accusat.	p. ēē. accusito.
Incusor.	īcusaris.	īcusat.	īcusat.	p. ēē. īcusito.
Impleor.	īpleris.	īpletus.	īpletus.	p. ēē. īpito.
Vacuor.	uacuaris.	uacuat.	uacuat.	p. ēē. uotito.

Et multa alia. Et ista dicant ūba passiua possessiua.

Vbi Actiua Acquisitiua. que casu regant

Nota q^a t^{er}cia manet iⁿ uerboz Actiuoz. Ante se uult
nam p^{er}one agentis. Et post se Acquisitiu^m p^{er}one
patientis. Et ultra datu^m. qui regit^r ex natura
acquisitiu^m. Cui si iungat^r passiuo. noⁿ narrat^r
ut pater dat suo filio panem. Et sunt ista. s.

Do.	Das.	dedi.	datus.	
Impendo.	ipendo.	ipendi.	ipensu ^m .	p ^{er} dare.
Tribuo.	tribuis.	tribui.	tributu ^m .	
Exibeo.	exibes.	exibui.	exibitu ^m .	
Erogo.	erogas.	erogavi.	erogatu ^m .	
Mostro.	mostras.	mostraui.	mostratu ^m .	p ^{er} mostrare.
Ostendo.	ostendis.	ostendi.	ostensu ^m .	
Demonstro.	demonstras.	demonstraui.	demonstratu ^m .	
Manifesto.	manifestas.	manifestaui.	manifestatu ^m .	p ^{er} manifestare.
Notifico.	notificas.	notificaui.	notificatu ^m .	
Declaro.	declaras.	declaraui.	declaratu ^m .	
Pando.	pandis.	pandi.	pandu ^m .	

Et multa alia. Et ista dicunt^r ubi Actiua. Acquisitiua.

Nota q^a **Vbi Passiua Acquisitiua que casu regit.**
tercia manet iⁿ uerboz Passiuoz. Ante se uult
nam p^{er}one patientis. Et post se Abliu^m. a. u^{el}
ab. mediante. p^{er}one agentis. Et ultra datu^m
qui regit^r ex natura acquisitiu^m. ut equus dabit^r
mihi a magistro. Et sunt ista. s.

Daris u ^{el} dare.	Datus. suz.	
Impendor.	ipendis.	ipensu ^m . suz.
Tribuor.	tribuis.	tributu ^m . suz.
Exibeor.	exibes.	exibitu ^m . suz.
Erogor.	erogas.	erogatu ^m . suz.
Mostro.	mostras.	mostratu ^m . suz.
Ostendor.	ostendis.	ostensu ^m . suz.
Demonstro.	demonstras.	demonstratu ^m . suz.
Manifestor.	manifestas.	manifestatu ^m . suz.
Notificor.	notificas.	notificatu ^m . suz.
Declaror.	declaras.	declaratu ^m . suz.
Pandor.	pandis.	pandu ^m . suz.

Et multa alia. Et ista dicunt^r ubi Passiua Acquisitiua.

Infero iⁿferi itali.
illatus. p^{er} fere i
mala parte.

Irogo irogas.
irogaui. iro-
gatu^m. pro eod^e.

Uba Actiua Transitiva que casu regant.

Nota q. quarta manet liboz Actiuoz. Ante se inult. nōm. psonē agentis. Et post se Accusatim rei aminate. psonē paciētis. Et ultra accu-
satim potest atqz Accusatim rei i. aminate. Qui
regitur a gerundio tradendo subintellecto. vl' ab ipso
libo ex natura cause finalis. Qui si iugatur passiuo
nō uariatur. ut magister docet Grammaticas suos
scholares. Et sūt ista. s.

Flagito.	flagitas.	flagitau.	flagitau.	
Posco.	poscis.	poposci.	hinc Supra	p. idem idare.
Peto.	petis.	petui.	petituz.	
Docco.	doces.	docui.	doctuz.	p. segnare.
Rogo.	rogas.	rogau.	rogituz.	p. pregare.
Calcio.	calcias.	calciaui.	calciatū.	p. calcare.
Celo.	celas.	celau.	celatū.	p. nascere.
Induo.	iduis.	idui.	idutuz.	p. uestire.
Subcingo.	subcigns.	subcxi.	subcinctū.	p. sotto cenge.
Moneo.	mones.	moni.	moituz.	p. amonire.
Exuo.	exuis.	exui.	exutuz.	p. spogliare.
Cingo.	cignis.	cixi.	cinctuz.	p. cenge.
Instruo.	istrins.	istruxi.	istructū.	p. amagistrare

Et multa alia. Et ista dicunt uba Actiua transitiva.

Unde uisus. Flagito/posco/peto/docco/rogo/
calcio/celo/Induo/subcingo/moneo/simul
exuo/cingo. Instruo iugatur sine quo regula
falsificatur. Accusatiuos hec possunt regere binos.

Uba Passiua Transitiva que casu regant.

Nota q. Vbi Passiua Transitiva que casu regant.
quarta manet liboz Passiuoz. Ante se inult
nōm. psonē paciētis. Et post se Abblm. a. ul'
ab. mediante psonē agentis. Et ultra Abblm po-
test habere Accusatim. qui regitur a gerundio supra-
dicto. vl' ab ipso libo passiuo. ex natura supradicta
Qui si iugatur passiuo nō uariatur. ut Cincius
docet a magistro Grammaticas. Et sūt ista. s.

Flagitor.	flagitans.	flagitat? suz.	
Poscor.	posceris.	sine p[re]tito.	p[er] e[ss]e ad e[ss]e a-
Petor.	petis.	petitus. suz.	dato.
Doccor.	doces.	doctus. suz.	p[er] e[ss]e cegnato.
Fogor.	rogas.	rogat? suz.	p[er] e[ss]e p[re]gato.
Calcor.	calcans.	calciat? suz.	p[er] e[ss]e. calatto
Celor.	celans.	celat? suz.	p[er] e[ss]e celato.
Induor.	iduenis.	idut? suz.	p[er] e[ss]e uelato.
Subangor.	subageris.	subcinct? hi.	p[er] e[ss]e sotto ceto.
Cingor.	cingeris.	cinct? suz.	p[er] e[ss]e cinto.
Moneor.	monas.	motus. suz.	p[er] e[ss]e amonito.
Exuor.	exueis.	exit? suz.	p[er] e[ss]e spagliato.
Instruor.	instru[er]is.	instruit? suz.	p[er] e[ss]e amagistrato.

Et mltia alia. Et ista dicit ubi passiva transi-
tiua. Unde ius. Flagitor/ iduor/ istruor
id. Accusatiues. id. Quoz passiuus unu
potes addere si uis. **Verba Actiua Imperfecta**

Nota q[ue] **quem casu regunt.**
qu[od] m[en]tes uboz actiuoz. Ante se uult
ntm. p[er]sone agētis. Et post se accusatiui
p[er]sone patientis. Et ultra accusatiui. uult ablon
a. ul. ab. mediāte. Qui si n[eg]at passiuo nō
uariat. ut ego audio lectionē a magistro. Et
aliqua sūt ista. s.

Audio.	Audis.	Audui.	Auditq. p[er] odire
Intelligo.	itelligis.	itellan.	itellecti. p[er] itende
Audisco.	adiscas.	adidia.	sine supio p[er] ipariē
Auerto.	auertis.	auerti.	auersi.
Segrego.	segregas.	segregau.	segregati.
Diuido.	diuidis.	diuisi.	diuisi.
Sepero.	seperis.	seperui.	seperati.
Moueo.	imoues.	imoui.	moti.
Remoueo.	rimoues.	rimoui.	imoti.
Dimoueo.	dimoues.	dimoui.	dimoti.

Et mltia alia. Et ista dicit ubi Actiua imperfecta.

Vba Passiua imperfecta que casu regant.

Nota q̄ quita manētes ūboz passiūoz. Ante se
uult nōm p̄sone paciētis. Et post se abltm p̄e
agētis. A. ul' ab. mediāte. Et ultim. altr
abltm. qui r̄gatur a suo actiūo. ut lectio audit
a me a magistro. Et sūt illa. s.

Audior.	Audiris.	Audit ^r sūz.	p̄ ēē. oōto.
Intelligor.	Intelligis.	Intellec ^t sūz.	p̄ ēē itel ^o .
Adiscor.	Adiscis.	sine p̄ctio.	p̄ ēē ip̄tato.
Auertor.	auertis.	auert ^o sūz.	
Segregor.	segregis.	segregat ² sūz.	p̄ ēē sp̄tatio.
Diuidor.	diuidis.	diuisis. sūz.	
Seperor.	seperis.	seperat ² sūz.	
Moueor.	mouēs.	mot ² sūz.	
Remoueor.	r̄mouēs.	r̄mot ² sūz.	p̄ ēē remonō.
Dimoueor.	dimouēs.	dimot ² sūz.	

Et mltā alia. Et ista dicūt ūba passiua imperfecta.

Nota q̄ tot. Quot sūt m̄meries Actiūoz. ⁊ passiūoz.
sūt manētes ūboz Actiūoz. quot sūt m̄-
neries ūboz passiūoz ⁊ eōuerso.

Vba Neutra Substātiua que casu regant.

Nota q̄ p̄rima m̄meries ūboz Neutroz
Ante se uult nōm. ⁊ post se nōm. ut cūctus
ē bonus. Et sūt ista. s.

Eum. es. sū. sine sup̄mo p̄ essere.
Forem. fores. foret. Et pl̄t foret i Optatiūo. ⁊ in
Subiūctiūo. Nō inueni^r plus nisi fore i infini-
tiūo suo. p̄ essere.

Fio. fis. fact² sūz. p̄ ēē fact^o. Et pauca alia
Et ista dicūt ūba Neutra Substātiua. Vt simlūi
copulatiua.

Vba Neutra Possētiua que casu regant.

Nota q̄ secūda m̄meries ūboz Neutroz
Ante se uult nōm p̄sone agētis. Et post se
ḡm ul' abltm p̄sone paciētis. ut ego egeo
sciencie ul' sciēcia. Et aliqua sūt ista. s.

Igeo. — egēs. — egui. — p abefognare.
 Indigeo. — idiges. — idigui. —
 Careo. — cares. — carui. — cāti; ul' caſti. p abarnaē
 Habundo. — habūdas. — habūdau. — habūdau.
 Exubeo. — exubeis. — exubēui. — exubēui. — p habūtare
 Affluo. — affluſ. — affluxi. — affluxi.
 Affluito. — affluitas. — affluitas. — affluitatū.
 Interſus. — interes. — iterſui. — ſine ſupio. — p aptenē
 Refero. — refers. — retuli. — relatus. — p aptenē
 Et multa alia. Et iſta dicūt ūbi neut. poſſēſina.

Nota q' **Vbi Neut. Acquiſitina. quē caſti regit**
 tertia manēſ uboz neutroz. Ante ſe uult
 nōm. pſone agētis. Et poſt ſe datū perſone
 paciētis. ut ego ſeruo tibi. Et aliqua ſūt iſta. s.
 ſeruo. — ſeruis. — ſeruiui. — ſeruiui. — p ſeruire
 Diſſeruo. — diſſeruis. — diſſeruiui. — diſſeruiui. — p diſſeruire
 Obedio. — obedis. — obedui. — obedui. — p obedire
 Obſecro. — obſecras. — obſecraui. — obſecraui. — p obſecrare
 Obſcuro. — obſcuro. — obſcuro. — obſcuro. — p obſecrare
 Conſulo. — conſulis. — conſului. — conſului. — p conſulere
 Proſus. — prodes. — proſui. — ſine ſupio. — p prode
 Proſicio. — proſicis. — proſeci. — proſeci. — p proſicire
 Noceo. — noceſ. — noceui. — noceui. — p nocere
 Obſus. — obſes. — obſui. — ſine ſupio. — p nocere
 Placio. — places. — placui. — placui. — p placere
 Libeo. — libes. — libui. — libui. — p placere
 Diſpliceo. — diſplicas. — diſplicui. — diſplicui. — p diſplicare
 Et multa alia. Et iſta dicūt ūbi neutra Acquiſitina.

Nota q' **Vbi Neut. Trāſitina. quē caſti regit.**
 quarta manēſ uboz neutroz. Ante ſe
 uult nōm. pſone agētis. Et poſt ſe acula
 tū. pſone paciētis. ut ego. ar. tū. Et ſūt iſta
 Ar. — aras. — arui. — arui. — p arare
 Semino. — ſeminas. — ſeminui. — ſeminui. — p ſeminare.

Sero.	seris	serini ul' seu.	serai ul' sui. p' istare.
Meto.	metis.	messui.	messuz.
Occo.	occas.	occui.	occatus. p' metē.
Bibo.	bibis.	bibi.	bibui.
Poto.	potas.	potui.	potui. p' beuē.
Licongo.	licongas.	licongiui.	licongiui. p' capere.
Cicotricongo.	cicotricongas.	cicotricongiui.	cicotricongiui.
Attamino.	attaminas.	attaminiui.	attaminiui. p' cernē.

Et multa alia. Et ista dicuntur uerba neutra
transitiva. Que habet passiva in tertijs personis.
tam in singulari. q' in plurali.

Nota q' **Verba Neutra Passiva. que casu regant.**

quarta manentes uerborum neutrorum. Ante se
uult nōm persone patientis. & post se ablatum
A. ul' ab. mediante persone agentis. ut scolaris
uapulat a magistro. Et aliqua sunt ista. s.

Uapulo.	uapulas.	uapulau.	uapulau. p' ēē battuto.
Ueneo.	uenes.	ueniui.	ueniui. p' ēē uēduto.
Exulo.	exulas.	exulau.	exulau. p' ēē sūbito.
Mubo.	mubis.	mupsi.	mupui. p' ēē matūto.
Liceo.	lices.	liciui.	liciui. p' ēē appregato.
Fio.	fis.	factui.	factui. p' ēē facto.

Et ista dicuntur uerba neutra passiva.

Nota q' **Verba Neutra Effectiua. que casu regant.**

sexta manentes uerborum neutrorum. Ante se uult
nōm persone patientis. Et post se ablatum sine
preposicione. Vt Accusatum mediante preposicione
propt' ul' ob. persone agentis. ut ego gaudeo pet'
ul' propt' ul' ob petz. Et aliqua sunt ista. s.

Gaudeo.	gaudes.	gaussus.	gaussus. p' allegare.
Iubilo.	iubilas.	iubilau.	iubilau. p' allegare.
Exulto.	exultas.	exultau.	exultau. p' allegare.
Caleo.	cales.	calui.	sine supio. p' scoldare.

Frigeo.	friges.	frigui.	sine supio	p affrigere.
Palleo.	palles.	pullui.	sine supio	p ipallere.
Rubeo.	rubes.	rubui.	sine supio	p arrosare.
Nigreo.	nigres.	ingrui.	sine supio	p inegrire.
Albeo.	albes.	albiui.	sine supio	p abinicare.
Diteo.	dites.	deuiui.	sine supio	p aridare.
Deuio.	deuias.	deuiui.	deuiatui	p deuicare.
Concordo.	concordas.	concordau.	concordatui	p concordare.

Et ista dicuntur uerba neutra effectiua.

Nota q^d **Verba Neutra Imperfecta que casui regant**
 septima manentes uerborum neutrorum ante se uult
 nomen personae agentis et post se accusatum. uel
 ablatum mediante prepositione. personae praedicis ut ego
 uado ad plateam. et redeo de scholis. Et sunt ista.

Eo.	is.	ui.	itui.	
Ambulo.	ambulas.	ambulau.	ambulatuus	p ire o/p amare.
Uideo.	uideas.	uidiui.	uidentui	
Uado.	uadis.	uasi.	uasui.	
Tristeo.	tristis.	tristui.	tristui.	p tristere.
Redeo.	redis.	rediui.	reditui.	p retornare.
Remeo.	remas.	remeui.	remeui.	

Et ista dicuntur uerba neutra imperfecta.

Nota q^d **Verba Neutra Absoluta que casui regant.**
 octaua manentes uerborum neutrorum ante se uult
 nomen. et post se nullum casum requirunt. ut ego
 dormio. Et aliqua sunt ista.

Dormio.	Dormis.	Dormiui.	Dormitui	p dormire.
Uigilo.	uigilas.	uigilaui.	uigilatui	p uegliare.
Feteo.	fetes.	fetiui.	fetitui	p putre.
Oleo.	oles.	oleui.	oletui.	p putre.
Redoleo.	redoles.	redoleui.	redoletui.	p putre.
Rideo.	rides.	risi.	risi.	p ridere.
Fleo.	fles.	fleui.	fletui.	p plangere.
Gemo.	gemis.	gemiui.	gemitui.	p plangere.
Ploro.	ploras.	ploruui.	ploratui.	p plangere.

~~sterto. stertis. stertui. sine supio. p. renicare.~~

Et multa alia. Et ista dicunt ubi neutra absoluta.

Sciendū q̄ de ūbuz siue actiui. siue passiui. siue neutri. siue cōmune. siue deponēs. potest poni. et poni. quādoq̄ absolute. i. q̄ potest stare sine casu aparte post. Similit̄ ē notandū q̄ de ūbuz potest regē accusatū. ul. abtū. mediāte preposiōe. **Quid sit ūbuz cōmune.**

Nota q̄ verbi cōmune ē illud q̄ i. literatū. passiuū. retinet significacōez actiui. et passiuū. ita q̄ si uulgatē det̄ sub uoce actiui. latini debet fieri tamq̄ p̄ actiui. Et si uulgatē det̄ sub uoce passiuū. latini debet fieri tamq̄ p̄ passiuū. Ut si det̄ tale uulgatē. Jo. honore lo. nio patre. et tu si aspectato da me. Dicatur ego ueneror mei patre. et tu moraris a me. Et sūt ista. i.

Sententia et Antonio

Largior.	largiris.	largit̄. siuz p̄ donat̄. et cō donato.
Exterior.	exterioris.	extert̄. siuz p̄ prouid̄. et cō prouito.
Veneror.	ueneraris.	uenerit̄. siuz p̄ honorat̄. et cō honorato.
Moror.	moraris.	morat̄. siuz p̄ aspectat̄. et cō aspectato.
Osculor.	oscularis.	osculat̄. siuz p̄ basciat̄. et cō basciato.
Ortor.	ortaris.	ortat̄. siuz p̄ ofortat̄. et cō ofortato.
Criminor.	crimmaris.	crimnat̄. siuz p̄ icolpat̄. et cō icolpato.
Amplector.	amplecteris.	aplet̄. siuz p̄ abrahiat̄. et cō abrahiato.
Interpetror.	impetraris.	impetrat̄. siuz p̄ desponit̄. et cō desposito.

Vnde usus. **L**argior. exterior. ueneror. moror. osculor. ortor. **C**riminor. amplector. tibi sint omnia lector. Et bene si nūmēs impetror addē debes. **Ubi deponētia passiuā quē casu regat.**

Nota q̄ p̄ma manciēs ūboz deponētiuz ante se uult nēm p̄sone agētis. et post se q̄tm

ul' ablati p'sone patientis. ut ego utor panis ul'
pane. Et sit illa. s.

utor. — uteris. — usus. suz.
frutor. — frueis. — fruit? ul' fruct? suz.
fungor. — figeris. — funct? suz. p' v'icare.
potior. — poturis. — potit? suz.
vescor. — uesceris. — sine pretito.

Unde usus.

Quibus fruimur. optatis qz potimur.

Vescimur atqz dapibz. utimur utilibz.

Et ad officiu p'tinet tantu fungor.

Recordor. — recordaris. — recordat? suz.
Reminiscor. — reminisceris. — sine pretito. p' recordare.
Cominiscor. — cominisceris. — sine pretito.
Obliviscor. — oblivisceris. — oblit? suz. p' scordare.
Misereor. — misereris. — misert? suz. p' misericordiare.
Et multa alia. Et ista dicitur ubi deponetia passiva.

Nota q' Deponetia Acquisitiva. que casu regit.
secundu maneres uboz deponetur. Ante se
uult nrm p'sone agentis. 7 post se datu
p'sone patientis. ut ego auxilior tibi. Et alia
sunt ista. s.

Auxilior. — auxiliaris. — auxiliat? suz.
Patrocinor. — patrocinor. — patrocinat? suz. p' p'curare.
Amniculor. — amniculor. — amniculat? suz.
Suffragor. — suffragaris. — suffragat? suz.
Amicor. — amicaris. — amicit? suz. p' amicare.
Inimicor. — inimicaris. — inimicat? suz. p' inimicare.
Loquor. — loqueris. — locut? suz. p' loquere.
Dominor. — dominor. — dominat? suz. p' signare.
Inimicor. — inimicaris. — inimicat? suz. p' inimicare.
Insidiator. — insidiator. — insidiat? suz. p' appostare.
Et multa alia. Et ista dicuntur uerba
deponetia Acquisitiva.

Terz nota qd de iibz psonale potest regē dātū.
 ex natura Acquisitionis. ut. amo petz michi. 7
 tu stas michi. i. ad utilitatē meā. **¶** Unde iis.
De tibi iibz regit acquirēdo dātū.

Nota qd **Vba Deponecia Transitua. quē casu regat.**
 tercia manēis iibz deponētūz. Ante uult
 nfm psonē agētis. 7 post se Acquisitū psonē
 paciētis. ut ego agredior petz. **¶** Et sūt ista. s.
 Agredior. — agredieris. — agressus. suz. **¶** p. mullire.
 Sequor. — sequeris. — secut⁹. sum.
 Persequor. — psequeris. — psecut⁹. suz. **¶** p. sequitare.
 Imitor. — imitaris. — imitat⁹. suz.
 Prosequor. — prosequeris. — prosecut⁹. suz.
 Comitōr. — comitaris. — comitat⁹. suz. **¶** p. acōpagnāe.
 Loquor. — loqueris. — locut⁹. suz. **¶** p. finellare.
 Affor. — affaris. — affat⁹. suz.
 Lucior. — luciaris. — lucrāt⁹. suz. **¶** p. guadagnāe.
 Nascior. — nascieris. — nact⁹. suz.
 Sorcior. — sortiris. — sortitus. suz. **¶** p. aquisitare.
 Adipiskor. — adipisceris. — adept⁹. suz.
 Venor. — uenaris. — uenit⁹. suz. **¶** p. cacciare.
 Incipor. — incipis. — incipit⁹. suz. **¶** p. ocellare.
 Piscor. — piscaris. — piscat⁹. suz. **¶** p. pescare.
¶ Et mltā alia. **¶** Et ista dicūt ūba deponēcia transitua.

Nota qd **Vba Deponecia Effectiua. quē casu regat.**
 quātā manēis iibz deponētūz. Ante se uult
 nfm psonē paciētis. 7 post se Abitū sine pre
 positōe. Vt Acquisitū mediātē prepositōe propf.
 ul' ob. psonē agētis. ut cūcius locūdat boīs
 moribz. ul' propf. ul' ob bonos mores. **¶** Et aliq.
 sūt ista. s.
 Letor. — letaris. — letat⁹. suz. **¶** p. alegrare.
 Iocior. — iocuaris. — iocuat⁹. suz.
 Gratulor. — gratulāris. — gratulat⁹. suz.

Tristor.	tristans.	tristat. suz	p. atristat.
Contristor.	contristans.	contristat. suz	
Verecundor.	verecundans.	verecundat. suz	p. uergo gmae
Delector.	delectans.	delectat. suz	p. delectare.
Irascor.	irascens.	iratus. suz	p. irascere.
Bachor.	bachans.	bachat. suz	
Crapulor.	crapulans.	crapulat. suz	p. reambriacae.
Ebrior.	ebrians.	ebriat. suz	

Et multa alia. Et ista dicunt ubi deponetia effectiua.

Nota q. **Vba Deponetia Passiua. que casu regit**
 quinta manens ubi deponetiu. ante se uult
 nfm psonae pocietis. 7 post se ablati. a. ul. ap.
 mediate psonae agētis. ut cinctus ē nat' a bono
 patre. Et sunt ista. s.

Nascor.	nascens.	natus. suz	
Orior.	oriris.	ortus. suz	p. nascē.
Exorior.	exoriris.	exort. suz	
Renascor.	renascens.	rinat. suz	p. renasce.

Et multa alia. Et ista dicunt ubi deponetia passiua.

Nota q. **Vba Deponetia Imperfecta que casu regit**
 sexta manens ubi deponetiu. ante se uult
 nfm. 7 post se nō regit casus sine preposiāe
 ut paulus gradit' ad scolas. Et aliq. sūt ista. s.

Gradior.	gradieris.	gressus. suz	
Proficiscor.	proficiscens.	profect. suz	p. ure. o.
Regredior.	regrediens.	gressus. suz	p. amare.
Reuertor.	reuerteris.	reus. suz	p. reuocare.
Alteror.	alteraris.	alterat. suz	
Rivor.	riuaris.	riuat. suz	p. facere qstide
Ingridior.	ingrediens.	gressus. suz	p. intrare.
Egredior.	egrediens.	egressus. suz	p. uscare.

Et multa alia. Et ista dicunt ubi deponetia imperfecta.

Nota q. **Vba Deponetia Effectiua. seu Absoluta. que**
 septima manens ubi deponetiu. ante se
 uult nfm. 7 post se nō requirit casus. ut
casu regit

cincius lacrimat qñ fatiscit Et aliqñ sūt illa. s.
lacrimor. — lacrimas. — lacrimat. suz // p lacrimare.
fatiscor. — fatisceris. — fatiscit. suz. p // fatiscere.
cachinor. — cachinat. — cachinat. suz // p ridē.
glorior. — gloriaris. — gloriat. suz // p gloriare.
expergiscor. — expergiscis. — experit. suz // p

Et maxie sūt ista deponētia effectiua. Que
ut plurimum ponitur absolute. Et cōuerso. s.
q ista ūbi qñq effectiue ponit. ut petrus fa-
tiscit longis lectionibz. ⁊ ipse gloriat multis lec-
tionibz. Vt p. opt. ut ob. multas lectiones. Et mltā
alia. Et illa dicit ūba deponētia absolute. Co-
pue memēto q oē ūbz potest quidāq ponit abso-
lute. Et hec de Verbis psonalibz dicta
sufficiant. **De Vbis Impsonalibz. Quid et**
quocuplex sit. Et de ipoz Regimine:

Nota q Verbz Impsonale est illud. qd
caret. Numēis. ⁊ psonis. Et declinat
p tercia psonas singularis numeri
Et ē duplex. s. Impsonale Actiue uocis
Et istud tminat i. t. ut Intēst. placet.
pemit. decet. ⁊ beneficit. Et Impsonale passiue
uocis. Et istud tminat i. tur. ut amat. emit.
datur. docetur. audit. seruitur. dicit. iur. stat.
De quoz maneriebz deo pcedēte p ordinem
dicet inferius. **Quē casū regat. Vbi ipsonalia**

Nota q pma. **Actiua**
maneries ūboz Impsonalibz Actiue uocis
ante se uult. gfm. ⁊ post se. infinitum
ut petri intēst legē. Et aliqua sūt ista. s.
Intēst. — intērit. p appertēnē.
refert. — referebat. p
Verū est q si p ista duo ūba darent ista.

uulgaria. Ad mī. Ad tū. Ad sū. Ad nōi. Ad voi.
 Tu nō debes dicē. mei/ tui/ sin/ nostri/ 7 ustrū.
 7; debes dicē p abltm singulare feminini gms
 suoz possessuoz. siue deriuatoz. s. mea/ tua/
 sua/ mia/ 7 via. Vt mea intēst legere.

Nota q
 secūda manēēs ūboz īpsonaliū actiue uocis
 Ante se uult datū. 7 post se īfinitū. ut
 michi placet legere. Et aliq sūt ista. s.
 placet. — placebat. — p placē.
 libet. — libebat. —
 licet. — licebat. — p cē. licitū.
 accidit. — accidebat. —
 cōtingit. — cōtingebat. — p intuenire.
 euēnit. — euēnebat.
 Et pauca alia.

Nota q
 tercia manēēs ūboz īpsonaliū actiue uocis
 Ante se uult Accusatiū psonē paciētis. 7 post se
 gīm psonē agētis. ut me tedet petri. Et aliq
 sūt ista uidelicet.
 pemitet. — pemitēbat. — p pemitē.
 tedet. — tedebat. — p renreſcē.
 miseret. — miserebat. — p misēcordiare.
 piget. — pigebat. — p pesare.
 pudet. — pudebat. — p uergognare.
 Sz miseret. uidet^r esse strarū alioz. ut deū
 miseret pecto peccatoz.

Nota q
 quarta manēēs ūboz īpsonaliū actiue uocis
 Ante se uult Accusatiū psonē paciētis. et
 post se īfinitū. ut cūcūq; oportet studere.
 Et sūt illa. s.
 Decet. — Decebat. — p cōuenire.

Delectat. — delectabat. — p delectare.
 Innuat. — innuabat. — p innuare.
 Oportet. — oportebat. — p fize apporto.

Nota q^a prima manētes ūboz ipſonaliū actiue uocis
 ante se uult Ablat. A. ul' ab. mediāte pſoe
 agētis. 7 post se datū pſone paciētis. ut a popu
 benefiit michi. Et aliqua ſiūt iſta. ſ.
 Satiſſit. — ſatiſſiebat. — p ēē ſatiſſacto.
 Benefiit. — benefiebat. — p ēē benefacto.
 Maleſiit. — maleſiebat. — p ēē maleſacto.

Uba ipſonalia Paſſiue uocis quē caſū regāt.
Nota q^a ſecunda manētes ūboz ipſonaliū
 paſſiue uocis ante se uult Ablat. pſone agētis
 A. ul' ab. mediāte. Et post se Accuſatū pſoe
 paciētis. ut a me amat petz. Et ſiūt iſta. ſ.

Amatur. — amabit. — p amare.
 Diligitur. — diligebat. — p diligere.
 Celatur. — celabatur. — p celare.
 Colitur. — colebatur. — p colere.

Et multa alia. Et iſta dicit ūba ipſonalia
 paſſiue uocis tantū. i. q^a uolūt post se Accuſatū tantū.

**Uba ipſonalia Paſſiue uocis. Actiua poſſeſſiua. quē caſū =
 regant.**
Nota q^a ſecunda manētes ūboz ipſonaliū paſſiue uocis
 ante se uult Ablat. A. ul' ab. mediāte pſoe
 agētis. 7 post se Accuſatū pſone paciētis. cu
 gto. ul' ablo. ut a me arguitur amicus faſtidio.
 Et aliqua ſiūt iſta. ſ.
 Emicitur. — emicabit. — p apparere.
 Impletur. — implebit. — p implere.
 Arguitur. — arguetur. — p reprehendere.
 Vacuatur. — uacuetur. — p uocitare.

¶ Et multa alia. ¶ Et ista dicuntur uerba impersonalia
passive uocis. Actiua possessiua. *Impersonalia passive*

Nota quod *uocis Actiua Acquisitiua. que casu regat*
tercia manens uerborum impersonalium passive
uocis. Ante se uult Ablativum persone agentis
mediate prepositioe. A. uel. Ab. Et post se Accu-
satum persone patientis. Et ultimum Accusativum potest
habere dativum qui regitur ex natura acquisitionis
ut a me datur tibi panem. ¶ Et sunt illa. s.

Datur. — Dabatur. — p. dare.

Donatur. — Donabatur. — p. donare.

Manifestatur. — Manifestabatur. — p. manifestare.

Ostenditur. — Ostendebatur. — p. monstrare.

¶ Et multa alia. ¶ Et ista dicuntur uerba impersonalia
passive uocis. Actiua acquisitiua. *Impersonalia passive*

Nota quod *uocis Actiua transitiva. que casu regat*
quarta manens uerborum impersonalium passive
uocis. Ante se uult Ablativum. A. uel. Ab. me-
diante. persone agentis. Et post se duos diuersos
Accusatiuos. sicut dictum est supra in uerbis Actiuis.
ut a me docetur petrus grammaticus. ¶ Et alia
sunt illa. s.

Docetur. — Docebatur.

Flagitatur. — Flagitabatur. — p. adomandare.

Poscitur. — Poscebatur.

Petit. — Petebatur. — p. petere.

Rogatur. — Rogabatur. — p. pregare.

¶ Et multa alia. ¶ Et ista dicuntur uerba impersonalia
passive uocis. Actiua retransitiua. *Impersonalia*

Nota quod *passive uocis Actiua imperfecta. que casu regat*
quinta manens uerborum impersonalium passive
uocis. Ante se uult Ablativum. A. uel. Ab. mediante
persone agentis. Et post se Accusativum persone

pacietis. Et ultra accusatim potest habere ablatum
a. ul' ab. mediate. ut a me auditur lectionem
a magistro. ¶ Et aliqua sunt ista. s.

Auditur. — audiebatur. — p. odire.
Adiscitur. — adiscerebat. — p. ipanire.
Dividitur. — dividebat. — p. aspartire.
Segregatur. — segregabat. — p. aspartire.

¶ Et multa alia. ¶ Et ista dicuntur ubi impersonalia
passive uocis. Activa imperfecta. *Impersonalia passive*

Nota q. uocis. Neutra. Acquisitiva. que casu regit.

Sexta manens ubi impersonalia passive
uocis. Ante se uult ablatum. a. ul' ab. mediate
personae agentis. Et post se dativum personae patientis
ut actio seruit magistro. ¶ Et alia sunt ista. s.

Seruitur. — seruebat. — p. seruire.
Disservitur. — disserviebat. — p. disservire.
Consultatur. — consulebat. — p. consuegere.
Obeditur. — obediabat. — p. obedire.

¶ Et multa alia. ¶ Et ista dicuntur ubi impersonalia
passive uocis. Neutra. Acquisitiva. *Impersonalia passive uocis*

Nota q. Neutra. Transitiva. que casu regit

Septima manens ubi impersonalia passive
uocis. Ante se uult ablatum. mediate. a. ul'
ab. personae agentis. Et post se accusativum personae
patientis. ut a petro amatur tuus. ¶ Et alia sunt ista. s.

Amatur. — amatur. — p. amare.
Semminatur. — semminatur. — p. seminare.
Scribitur. — scribitur. — p. scribere.
Metitur. — metebat. — p. metere.

¶ Et multa alia. ¶ Et ista dicuntur ubi impersonalia
passive uocis. Neutra. Transitiva.

*Impsonalia passiue uocis Neutra imperfecta
que casu regunt.*

Nota q̄ octaua maneries uboz ipsonalium
passiue uocis. Ante se uult Ablm. A. ut
ab. mediate. p̄sone agentis. Et post se
accus. itm̄ p̄sone patiens. ut a me itur &
ecclesiam. ¶ Et aliqua sūt ista. s.

itur. — ibatur.

Ambulat. — ambulabat. — p̄ ire. o. p̄. mate.

uadit. — uadebat. —

remicat. — remeabat. —

redit. — redibat. — p̄ retornare.

emigrat. — emigrabit. —

¶ Et mlt̄a alia. ¶ Et ista dicūt ūba ipsona-
lia passiue uocis. Neutra imperfecta. *Impsonalia*

Nota q̄ *passiue uocis Neutra Absoluta. que casu regūt.*

Nona maneries uboz ipsonalium passiue
uocis. Ante se uult Ablm p̄sone agētis
A. ul. ab. mediante. Et post se nō requirit
casu. ut a cūcio dormit. ¶ Et alia sūt ista. s.

Dormitur. — dormiebat. — p̄ dormire.

Vigilatur. — vigilabat. — p̄ vegliare.

Gemitur. — gemitat. — p̄ plāgere.

stertitur. — stertebat. — p̄ ronciare.

¶ Et mlt̄a alia. ¶ Et ista dicunt uerba Imper-
sonalia passiue uocis. Neutra Absoluta.

¶ Et hec de Verbis Personalibus. Et Imper-
sonalibus dicta Sufficiant. ~

Deo gr̄cias. Amen ~

Supamat

Nec noua praeitū ^{iste liber descriptus a. audy. f. more} multa retereit opus.

Siquis amat qd. amare uult felicit ardet

Gaudet ⁊ ueto nuncet ille seruo.

Et figs male fert ^{furiose} indigne ^{amores} regna puelle

Nec pereat. nostre sentiat artis op^{us}.

^{amator}
Cui aliquis ligneo collis nodatus amator

Atrate solimis triste pendit honus.

Cur aliquis in rigido fodiat sua precordia ferro.

Inundus credis pias amator h̄ habet

Quin ^{in amore} nisy ^{ab amore} defierit misero peritus amore est.

Desinat. ⁊ nullus finis auctor eris.

Et ^{tu cupido} puer es nec te ^{aliquo} quid qeq nec ^{venit} lne oportet.

^{Jo cupido} Unde^{60 annis} ^{70 annis} trecenti aios mollia regna tuos.

tu cupido
Naz poterat uti nudis ad bella sagiptis. *Qua tua sagipte no nocent quatuor corpus & quatuor id m*

Et tua mōtifero sanguine tela carenti.

¹⁷ ^{in mare}
Victoris 7 gradus et acuta dimittent asta.

Et victor multa cede cruci? cati

T^{cupido}^{et venerens}u cole patrias tue quibz intima artem

Et quaz^{utiq} initio nlla^{potest illud} sit orba^{et mater} parens.

in cypro
Effice nocturna. ut tergat' ianua rissa

Et tegat ornatas multa corona fores. ^{florum} ^{immitte} Quia dicitur in nocte coronas flavas
Flammis immitte tunc ut indicet

In cupido i iocundis locum
Fac doceat furth iuuenes timideq; puelle

^{decepiat} ^{puelle su} ^{decepiendi} ^{uirs multa}
Verberare ^{picute} decet ^{nti} tanto calib: arce uirō.

Et mo blanditas ^{afra} rigida, in ungra ^o post ^{i. iustitias}

^{amans} Dicit. ⁊ exclusus flebile cantet ^{amator} amans.

^{ad. schuster. 1160}
 Arc ^{illa regina sua} ^{quoniam} ^{filium} ^{pacet}
^{quoniam} ^{quoniam} ^{quoniam}
 Per ^{audito} ^{illos molitur} ^{quoniam} ^{audito}
 Da ^{audito} ^{illos molitur} ^{quoniam} ^{audito}
 Da ^{audito} ^{illos molitur} ^{quoniam} ^{audito}
 Redde ^{audito} ^{illos molitur} ^{quoniam} ^{audito}
 Nec ^{audito} ^{illos molitur} ^{quoniam} ^{audito}

Impia si nos legisset ^{fulgentia} sula libellos
^{fulgentia} Herisset caput purpureū nise tuo.
 Ne duce diuinas hoies concessat curas.
 Reptas ^{fulgentia} eiz ^{fulgentia} fohi me duce namq̃ eat.
 Nas ^{fulgentia} legens erat tūc eiz ^{fulgentia} didicistis amare.
 Ios ^{fulgentia} nūc uob ^{fulgentia} nūq̃ legens erat
 Publicis affecto intus ^{fulgentia} inssa ^{fulgentia} sup̃ssa lenato
 Pectora. ^{fulgentia} inuicte quibz ^{fulgentia} emete sue.

[illegible]

Dr huiusmodi qd hie
nie habentis scilicet nptia
solummodo maledictio- teston
dix pascuolabna sine nate
bant qd aliud infest- fere
ntem a tanger- sanguinem
eius dicitur fuit z rece-
dit postea ad pnt hucules
molo gravabat z laborabat
T etuonio fuit vauz phy-
locoem mium z cognant
ipm qd si sapientia- faginat
cum ipso hucule fapulo et
nemini conuoluit- phloce
cof aut fct fct- in m
pogen fipens- pntis fici
tus fuit helenay merulas
merulas aut- gnerunt ex
aratione z obidit- trogam in
dem fatatione erat qd n ille
phylocoem accellitit- tro-
amz cum fagipio huculio
mora capi no potuit fa-
dem vlyeo- regituit eum
p reet ille- phylocoem mas
pnt vlyeo- iut- et dux alio-
cabat illas fagipio- dedit-
vna z puxit eum tpele
ille puxit no cunctant
qz dedit illas z no cunctant
vz dicit- aut- qd ipse m-
fuit- dedit illas pnt- i qua
fuerat pntus no pot- en
fuit- dedit illas dedit-
dedit tot- z h dicit

^{Tuna ostendit}
Quia letis fuerat parte peinti heros
^{id est}
Debuit celeri p secuisse manu
^{id est}
Post tñ h mltos sanatus credit anos.
^{id est}
Suppremit hellig inposuisse manu
^{id est}
Qui mō nascentes propterea pelleret mortos
^{id est}
Ad monos terraz mic q lentis opz.
^{id est}
Aut noua si possas sedare incendia tepes.
^{id est}
Aut ii per mres pabuere suas.
^{id est}
Dux futor in cursu e' currenti cete furoz
^{id est}
Diffiales adit' impet' ois ht.
^{id est}
Salut' ab obliquo qm az d' desistere pnt
^{id est}
Dignat in adit' ire natu' aquas.
^{id est}
Impates amis n' ad hinc terribilis arte
^{id est}
Respuit atqz odio ne h' monētis hē.
^{id est}
Iggrediat mel' tuc ai suz mulneri tign
^{id est}
Ias finet. z ueris uocib' achis erit
^{id est}
Quis matres nisy mentis i ops illuc nat
^{id est}
Fleze ueter. nō hōc illa loco monenda est
^{id est}
Cuz cecit lacrimas amz qz ipleneat egerz
^{id est}
Ille dolor uerbis emotorand' erit.
^{id est}
Temporib' mediana ualer dñi tpe profut
^{id est}
Et data nō pto tpe una nocet.
^{id est}
Quā et accedis nita ientis qz uetad
^{id est}
Temporib' si nō adagredine suis huc- dicitur- dat
^{id est}
Ego ii mfas fueris ura medicabilis arte.

qd qd illa no est monenda
dix uidet filius mōmz qd ip
fuerit aut- qd monenda

fuerit qd qd mfas
sua colla- qd mfas filia
ora

[illegible]

Veneris equus qz sit fici adulter
fili maledicta
pignori a et deponitur erit.
veneris alij carnis quid vlion armis.
Tribulentur vires gretia tota suas.

Sine opz bellis uellet dare nlla geret
 Sine foro uacuz licet arguos erat.

Quod potuit fecit ne nil ageretur amare

Ad desidia. S. mudo *amore* *Ad desidia*
Sic uieiet ille puer sic puer ille manet.

Ruri q̄q̄ oblectant aīos studiū q̄ colēdi.

Quilibz huic cure cedere cura potest.

Colla uite comitos honeri supponere tuiros

Santiet ut dixi uomer. Whunc humus.

Ubrue usata cerealia semina tēti

Que tibi ^{Semina} agz ^{Suavis} mltō ^{camp} fenore reddit ager

Aspice cūctos ^{fructus} pomorū videre ramos

xviii panes pedit
 Ut sua ad terram uix fecit. arbor. bon.

A sine latentes 107 mdo murmurare culos.

Aspic cœdentes fœtile ^{uicium} gramē oues.

Ecce petuit rupes p̄cur p̄rupta q̄ saxa cepelle.

^{myelle} ^{filij}
Iq referūt edis utera plena suis.

Diffusio megalis modulatur ariidine carionis

2 Nec debuit cunctos sedula turba cines

^{proferunt} ^{bonum} ^{baat}
 Nunc sunt ut ille filius magister et

populus inquit bonorum non eo presentem

Quid cum superpositos fuerit exina fumos.

Querit egi

iste regitus sacerdos
grat & cum omnes feci
meum apud tuorum ist
no int sic veniunt fiji
excois gerunt cum d
nunt vix agamans
& sic omni aduhtant
in nota qd aduhter de a
enim fies accedens &
ostendit omni qd omni
multum fies aduhter
& quibz int spem

^{hotes pallensu- accipit leopelli iclinata p. m. mellis}
Ne releuet depti lumina curia fui.

^{fructu- pedes}
^{Alia} Domi dir. utriq. somnia est meculz estis.

^{Alia} De plet flores. igne leuatur vemo.

^{Alia} De poribz cētis matuz rustic unuz

^{colligit- z mudo sibi pde multa fluit.}

^{De poribz cētis acceptis colligit libas.}

^{Et tōbz curo pectine ulat humuz.}

^{Alia} Hic ptes riuos ducere lenis aque.

^{Alia} Hic potes rigus plantz deducē lenis aque.

^{Venit in hio. hic cumuz riuū adacet.}

^{Stet p pegrinis arbor opti comis.}

^{Cuz seml hēc auz cepit mulcē uolūtis}

^{Debulz pennis urit ex it amor.}

^{Nel tu uenidi studuz cole. sepe recepit}

^{Burpit aplzby uicta sorore uenit.}

^{Nūc leproz p miz citolo sectare signa}

^{Nūc tua fiondis retia tēde uigis.}

^{Nūc pauidz tēre uia fiondine cētus.}

^{Nūc cadit aduā cūfate foris iper.}

^{Nate fatigatz sopn nō curi puelle}

^{Excipit. z oula nieber qete leuat.}

^{Leuius est studuz studio in alite capta}

^{Nūc lino. ut calamo p miz pua sequi.}

Vel q^{uod} putas cor^{de} audio male deuot^{us} ore ^{est leu^{is} f^{ideli}u^m}

Adare sp^{iritu}s heri recina^{re} cibis.

Aut hui^{us} aut alijs don^{um} adulas amare

Ip^{se} n^{on} fut^{us} recipiend^{us} eis

Qu^{ia} t^um qu^{ia}s firmus retine^{re} iunctis

Paul^{us} a lignas car^{is} p^{er}ge vias

Ulebis a curret de^{re} h^{ic} n^{on} amice

S^{ed} q^{uod} n^{on}z min^{us} ire uoles magis ire memeto

Stabit et in me^oria res tibi sepe uix

S^{ed} q^{uod} n^{on}z min^{us} Verfer. i^{nter}uitos c^{irca}te co^{ge} p^{er}as

Hec pluu^{is} opta. nec te p^{er}grina mo^{re}nt^{ur}

Sabbi. n^{on} dipma ala tota suis.

Nec q^{uod} t^um h^{ic}eris f^{ideli} quod t^um quere sup^{er}st

Ulla. n^{on} man^{us}. n^{on} p^{er}re figne mo^{re}s.

U^{bi} n^{on} numeru^m. n^{on} crebro respice roma^m

Set fuge. t^um. ad huc p^{er}st. uolte fugi est

Dura aliq^{uod} p^{er}cepta uocet. n^{on} d^ura fitem

Est. f^{ideli} uale^{re} Est. f^{ideli} uale^{re}. multa d^uca feres. p^{er}st^{us} mebis

Sept^{em} bibi fucos qu^{ia}s iunctus. uiu^{os} Quod d^ucat q^{uod} uoc^{us} i^{nter}u^{os} z o^{mn}es

Eger. et oru^{ti} meli n^{on}ata in est

Ut co^{pi}s red dimas feru^{us} p^{er}u^{us} z ignes

Arria n^{on} f^{ideli}ti^{us} ori lab^{is} aqua

Ut uale^{re} uio. q^{uod}q^{ue} tollere neg^{is} iby

Ne patrum pius hoc corpore minus habet
 Et tu est artis extrema unius nostre
 Et labor est unus tui pmi piti
 Aspiras ut pbs leatint pmi gunga in nencoe
 Et noua ueloces angli leant acion
 Forsitan alaribz pitis ceure puebit
 Sed tu ceibis domqz redire uoles
 Nec te la paty fiamqz reuocabis amice

Quia procedens aliquam ex
cusationem honestam qz in
redieris plenitudo. i. hone
stas carit et ex cusatione tu
relituo. ne iudicet redire
ff. de iur. iur. iur. iur.

¶ 10. ¶ multos es multa
punctum vobis inter
que no attendunt rui pa
rabiles in hec pmissa
invenit eos

Non anis in fani carmine rumpet humis
Non feges exilis alios transibit magnis
Nec subito phœbꝫ pallide orbis eat
Ut solꝫ ecoreis ibiti tiberiꝫ i vnrag
Ut solet in nines una uebet equis
Nulla recantitas deponet pectora curis
Nec fugiet uino sulfure metis amœ
Quid te phalside i uerut gemina fac
Cis patria cuperes colchꝫ maneꝫ como
Quid e profuerit curc perseyꝫ ebe
Cis e uirtus afculit auri eitis
Omni feati nece feris ueretur ignis
Logus z iunto pectore scot vnor
Verit tu poteris ipies inulle figuris
Non poteris aqz uti uita tui.
Dicis hys etiz cu uiz discedē uellet
Dulicauꝫ ubi detinuisse ducom
Non ego q pmo ut meniz sperare solchꝫ
Iz pœa ut quins tu mis e uelis.
Et tantum ut quins eꝫ tua digna uidebur
Quod dei q magni filii solio eum
Ne pre res oro spirituz pminere posco
Quid mihi optari p mi uoti potest
Et freta mota uides. z debes illa tuncē

Valior uelis post modo uenter erit
 Que tibi cū fuge. nō h̄ noua troya refgit.
 Non aliquos sortos cursu. ad arma uocit.
 Hic. amor h̄ p̄p̄ est. igitur mal' ul' neros una.
 Toti q̄ sbregio tēra futū tuo est.
 Illa loquchit. nauem soluchit ulgēs.
 Irati cū uelis arces decūit ubi tulere nothi
 Ardet 2. adfontis arces decūit. ad arces.
 Nec tūctis ē illis actenuit. amor.
 Ego q̄quis opem nostrā. tibi p̄p̄ ab arce
 De me uene fides caminibz que fides.
 Si te cū potens dñe retinebit in urbis.
 Nece cōsiliuz qd̄ sit in urbe meuz.
 Optimus ille fuit unadex retinētia p̄ctus
 Vincula q̄ rupit decoluit q̄ semel.
 Coz cū tū ai est illuz mirator et ip̄.
 Et dicaz monuas nō eget ille meis.
 Tu michi qm̄ qd̄ amas egre didisti amā
 Nec potes et uelles ip̄e docēdus eris.
 Exer refer teaz scelerate fca puellis
 Et pone ante oculos. oia dapna tuos
 Illud 2. illud aliet n̄ ca. cōcepta rapinā
 Sub titulo nostros missat auara lares
 Coz michi fcl̄ nūruant sua. fcl̄ lit. jura
 Ne scias quōtes para iactare foras
 Dilige ip̄a alios. ante fcl̄ lit. amari
 Inhibita heu neros quas michi nō dat ab
 Nec ē p̄ctos manifestat oia sensu
 At q̄ ut p̄ctet et inq̄ fcl̄ lit. i illis
 Esse. dole tū sponte diffus eris
 Cesserat inquadaz nup̄ mea cura puella

Conueniens aīo nō erat illa meo
Curabam p̄p̄ris eger polioarius hēlis
Et fateor incedas turpit' eger enim
Profuit assidue uitiis in fiste Amice
Id que in scām sepe klubre fuit
Quam mala dicebat nre formosa puelle
Nec tñ ut uerum q̄ fiteam̄ erant
Brachia q̄ nō sūt nre formosa puelle
Nec tñ ut uey q̄ fiteam̄ erant
Quaz breuis est t erat q̄ multaz poxit amāz
Hic odio uenit maxima cā meo.
Et mala sunt uicīa bonis errore sub illo
Pro uitio uirtus crimina sepe tulit
Quaz potes ī perus uoces deflece puelle
Iudiciuz q̄ breu' limite falle tuum
Turgida si plena est si fusca nigrariocento
Ingratilis macies cimen h̄re potes et potit
Dici pelulans q̄ rustica non est
Quum ī quacūq̄ caret fēma tua femina uote
Dat moueas blandis usq̄ p̄cat sonus
Exige q̄ cūcter si qua est sūi nocte puella
Sat sater nescit sūi mouetur pedem.

283
Barbara fme est fac teatiz multa loquat
Nec vidiat oadas tangere posse iram
Pecul hst tumide fastia nulla regat
Simale dentata manui q rideat illa.
Nollibz e oculis q flectat illa refect.
Proceat z subito atq se no finxerit vly.
No danam celeris mane tulisse grad.
Ausertm cultu gemis auro qz regit
Quia ps minima e ppa puella luy.
Depe tult q ames iter taz multaregras.
Denit hac aulos egide diues amor.
Inprouis ates dephentes natus i ermt.
Infelix uitis deat illa suis.
No m huic nimia precepto trecte tutus e.
Fallit az multos forma sine arte decens.
Tu q compositas atq polluet ora uenendis
No one uidat nec putat obster eas
Pisantes inuantes a rez mille colores
Et huc intrepide exopa lapsi sin
Illa tuas recolet Phineu medicamina mensas
Non semel hic stomacho uascula fit mo est
Huc tibi que medio veneris pstem mvisu
Eloqua ex si pte fugandus amor.

Al Dulca quæ ex illis pudor è me dicte s tu
Ingemo vbiis date plura meis.
Nup eis nros qdaz carpsat libellos.
Quor censura missa ptiua est.
Dus mo sic placeas dus toto cantez iorde.
Quam volet i pugnet un et alt op.
Ingenuz mag' liud detratat ora ex.
Dus qd es ex illo zoye nom h abes.
Et tua saclege lamat carmina lingue
Pertulit huc intos q dute troya deos.
Suma petat liuz p flant altissima venq.
Suma petat dextra flumina missa remis.
It tu qoulq es que nra ticta ledit.
Sisapis ad nros elige q suos.
Fortia arconia gaudet pte bella refey.
Schis illu qd locus è potest.
Trance sonat tragici traxos dea in ednos.
Querib imedijs sarius hincus eris.
Lter i dulos hostes strigut valy
Seu cele ex tremuz seu trahit ille ptem.
Blanda flectatos elegie cantet amores.
Et leius arbitrio hnat amica suo
Calli machi nris no dicend achilles.

Cicippe nō est eris homīe tuū.

Cui feret andromage p mgnitz trayda ptes.

Pecar i andromage trayda siqu agit.

Taye i arte nra est lasciuu liba nra est.

Nil michy cū nupta tabys arte nra est.

Simca materie ressonent mufa iade

Diani et falsi trinnis acta rea est.

Rupē tuū coay. magnuz nom habem

Natus erit tm q pede cepit cat

Et nimuz pperis uita m pla dolebis.

Et capiet al carmina multa acri

Nam uiuat studiū fame m crescit honore

Principio diu m anelat equis

Tantuz se nobis elegi dele fatent

Quantum virgilio nobile debet op

Natus mudiē ressonant acule lea

Fortius i qā cū pte tuo

Ergo ubi q cubitus et op iuuenite patet

Ex pte pmissē tpe noris erit.

Gaudia ne dñe pleno si corpē sumas.

Se capiat i eas q libz ante uelz

Ram libz iuenas m q tua prima uoluptas

Desinat apma prima signis eris

Substantata uenius gratia frigora soles.
Sole uiuat umbre grata sit vnda siti
Et pudat et euam ueneris q̄ uige figas
Quam minime uigi pte decet putas
Nec labor efficē est raro vera fatet
Et nichil ē q̄ se deceuisse putent
Tunc etiam iulco totas apire fenestras
Turpia q̄ amissō m̄bra notare dic
At simil' ad metas uenit finita uoluptas
Laxa q̄ tūz tota corpōa mente rarent
Dum piet et mallos nullaz tēgisse puellas
Lacturus q̄ t' nō uidere diu
Tunc ad signa q̄cunq; corpore mda
Lumina q̄ in uitae illius usq; tene
Forſitan hec aliq; naz sūt q̄ pua uocabis
Set q̄ nō p̄sūt singula multa iuuat
Parua necat multu spatioſus uipa tauru
Deane nō magno sepe tenetur aper
Tu tū nūo pugna p̄cepta q̄ i unum
Cōtrahē de multis gradis actus erit
Sed qm totiaz mores totiaz q̄ figut
Nō sūt iucicis oīa damna meis
Quo tua nō possit offendy p̄cā fco

55 1665
Forſitan hoc alio iuice cimen erit.

Ille qꝫ obſenas i aperto pectorꝫ partes
Viderat i aſſu qꝫ fuit peſit amor.

Ille qꝫ aueneris rebꝫ ſitgente puella

Vidit i mundo ſigna puella thoro

Ludicis, oſi, quos potuerunt illa moueri

Aſſarunt tepide pectora nra ſares.

Altrax maiorẽ turla, ille puer qꝫ ſolus artꝫ

Sautia maiorẽ turla petens opem

Quo qꝫ clam iacuit recepte obſena puella

Et uidit que mox ipſe uidere uetat

Dy meliꝫ qꝫ nos moneamꝫ talia quẽqꝫ

De pſit nõ ſit ex petenda tñ.

Ortor, et ut ſiml' paritax binas abſentis amicas

Fortior eꝫ ples qꝫ qꝫ habere potolt.

Sexta mens luptito cuꝫ diſciunt utaqꝫ

Altrius uires ſubtrahit alter amor.

Glandia pꝫ multos tenuant flua uirg

Hangna qꝫ ſeducto ſupꝫte flamma petit.

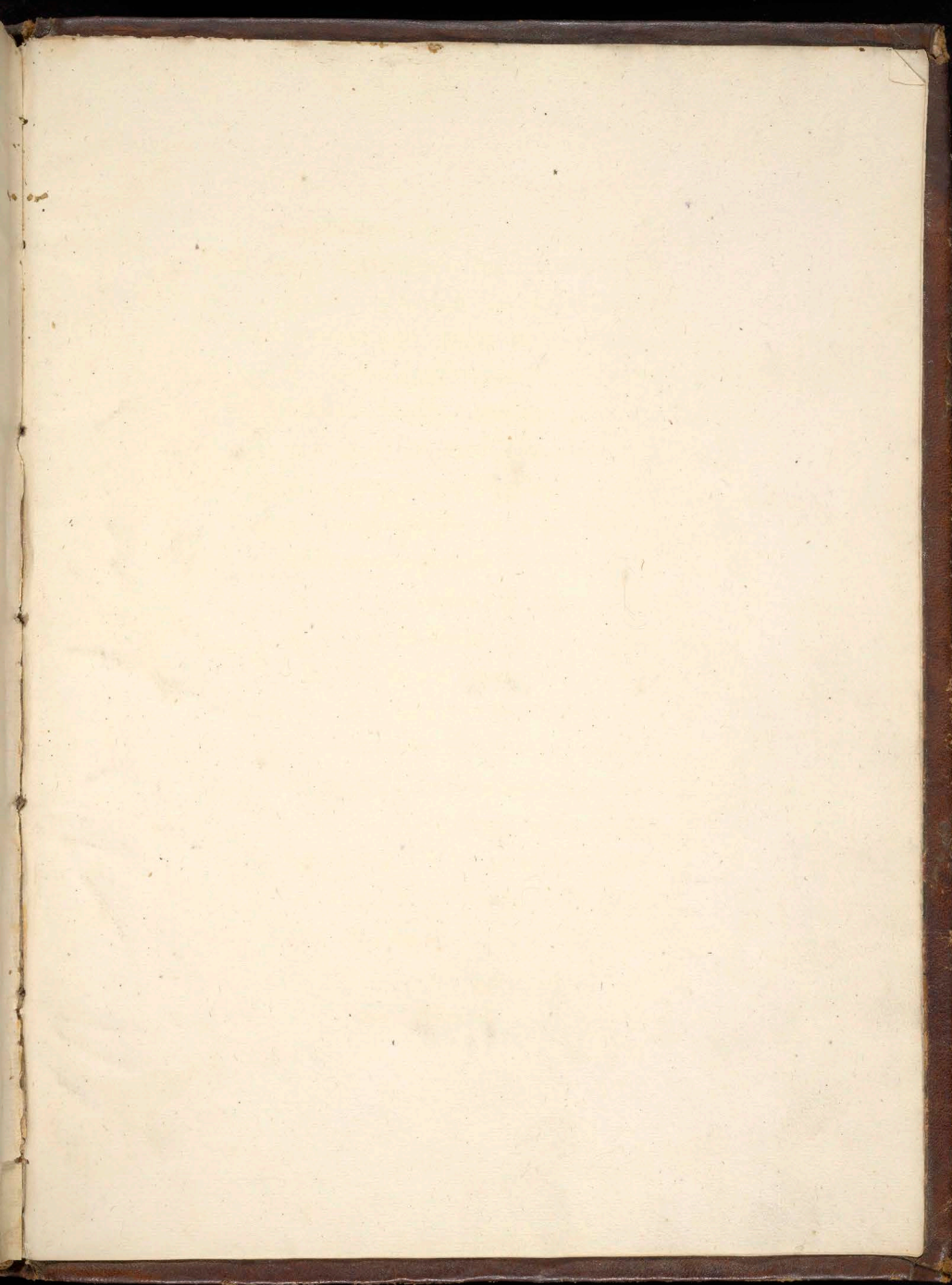
Nõ ſatis vna tenet ceruicis anchora pupes

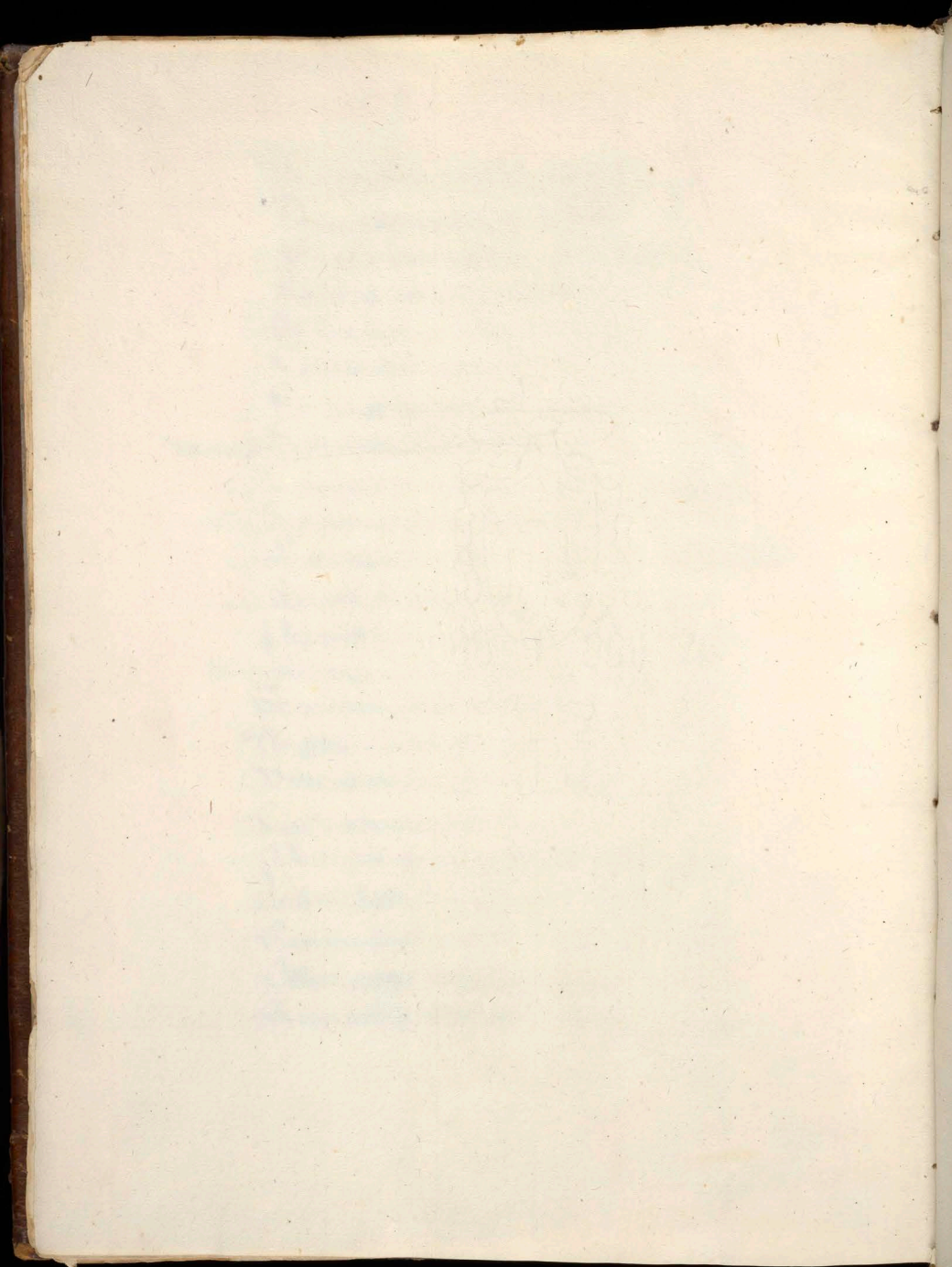
Nec ſatis eꝫ liquoris unicus haruvas aquie

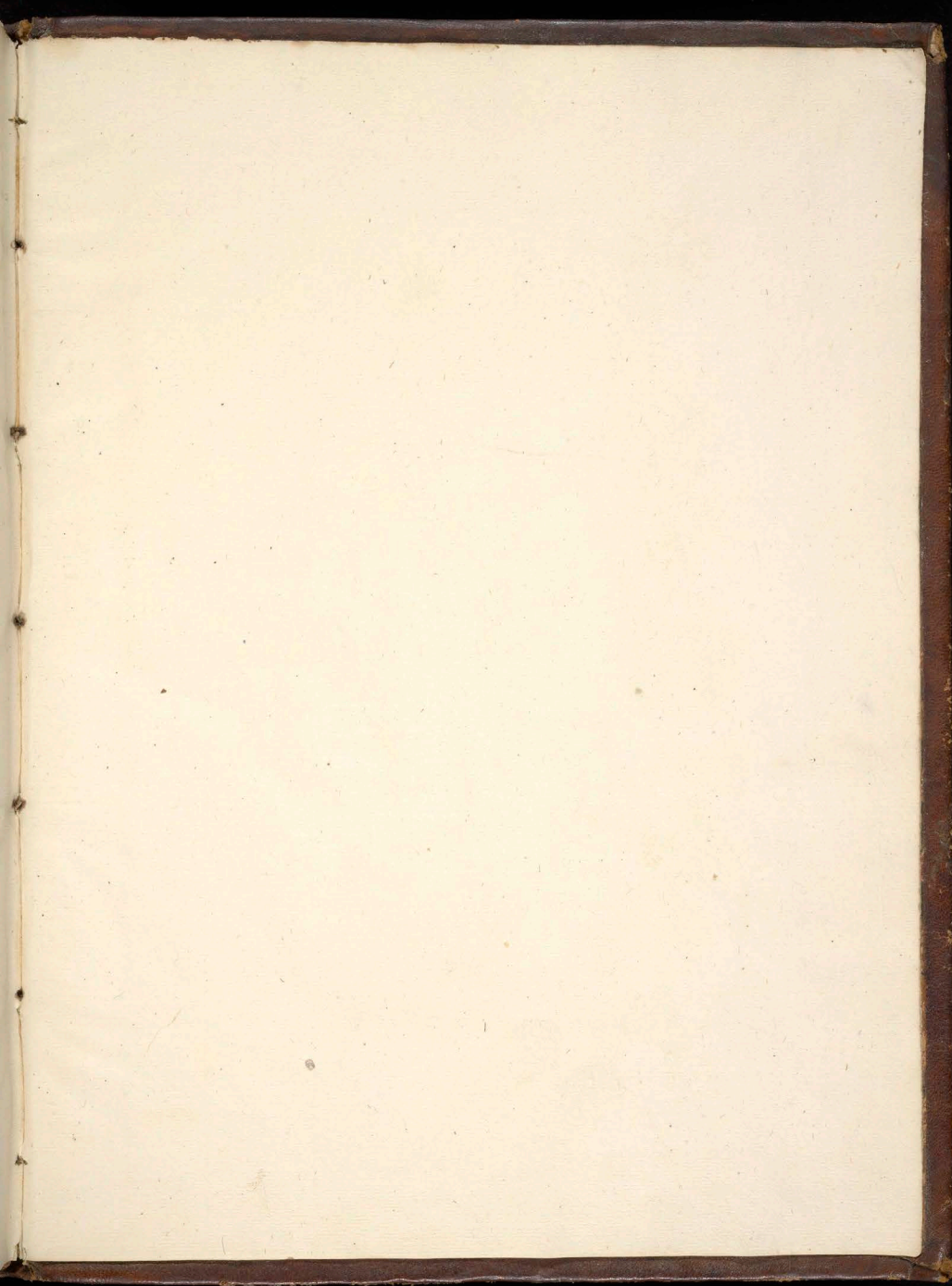
Qui ſibi iaz pꝫ ſolactia vira parant

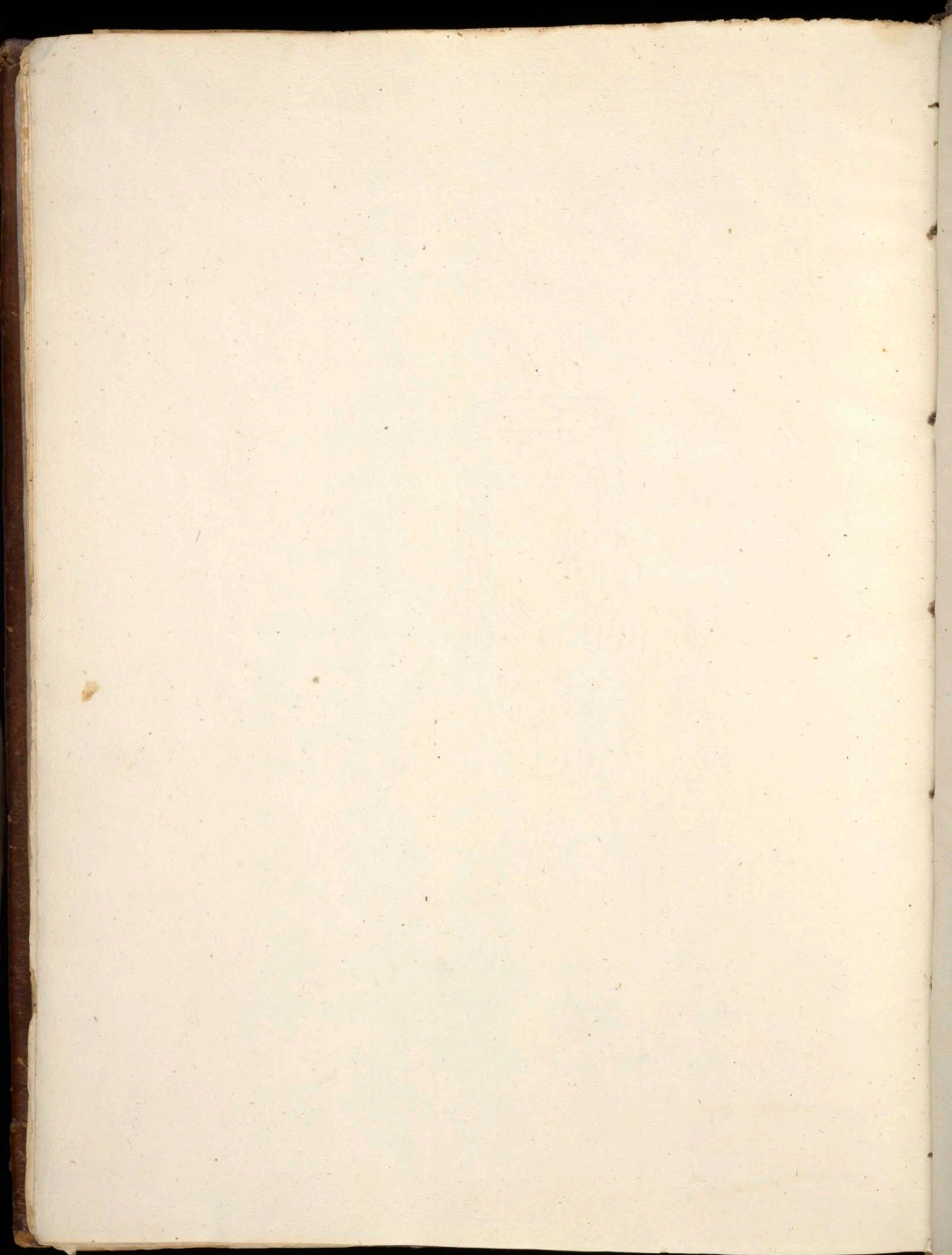
Jam pꝫ ſima uictor in arte fuit.

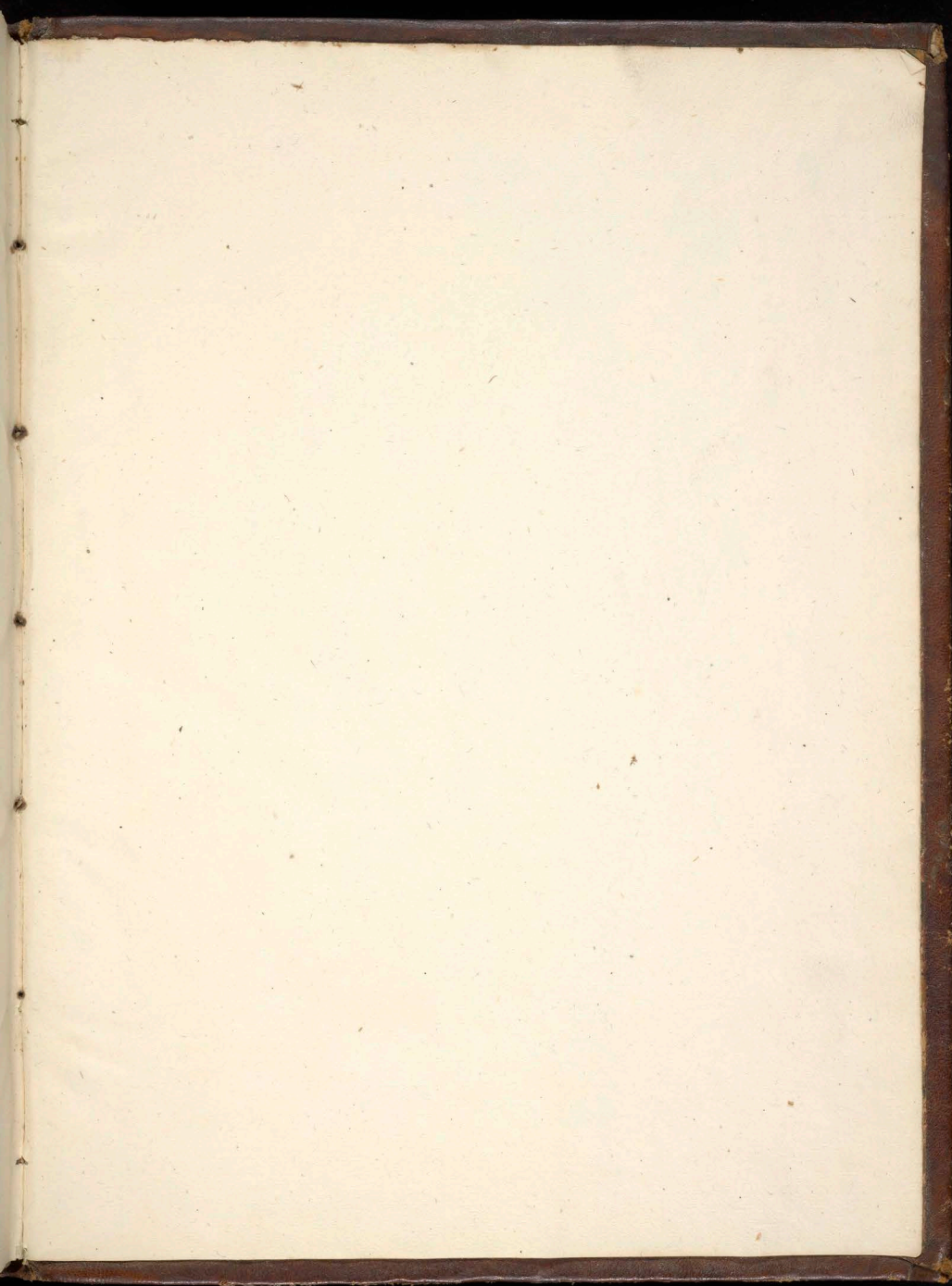
At t' qui fixus oñe male cred' vnq;
Nunc saltē nouus est iuentū amor.
Paxifēs minus ipg' de perdidit ignes
Cessat ab itea q' iuge uicta por.
In filici fiat ne fillida sep amaret
Calore fecit parte recepta thori
Et paris oc nōe firmos reuulſe iāos
Sino ebahia ^{collia} uicta foret
Coniugis odoreſſio placuſſet forma ^{neapno} ^{frando}
Set melior clauſe forma fororis erat
Quis moroz exſenphs quoz me tūta ſurgat
Successore nouo uinct' oīs amor
Partius ē vngultis matē cexiat vnq;
Quaz que flēs clamat tu n' ſolus eaz
Et ne forte putas notame t' q' dē iura
It' q' dē inuēt' glia nra foret
Vidit id atrides q' oīs nō illa uiderit
Cui' i arbitrio greca tota fuit
Marte ſuo captaz et ſeuaz uictō amabat
Ne ſenex ſtulte flebat ulj q' pat'
Quas lacrimas oculoſe ſenex bñ cōuenit illj
Officio naty iedis iēpte tuo.
Quaz poſſeaz reddi culas tutus q' accellis

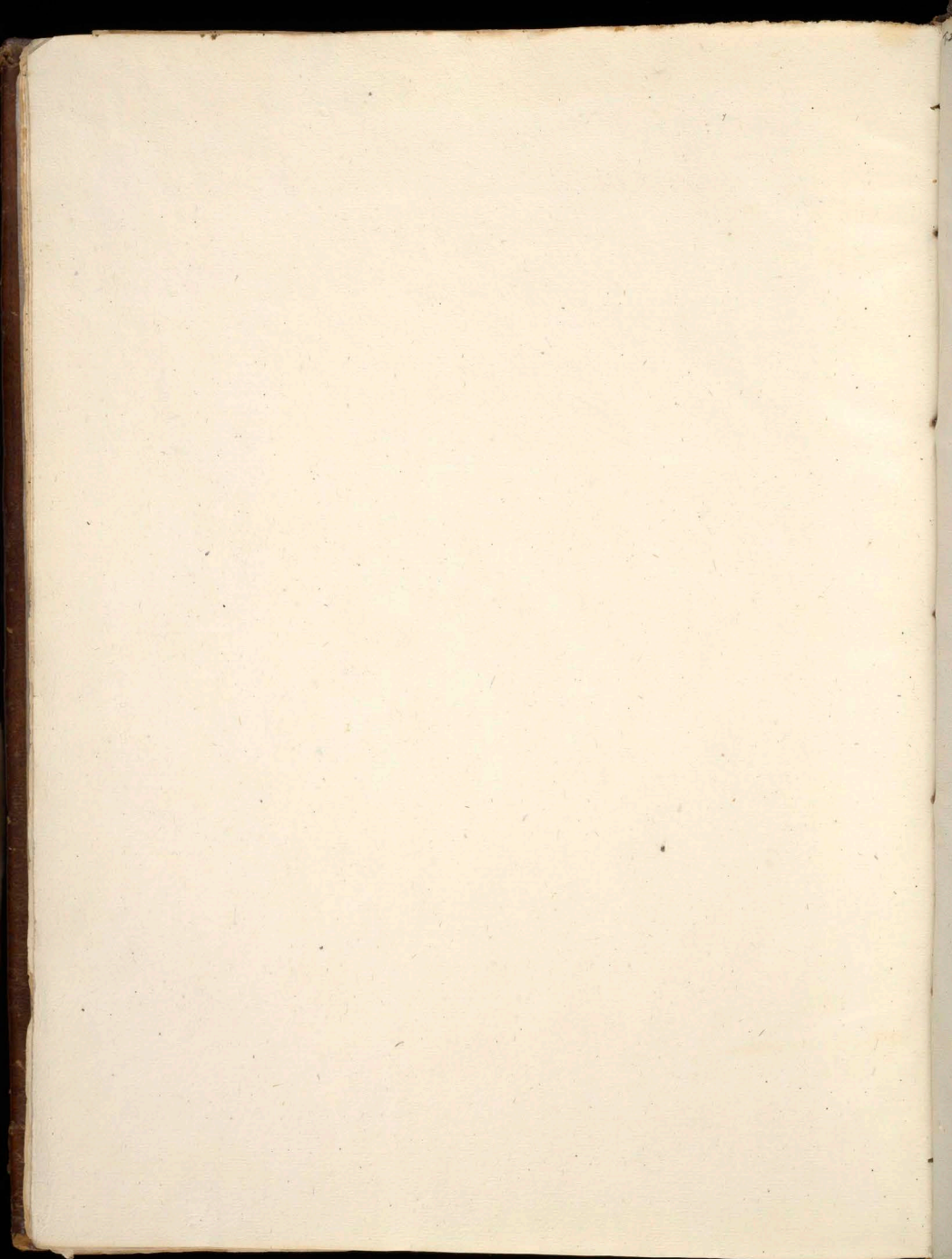

T.2/63

Five H.
Boon

